

Názov stratégie CLLD:

Stratégia miestneho rozvoja vedeného komunitou Mikroregiónu CEDRON - NITRAVA

Názov MAS: Mikroregión CEDRON - NITRAVA

....aj rovina má svoje čaro

Abstrakt

Stratégia miestneho rozvoja vedeného komunitou Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA je dokument, v ktorom sú definované problémy a potreby územia s návrhom riešení do 2025 a výhľadovo až do 2030. Rozvojový dokument, ktorý nesie podtext *....aj rovina má svoje čaro*, vypracovali obyvatelia územia v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rada Európskej únie č. 1303/2013 a v zmysle výzvy podmienok č. výzvy 1MAS/PRV2015.

Na základe dôkladných analýz potenciálu územia a potrieb jeho obyvateľov aktéri stanovili víziu, kde vidia svoju lokalitu, ako moderné, silné, inteligentné, atraktívne, konkurencieschopné a čisté územie, ktoré bude dobrým miestom pre život obyvateľov s poskytovaním kvalitnejších služieb vo všetkých oblastiach. Územie bude v roku 2030 vybavené kvalitnejšou dopravnou, environmentálnou, sociálnou, školskou, kultúrnou, športovou aj spoločenskou infraštruktúrou.

Z podrobnej analýzy územia vyplýva, že oživenie územia môže byť uskutočnené mobilizáciou ľudského potenciálu, vrátane jeho vzdelávania, podporou podnikateľských subjektov, verejného aj neziskového sektora formou spolupráce, sieťovania v rámci Slovenska aj zahraničia s dôrazom na využívanie vnútorných zdrojov.

Pred stanovením strategického cieľa a priorít si komunita určila čo **CHCE, POTREBUJE a MÔŽE** riešiť prostredníctvom implementácie stratégie CLLD.

Cieľom strategického dokumentu je oživiť vidiecke územie medzi mestami Nitra a Nové Zámky prostredníctvom rozvoja podnikania, tvorby pracovných miest, podporou udržateľnosti poľnohospodárstva, vidieckeho životného štýlu a kvality životného prostredia s využitím ľudského, ekonomického, prírodného, historického potenciálu aj geografickej polohy.

Strategický cieľ bude naplnený aktivitami realizovanými prostredníctvom štyroch priorít:

- Podpora podnikania a vytvárania pracovných miest s vyššou pridanou hodnotou
- Využitie vnútorných zdrojov a potenciálu územia
- Revitalizácia existujúcej infraštruktúry a dobudovanie komplexnej infraštruktúry
- Kvalitné komplexné služby pre obyvateľov

Uvedené priority budú naplnené prostredníctvom siedmych opatrení PRV SR a šiestich aktivít IROP SR. Financované budú dvomi fondami štrukturálnych investičných fondov Európskej únie, konkrétne prostredníctvom Programu rozvoja vidieka SR a Integrovaného regionálneho

operačného programu SR. Hlavný dôraz bude kladený na výber činností, ktoré budú nositeľmi **inovačných** prvkov a budú podporovať **integráciu** stratégie.

Dokument pozostáva zo siedmich hlavných kapitol, ktoré logicky na seba nadväzujú a zároveň je podporený prílohami, ktoré dopĺňajú podrobnejšie informácie.

Obsah

1. Základné informácie o MAS	9
1.1. Identifikačné údaje MAS	
1.2. Vymedzenie oblasti a obyvateľstva, na ktoré sa stratégia CLLD vzťahuje	
2. Vznik, história a tvorba partnerstva a stratégie CLLD	11
2.1. Vznik a história partnerstva	
2.2. Tvorba partnerstva a stratégie CLLD	
3. Analytický rámec	23
3.1. Analýza zdrojov územia	
3.2. SWOT analýza	
3.3. Identifikácia potrieb	
4. Strategický rámec	83
4.1. Definovanie vízie a strategického cieľa	
4.2. Stanovenie priorít, špecifických cieľov a opatrení	
4.3. Súhrnná tabuľka strategického rámca	
4.4. Integrované znaky stratégie CLLD	
4.5. Inovatívne znaky stratégie CLLD	
5. Implementačný rámec	108
5.1. Popis riadiaceho a implementačného procesu	
5.1.1. Riadiaci proces - organizačná štruktúra MAS	
5.1.2. Implementačný proces	
5.2. Akčný plán	
5.3. Monitorovanie a hodnotenie stratégie CLLD	
5.3.1. Opis monitorovacích a hodnotiacich opatrení stratégie CLLD	
5.3.2. Monitorovacie ukazovatele	
6. Finančný rámec	153
6.1. Financovanie stratégie CLLD	
6.2. Finančný plán pre opatrenia	
7. Zhodnotenie prínosov stratégie CLLD, jej synergie a doplnkovosť	157
7.1. Prínosy k zlepšovaniu ekonomického rozvoja územia	
7.2. Prínosy k napĺňaniu cieľov PRV	
7.3. Prínosy k napĺňaniu cieľov IROP	
7.4. Prínosy k začleňovaniu zraniteľných skupín obyvateľstva	
7.5. Prínosy k životnému prostrediu	
7.6. Synergie a doplnkovosť stratégie CLLD	
7.6.1. Popis iných stratégií, ktoré sa na danom území realizujú, resp. plánujú realizovať	
7.6.2. Synergie a komplementarity	

Zoznam tabuliek

Tabuľka č. 1: Identifikačné údaje MAS

Tabuľka MAS – Harmonogram prípravy stratégie CLLD.....	18
Tabuľka MAS – Výhody a nevýhody	24
Tabuľka MAS – Využitie pôdneho fondu.....	32
Tabuľka MAS – Počet obyvateľov územia.....	43
Tabuľka MAS – Ekonomická aktivita.....	45
Tabuľka MAS – Ekonomická aktivita podľa sektorov.....	46
Tabuľka MAS – Celkový prírastok/úbytok.....	47
Tabuľka MAS – Príťahovaní a vystaňovaní.....	48
Tabuľka MAS – Náboženské vyznanie.....	49
Tabuľka MAS – Národnostné zloženie.....	50
Tabuľka MAS – Prehľad rozvojových dokumentov.....	52
Tabuľka MAS – Domový a bytový fond.....	53
Tabuľka MAS – Technická infraštruktúra	54
Tabuľka MAS – Vývoj počtu žiakov.....	55
Tabuľka MAS – Celková občianska vybavenosť.....	56
Tabuľka MAS – Majetok obcí	58
Tabuľka MAS – Prehľad kultúrnych a historických zdrojov.....	60
Tabuľka MAS – Prehľad subjektov neziskového sektora.....	60
Tabuľka MAS – Podnikateľské subjekty.....	61
Tabuľka MAS – Zameranie podnikateľskej sféry.....	62
Tabuľka MAS – Poľnohospodárske subjekty.....	62
Tabuľka MAS – Nezamestnanosť v regióne.....	66

Tabuľka č. 2: SWOT analýza

Tabuľka MAS – Vyhodnotenie spokojnosti a nespokojnosti.....	79
Tabuľka MAS – Vyhodnotenie výhod a nevýhod života.....	79
Tabuľka MAS – Prehľad problémov.....	80

Tabuľka č. 3: Súhrnný prehľad strategického rámca

Tabuľka č. 4.A: Opatrenie 1./1.2 Prenos znalostí a informačné akcie Stratégie CLLD

Tabuľka č. 4.B: Opatrenie 4/4.1 Investície do hmotného majetku Stratégie CLLD

Tabuľka č. 4.C: Opatrenie 6/6.4 Rozvoj poľnohospodárskych podnikov
a podnikateľskej činnosti Stratégie CLLD

Tabuľka č. 4.D: Opatrenie 7/7.2 Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo Stratégie
CLLD

Tabuľky č. 4.E a F : Opatrenie 7/7.4 Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo
Stratégie CLLD

Tabuľka č. 4.G a H: Opatrenie 7/7.5 Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo
Stratégie CLLD

Tabuľka č. 4.I a J: Opatrenie 16/16.3 a 16.4 Spolupráca Stratégie CLLD

Tabuľka č. 4.K: Opatrenie Záväzné investície v rámci stratégií miestneho rozvoja
vedeného komunitou Stratégie CLLD

**Tabuľka č. 4.L: Opatrenie Záväzné investície v rámci stratégií miestneho rozvoja
vedeného komunitou Stratégie CLLD**

Tabuľka č. 4.M: Opatrenie Animácie MAS Stratégie CLLD

Tabuľka č. 4.N: Opatrenie Chod MAS Stratégie CLLD

Tabuľka č. 5: Povinné ukazovatele na úrovni programu – PRV SR 2014-2020

Tabuľka č. 6: Celkové verejné výdavky – PRV SR 2014-2020

Tabuľka č. 7: Povinné ukazovatele na úrovni IROP 2014-2020

Tabuľka č. 8: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP

Tabuľka č. 9: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP rozdelené podľa fondov

**Tabuľka č. 10: Rozdelenie zdrojov na jednotlivé typy nákladov v rámci príslušných
programov**

Tabuľka č. 11: Sumárna tabuľka finančného plánu

Tabuľka č. 12: Celkový pomer medzi fondmi na stratégiu

Tabuľka č. 13: Zameranie stratégie podľa sektorov

Zoznam skratiek

CCLD	Community - ledlocaldevelopment (miestny rozvoj vedený komunitou)
ČOV	Čistiareň odpadových vôd
DSS	Dom sociálnych služieb
CHKO	Chránená krajinná oblasť
CHÚ	Chránený útvar
EAO	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo
EF	Environmentálny fond
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EPFRV	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
FO	Fyzická osoba
FOb	Fokusová oblasť
CHA	Chránený areál
IBV	Individuálna bytová výstavba
IROP SR	Integrovaný regionálny operačný program Slovenskej republiky
LEADER	Liaison entre actions de développement rural
LVÚ	Liečebno – výchovný ústav
MAS	Miestna akčná skupina
MR	Mikroregión
MRK	Marginalizovaná rómska komunita
MŠ	Materská škola
NFP	Nenávratný finančný príspevok
NKP	Národná kultúrna pamiatka
NLC	Národné lesnícke centrum
NPR	Národná prírodná rezervácia
NSK	Nitriansky samosprávny kraj
NSRV	Národná sieť rozvoja vidieka
NSS MAS	Národná sieť slovenských miestnych akčných skupín
NUTS	Spoločná nomenklatúra územných jednotiek pre štatistické účely
OA	Obchodná akadémia
OP EZ	Operačný program ľudské zdroje
OUI	Odborné učilište internátne
OZ	Občianske združenie
PHSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce
PO	Právnická osoba
PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
PRV SR	Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky

RO	Riadiaci orgán
ROEP	Register obnovennej evidencie pôdy
SFR	Systém finančného riadenia
SHR	Samostatne hospodáriaci roľník
SMRVK	Stratégia miestneho rozvoja vedeného komunitou
SPU	Slovenská poľnohospodárska univerzita
SOBD	Sčítanie obyvateľstva, domov a bytov
SOŠ	Stredná odborná škola
SWOT	Strenght, weaknesses, opportunities, threats (silné, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia)
ŠOP	Štátna ochrana prírody
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
ÚEV	Územie európskeho významu
ÚPD	Územno – plánovacia dokumentácia
ÚPSVaR	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
VIPA SK	Vidiecky parlament na Slovensku
VÚC	Vyšší územný celok
ZŠ	Základná škola
ZUŠ	Základná umelecká škola

1. Základné informácie o MAS

1.1. Identifikačné údaje MAS

Tabuľka č. 1: Identifikačné údaje MAS

Údaje o MAS	Názov MAS	Mikroregión CEDRON - NITRAVA
	Dátum registrácie v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov	20.04.2007
	Sídlo	Poľný Kesov 252, 951 15 Mojmirovce
	IČO	42051983
	DIČ (ak relevantné)	2022364003
Údaje o banke	Názov banky	Primabanka, a.s., pobočka Nitra
	Číslo účtu	08 8470 4002/5600
	IBAN	SK49 5600 0000 0008 8470 4002
	SWIFT	KOMASK2X
Údaje o štatutárovi	Meno a priezvisko	Ing. Marek Oremus
	E-mail	primator@surany.sk
	Telefón	(+421) 915 888 009
Údaje o kontaktnej osobe	Meno a priezvisko	Mgr. Daniela Kozáková
	E-mail	kancelaria@mikroregioncedron.sk
	Telefón	(+421) 907 109 172, (+421) 905 485 943

1.2. Vymedzenie oblasti a obyvateľstva, na ktoré sa stratégia CLLD vzťahuje

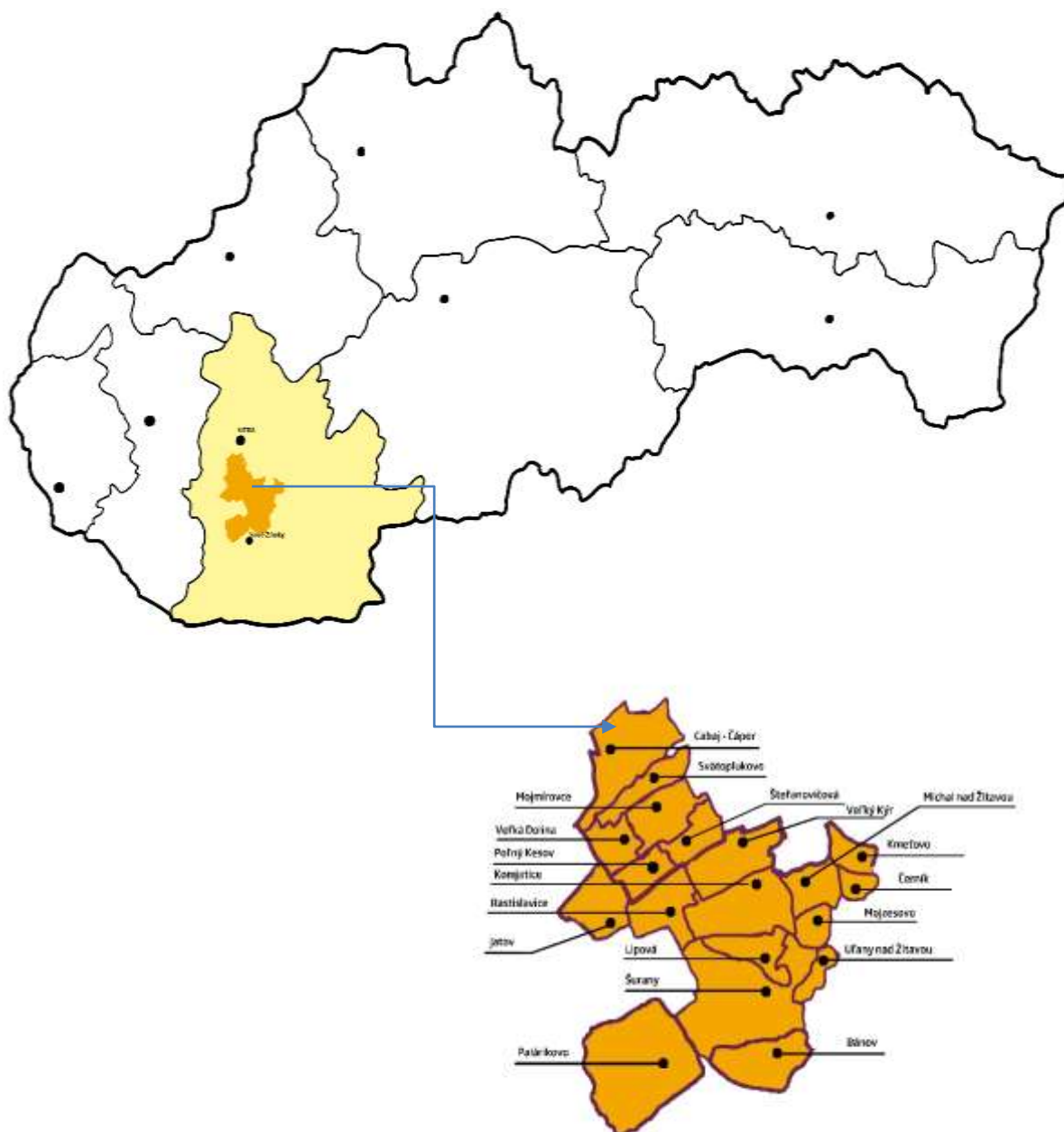
Územie Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA je súčasťou Nitrianskeho kraja (NUTS III). Nachádza sa takmer v strede jeho územia, medzi krajským mestom Nitra a okresným mestom Nové Zámky (NUTS IV). Napriek svojej lokalizácii patrí územie medzi menej rozvinuté regióny. Územie tvorí 18 obcí (Bánov, Cabaj – Čápor, Černík, Jatov, Kmeťovo, Komjatice, Lipová, Michal Nad Žitavou, Mojmirovce, Mojzesovo, Palárikovo, Poľný Kesov, Rastislavice, Svätoplukovo, Štefanovičová, Úľany nad Žitavou, Veľká Dolina, Veľký Kýr) a jedno mesto (Šurany).

Najsevernejšia obec územia je obec Cabaj – Čápor a najjužnejšia je obec Palárikovo.

Vo vzťahu k administratívno – správnej príslušnosti 6 samospráv patrí do pôsobnosti mesta Nitra a 13 samospráv patrí do pôsobnosti mesta Nové Zámky. Územie pokrýva južnú časť okresu Nitra a severnú časť okresu Nové Zámky. S týmito mestami územie MR aj

bezprostredne susedí obcami Cabaj – Čápor (Nitra), Bánov, Palárikovo a Šurany (Nové Zámky).¹

Mapa č. 1 Lokalizácia Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA v rámci Slovenskej republiky

¹ Informácie o počte obyvateľov a hustote obyvateľstva uvádzame v povinnej prílohe č. 1.

2. Vznik, história a tvorba partnerstva a stratégie CLLD

2.1. Vznik a história partnerstva

Partnerstvo s cieľom rozvíjať spoluprácu, byť pripravení na realizáciu väčších investícií a napomáhať rozvíjať väčšie územie vznikalo okolo obce Mojmirovce už v roku 2000. V zmysle Zákona o obecnom zriadení č. 369/1990 Z.z. podľa § 20, písmeno b), vzniklo Združenie obcí CEDRON (Cabaj – Čápor, Mojmirovce, Poľný Kesov, Svätoplukovo, Štefanovičová a Veľká Dolina).

Ďalší vývoj v území determinoval potrebu vytvoriť záujmové združenie právnických osôb v zmysle Občianskeho zákonníka podľa §20, písmeno i). V roku 2005 vzniklo Záujmové združenie právnických osôb CEDRON, ktoré združovalo všetkých 6 vyššie uvedených obcí spolu s podnikateľskými subjektami (Poľnohospodárske družstvo Mojmirovce, Kaštieľ Mojmirovce, s.r.o., TAURIS NITRIA, s.r.o., Sagoplast,s.r.o.,) a neziskovým sektorom (občianske združenie Mojmirovské kroky,.....). Podnikateľský sektor prispieval skúsenosťami a neziskový sektor praktickou pomocou.

V období 2000 – 2006 boli v rámci daného územia realizované projekty prostredníctvom predvstupových fondov:

- PHARE

V rámci Grantovej schémy na podporu regionálneho rozvoja boli pre tri obce regiónu zabezpečené strategické, plánovacie dokumenty a projektové dokumentácie budúcich projektov.

V rámci grantovej schémy na podporu cestovného ruchu boli vydané propagačné materiály v obci Mojmirovce.

- SAPARD – realizácia rekonštrukcie miestnych komunikácií spoločne v troch obciach (Mojmirovce, Poľný Kesov, Štefanovičová)
- ISPA – snahou regiónu bolo získať podporu na spoločnú čistiareň odpadových vôd (tento projekt nebol úspešný)
- Prostredníctvom OP Základná infraštruktúra boli zrealizované rekonštrukcie základných škôl aj základnej občianskej vybavenosti.
- V rámci regiónu boli realizované aj projekty cezhraničnej spolupráce v rámci programu INTERREG III A – projekty spolupráce Slovensko - Maďarsko

V roku 2007 bola prijatá zmena názvu a zmena právnej formy. Vznikol Mikroregión okolo Cedronu v zmysle zákona č. 83/1990 Z.z. o združovaní občanov. Stanovy boli na Ministerstve vnútra zaregistrované 20.04.2007, číslo spisu VVS/1-900/90-29961. Územie bolo rozšírené o kataster obce Rastislavice (okres Nové Zámky) a zároveň boli prijaté ďalšie subjekty z podnikateľského aj neziskového sektora v zmysle podmienok prístupu LEADER. Ďalšia aktualizácia stanov bola zrealizovaná 30.10.2008, číslo spisu VVS/1-900/90-29961-1. Mikroregión predložil integrovanú stratégiu rozvoja územia v roku 2008 aj 2009, ale nebol úspešný.

V roku 2012 bola prijatá zmena názvu – Mikroregión CEDRON a ďalšia aktualizácia stanov dňa 30.3.2012, číslo spisu VVS/1-900/90-29961-2.

V roku 2009 zaviedol Nitriansky samosprávny kraj (NSK) podporný finančný mechanizmus Nástroj 2, s cieľom poskytovať doplnkové finančné zdroje na podporu rozvoja vidieka z rozpočtu NSK.

V rámci tohto finančného mechanizmu bolo v rámci Mikroregiónu CEDRON v období 2009 – 2014 zrealizovaných spolu 48 projektov v celkovom finančnom objeme 181 804,77 EUR. Z toho bolo 29 projektov zameraných na opatrenie 1 Obnova obcí, 17 bolo zameraných na Opatrenie 2 Rozvoj vidieckej spoločnosti, 1 projekt bol zameraný na Opatrenie 4 Podpora projektov spolupráce VSP a 1 bol zameraný na Opatrenie 3 Prevádzka a administratívna činnosť MAS. V rámci sektorového zastúpenia bolo v rámci verejného sektora zrealizovaných 15 projektov v objeme 69 941,46 EUR, v rámci neziskového sektora 25 projektov v objeme 93 534,48 EUR, v rámci podnikateľského sektora 4 projekty v objeme 8 998,00 EUR a 4 projekty boli realizované prostredníctvom MR CEDRON v objeme 9 330,83 EUR.

V roku 2013 zostal mikroregión bez manažérskeho vedenia a združenie vykonávalo len najzákladnejšie úlohy. K 31.12.2013 bolo vo verejno – súkromnom partnerstve 30 členov. Z toho bolo 7 samospráv, 5 podnikateľských subjekty, 14 neziskových organizácií a 4 občania. Na začiatku nového programového obdobia 2014 – 2020 si miestni aktéri (zástupcovia podnikateľského sektora, verejnej správy a aj neziskového sektora) začali uvedomovať potrebu rozvíjať spoluprácu v rámci širšieho územia a tiež aj potrebu rozšírenia územia podľa vzoru iných regiónov v Európe a v zmysle cieľov Európskej komisie pokrývať čo najväčšie vidiecke územia miestnymi akčnými skupinami.

Začiatkom roka 2014 začali prvé rokovania s partnermi z okresu Nové Zámky (Komjatice, Palárikovo, Šurany,...) na základe geografických, historických, sociálnych a kultúrnych predpokladov. Hlavným cieľom tejto iniciatívy bolo vytvárať podmienky k budovaniu silného,

moderného a inteligentného regiónu s využitím existujúceho ľudského, prírodného, historického aj materiálneho potenciálu. Využiť lokalizáciu obcí medzi dôležitými rozvojovými mestskými centrami.

V marci 2014 nadviazal mikroregión spoluprácu s novou manažérkou a VSP nastúpilo veľmi intenzívny proces oživovania svojej činnosti.

Proces oživovania činnosti začal budovaním funkčnej kancelárie, intenzívnou a systematickou prácou manažmentu a vedenia združenia. Na začiatku hlavná činnosť bola orientovaná hlavne na propagáciu a osvetu v rámci územia s cieľom vysvetľovať princípy práce VSP podľa metódy LEADER. Bolo nevyhnutné vypracovať interné dokumenty, začať budovať systém riadenia VSP s cieľom vytvoriť podmienky k dostatočnej konkurencieschopnosti a zároveň byť pripravení nadväzovať spoluprácu, získavať príklady dobrej praxe a aplikovať ich v našom území.

Dôležité míľniky formovania partnerstva:

- **V máji (30.05.2014) Mikroregión CEDRON**, v spolupráci s podnikateľmi z územia aj s podnikateľmi z novopristupujúcich obcí, zorganizoval medzinárodné podujatie 200. výročie prvých konských dostihov v strednej Európe. Podujatia sa zúčastnilo okolo 5000 divákov (Slovensko, Česko, Rakúsko, Maďarsko) a uskutočnilo sa s finančnou podporou z rozpočtu Nitrianskeho samosprávneho kraja prostredníctvom Nástroja 2 LEADER NSK. Do podujatia boli zapojené občianske združenia, podnikatelia, samosprávy aj občania. Táto spoločná aktivita presvedčila aktérov v území o veľkom význame spolupráce a realizácii spoločných projektov.

S cieľom zabezpečiť dostatočnú informovanosť samospráv, podnikateľov, neziskových organizácií aj občanov o možnostiach podpory vidieckeho územia bolo zorganizovaných niekoľko informačných aktivít:

- **Odovzdávanie príkladov dobrej praxe MAS Vršatec - 17.06.2014**

S MAS Vršatec začal Mikroregión CEDRON neformálnu spoluprácu v jarných mesiacoch roku 2014. V júni prišli manažérky MAS Vršatec odprezentovať svoje skúsenosti z obdobia 2010 – 2014 na stretnutie zástupcov samospráv, podnikateľov, občianskych združení aj občanov. Na podujatie boli pozvaní aj zástupcovia z potenciálnych pristupujúcich obcí. Podujatie sa uskutočnilo v obci Mojmírovce.

- **Informačný seminár Nové strategické dokumenty 2014 – 2020 a ich prieniky (možnosti podpory vidieka v období 2014 - 2020) – 21.08.2014**

Seminár bol zorganizovaný v Komjaticiach (v novopristupujúcej obci) v priestoroch miestnej podnikateľky. Podujatia sa zúčastnili podnikatelia, zástupcovia samospráv, občianskych združení aj občanov z Mikroregiónu CEDRON, ale aj z obcí územia v okrese Nové Zámky. Lektori podujatia boli Mgr. Petra Šupáková, manažérka MAS Vršatec a PhDr. Andrea Hagovská, nezávislá expertka pre regionálny rozvoj. Hostami podujatia boli PhDr. Daniela Frajková, CSc., vedúca SO/RO pre ROP Nitrianskeho samosprávneho kraja (NSK) a Ing. Arch. Viera Juricová – Melušová, vedúca oddelenia na Odbore strategických činností (OSČ) z NSK a pracovníci OSČ Ing. Štefan Králik a Mgr. Silvia Sórádová.

- **Vyhodnotenie činnosti MR CEDRON a vyhodnotenie čerpania finančných prostriedkov z Nástroja 2 z rozpočtu Nitrianskeho samosprávneho kraja 2009 – 2014 – Informačný seminár 10.12.2014**

Podujatie sa uskutočnilo v obci Cabaj – Čápor v priestoroch miestneho podnikateľa. Cieľom podujatia bolo vyhodnotiť doterajšiu činnosť Mikroregiónu CEDRON, prezentácia projektov podporených prostredníctvom Nástroja 2 NSK. Podujatia sa zúčastnili zástupcovia samospráv, podnikateľov, občianskych združení, občanov MR CEDRON aj zástupcov z obcí (Komjatice, Mojzesovo, Úľany nad Žitavou, Černík), ktoré mali záujem vstúpiť do MR CEDRON. Hostami podujatia boli Ing. Arch. Viera Juricová - Melušová, Ing. Štefan Králik a Mgr. Silvia Sórádová z Odboru strategických činností NSK, ktorí predstavili ďalšie možnosti smerovanie rozvoja vidieka v rámci kraja.

Okrem hore uvedených oficiálnych stretnutí sa uskutočnilo množstvo neformálnych stretnutí, ktorých predmetom bolo prezentovanie výhod rozšírenia územia, čo môže viesť k vybudovaniu silného moderného územia na vidieku.

Dňa 27.01.2015 sa uskutočnilo výročné zasadnutie Členskej schôdze MR CEDRON v obci Mojmírovce, kde boli prijaté obce Komjatice, Černík, Mojzesovo, Úľany nad Žitavou. Následne sa z iniciatívy novoprijatých obcí, pôvodných členov MR CEDRON aj ďalších samospráv okolo mesta Šurany uskutočnilo niekoľko pracovných stretnutí. Cieľom stretnutí bolo predstaviť činnosť MR CEDRON, možnosti ďalšieho rozšírenia územia a spoločnej spolupráce. Jednotlivé postupy smerujúce k spolupráci boli postavené na homogénosti územia, na historických súvislostiach, vidieckosti s prihliadnutím na príbuzné smery rozvoja a vzájomnej doplnkovosti.

Dňa 26.03.2015 sa uskutočnilo ďalšie zasadnutie Členskej schôdze MR CEDRON, kde boli prijaté obce Bánov, Jatov, Lipová, Kmeťovo, Michal nad Žitavou, Palárikovo, Veľký Kýr a mesto Šurany. Zároveň bola schválená zmena stanov v zmysle Systému riadenia CLLD (LEADER a komunitný rozvoj) pre programové obdobie 2014 – 2020 a v zmysle formálnych zmien (názov Mikroregión CEDRON – NITRAVA, vymedzenie nového územia, sídlo). Ministerstvo vnútra SR zmeny akceptovalo dňa 17.04.2015 pod číslom spisu VVS/1-900/90-29961-3.

V júli 2015 sa uskutočnilo zasadnutie Valného zhromaždenia MR CEDRON – NITRAVA, kde boli prijatí noví členovia z ďalších sektorov, boli konštituované nové orgány v zmysle Systému riadenia CLLD (LEADER a komunitný rozvoj) pre programové obdobie 2014 – 2020 a do stanov boli zapracované ďalšie aktuálne úpravy. Tieto boli Ministerstvom vnútra SR akceptované 24.07.2015 pod číslom spisu VVS/1-900/90-29961-4.

V zmysle Uznesenia z Valného zhromaždenia 02.07.2015 má Mikroregión CEDRON – NITRAVA 80 členov. Z toho je 19 samospráv, 26 neziskových organizácií, 20 podnikateľských subjektov, 13 občanov a 2 rozpočtové organizácie. Pomer zastúpenia verejného a neverejného sektora je 23,75% : 76,25%. Takmer všetky obce majú zastúpenie všetkých záujmových skupín neverejného sektora, vrátane podnikateľov, občianskych združení a občanov. Pri tvorbe partnerstva sme zohľadňovali vyváženosť, rovnomernosť, zameranie, skúsenosti a vhodný potenciál smerujúci k rozvoju partnerstva. Sledovali sme cieľ, aby ani jedna záujmová skupina neprevyšovala inú.

2.2. Tvorba partnerstva a stratégie CLLD

Mikroregión CEDRON – NITRAVA je pokračovaním Mikroregiónu CEDRON v rozšírenej forme. V snahe rozvíjať partnerstvo sme postupne začali pracovať na spoločných aktivitách, propagovať nové zoskupenie v území a plánovať integrovaný rozvoj územia.

Tvorba partnerstva

V rámci tvorby partnerstva boli zrealizované formálne aj neformálne aktivity, pracovné stretnutia, niekoľko záujmových, propagačných aj osvetových aktivít:

- **Oživenie webovej stránky mikroregiónu**
- **Zimná Univerziáda 2015 – Vysoké Tatry** – propagácia mikroregiónu na svetovom športovom podujatí propagačnými materiálmi z územia MR CEDRON.

- **Guláš fest Komjatice** – do súťaže s dlhodobou tradíciou sa zapojilo aj družstvo, ktoré reprezentovalo MR CEDRON – NITRAVA. Okrem samotnej účasti pri varení gulášu bol na podujatí umiestnený náš prvý informačný stánok.
- **Prvý spoločný projekt regiónu – Vidiecka univerzita tretieho veku.**
Aktivita - Záujmové vzdelávanie seniorov bola zrealizovaná v spolupráci s SPU Nitra, ako pilotný projekt v obci Poľný Kesov v zariadení Thermalpark NITRAVA. Z Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA sa do aktivity zapojilo 17 účastníkov z územia (Cabaj – Čápor, Mojmírovce, Kmeťovo, Lipová, Palárikovo, Poľný Kesov). MR CEDRON – NITRAVA sa zapojil na základe spolupráce s SPU Nitra do pilotného projektu VUTV.
- **Vydanie prvého spoločného propagačného materiálu** – v náklade 3000 kusov. Drobný informačný materiál o území.
- **Medzinárodná výstava Agrokomplex 2015** – prezentačný stánok v rámci pavilónu Regióny Slovenska. Prezentácia jednotlivých obcí, podnikateľov a remeselníkov z územia.
- **Deň otvorených dverí v Rádiu Regina** – propagačné materiály, ochutnávky výrobkov z regiónu a živé vysielanie o atraktivitách územia.
- **Informačné kampane** - priebežne bolo nové územie a systém práce na spoločnom strategickom dokumente na obecných podujatiach vo vybraných obciach (Cabaj – Čápor – prehliadka spevokolov z regiónu, bežecké preteky Grand Prix, Mojmírovce – Dni obce, Družstevný deň, Mojmírovské vinobranie, Šurany - Šuriansky jarmok, Šurianska desiatka,...).
- **Priebežne boli informácie o partnerstve prezentované v miestnych aj regionálnych médiách** – webové stránky obcí, časopis Mojmírovčan, MY Naše novosti (Nové Zámky), Naše noviny (Palárikovo),....
- **Konferencia NSK Podporujeme náš vidiek (2014 a 2015)** – prezentácia úspešných projektov podporených z Nástroja 2 Leader NSK, prezentácia propagačných materiálov mikroregiónu a ochutnávka regionálnych produktov (víno, medovina, pečivo).
- **Prezentácia mikroregiónu na konferencii Európskeho vidieckeho parlamentu v Rakúsku** – prostredníctvom Vidieckeho parlamentu Slovenska sme poskytli propagačné materiály z nášho územia.
- **Vidiecka žena roka 2015** – organizované Vidieckym parlamentom na Slovensku. Propagácia regiónu a ceny od miestnych podnikateľov.

Poslednou skupinou aktivít čo najlepšie podporiť oživenie činnosti regiónu bola účasť manažérky na pracovných cestách, študijných pobytoch, konferenciách a seminároch s cieľom získať čo najviac informácií a príkladov dobrej praxe:

- **Vzdelávanie aktérov vidieka k hodnoteniu stratégie LEADER a jej dosahov 2014**
- **Konferencie NSRV 2014 a 2015**
- **Odborný workshop – regionálne značenie 2015** s účasťou zástupkyň Asociácie regionálneho produktu HAHÁ – z Južnej Moravy.
- **Dobré príklady praxe v Západnom Zadunajsku** – študijná cesta v Maďarsku
- **Dunaj nás spája** – študijná cesta Rakúsko – Nemecko – Česko
- **MAS Vršatec** – pracovné stretnutia s manažmentom MAS Vršatec - konzultácie

Členstvo Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA:

- Národná sieť rozvoja vidieka (NSRV)
- Národná sieť slovenských miestnych akčných skupín (NSS MAS)
- Vidiecky parlament SK (VIPA SK).

Dohody o spolupráci:

- MAS Vršatec
- MAS Rajecká dolina
- MAS Dolní Morava – i de o územie, ktoré má podobné zameranie ako naše (poľnohospodárstvo, vinohradníctvo, chov koní, história Veľkej Moravy,...). Okrem toho členom MAS Dolní Morava je obec Mikulčice, ktorá má nadviazaný partnerský vzťah s obcou v našom území (Poľný Kesov).

Rokovanie o spolupráci:

- MAS z maďarskej župy Komárom - Esztergom – v území rokujeme o spolupráci vzhľadom na existenciu slovensky hovoriacich obyvateľov, blízkosť hranice, čo nám umožní riešiť projekty spolupráce ja prostredníctvom Višegrádskeho fondu. Okrem toho táto župa má nadviazané partnerstvo aj s Nitrianskym samosprávnym krajom, kde tiež vidíme zaujímavé možnosti.

Mikroregión CEDRON – NITRAVA sa v rokoch 2014 a 2015 súčasne venoval intenzívnemu oživovaniu činnosti, budovaniu verejno - súkromného partnerstva a zároveň sa systematicky pripravoval na nové programovacie obdobie 2014 – 2020. V zmysle platných stanov Čl. 2, odstavce 2.1 a 2.2 začala v území v apríli 2015 spoločná intenzívna práca na príprave **stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou**.

Tvorba stratégie CLLD

Postupové kroky pri príprave stratégie CLLD.

V apríli 2015 kancelária MR CEDRON – NITRAVA pripravila harmonogram, ktoré súviseli s prípravou stratégie CLLD.

Tabuľka: Harmonogram prípravy stratégie CLLD

Názov činnosti	Termín
Príprava informačných materiálov pre územie – informačné kampane	Od 04/2015
Koordinačné stretnutia	05 - 09/2015
Dotazníkový prieskum	05 – 07/2015
Zbery údajov	05 – 07/2015
Spracovanie dotazníkov a audity zdrojov	08 – 09/2015
Verejné stretnutia v obciach	06 -07/2015
Príprava žiadosti na prípravnú podporu	07/2015
Individuálne stretnutia na obecných úradoch s pracovnými skupinami	10/2015
Stretnutie s podnikateľským a neziskovým sektorom	10/2015
Informačné semináre – Mladý farmár - VCR - podnikanie na vidieku	10/2015
Zber projektových zámerov	09 – 10/2015
Verejné regionálne stretnutie - Komjatice	12.11.2015
Verejné stretnutie – Poľný Kesov	8.12.2015
Valné zhromaždenie	12.11.2015
Príprava projektového zámeru	13.11 – 14.12.2015
Odovzdanie projektového zámeru	15.12.2015

Postup prípravy stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou (SMRVK) bol realizovaný vo viacerých krokoch, ktoré na seba logicky nadväzovali a vzájomne sa dopĺňali. Pri realizácii sme využívali metódu „zdola – nahor“, ako jeden zo základných princípov metódy LEADER:

- **Informovanie verejnosti o príprave spoločného strategického dokumentu (obecné rozhlas, obecné infotabule, obecné noviny, webstránky obcí,...) – kancelária na**

začiatku realizačného procesu vypracovala informáciu o tom, čo sa bude v území danom období priebežne robiť a za akým účelom. Informácia bola pripravená na vysielanie prostredníctvom obecných rozhlasov, na uverejnenie v miestnych printových médiách a na umiestnenie v informačných tabuliach obcí, resp. na umiestnenie na webových sídlach obcí.

- **Informovanie samospráv ako postupovať a s kým komunikovať** – kancelária súčasne s činnosťou uvedenou v predchádzajúcom odstavci pripravila aj informáciu pre samosprávy ako postupovať a s kým komunikovať v procese prípravy. Teda dostali malý návod o zapojení do prípravného procesu všetky aktívne skupiny – spoločenské, športové a kultúrne zoskupenia v obci, podnikateľské subjekty, predstaviteľov školských zariadení, mládežníckych organizácií aj jednotlivých aktívnych občanov.
- **Organizovanie koordinačných stretnutí za účasti externých poradcov** - v období mesiacov máj až september kancelária organizovala koordinačné stretnutia so zástupcami samospráv, ktoré si určili obce, ako kontaktné osoby pre prípravu stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou. Kontaktné osoby mali byť alternatívou zaneprázdnených starostov obcí. Boli to ale ľudia, ktorí sú dobre zorientovaní v živote obce všeobecne. Na stretnutia boli pozývaní externí experti, ktorí participovali na príprave niektorých častí SMRVK (PhDr. Andrea Hagovská, Ing. Patrik Rovný, zástupcovia spoločnosti Agentúry TAM, s.r.o.) Cieľom stretnutí bolo informovať účastníkov o postupe prác na SMRVK a oboznamovanie s ďalšími krokmi prípravy (napr.: čo bude v nasledovnej etape od samospráv a iných subjektov v obciach potrebovať, ako majú pripraviť podklady,...). Bola to jedna z možností ako čo najviac zapojiť do prípravy dokumentu zástupcov jednotlivých obcí a poskytnúť im čo najviac informácií, aby vedeli byť pri príprave dokumentu plnohodnotne užitoční. Táto metóda sa nám veľmi osvedčila vzhľadom na to, že sme pracovali s 12 samosprávami, z ktorých väčšina nebola doteraz v žiadnom VSP a nikto z nich sa doteraz nepodieľal na príprave regionálneho strategického dokumentu. Celkom boli zrealizované 4 koordinačné stretnutia, kde sa zúčastňovali zástupcovia obcí.
- **Dotazníkový prieskum (občania, podnikatelia)** – kancelária pripravila dva typy dotazníkov (pre občanov a pre podnikateľov). Dotazníky pre občanov boli pripravené tak, aby priniesli čo najlepšiu vzorku názorov a podnetov. Dotazníky boli distribuované prostredníctvom poslancov obecných zastupiteľstiev, predstaviteľov spoločenských organizácií aj prostredníctvom škôl.

Spoluprácu so školami sme zvolili kvôli zvýšeniu informovanosti a aktivity vzhľadom na možnosť komunikácie učiteľa – žiaci o podpore rozvoja regiónu a príprave spoločného strategického dokumentu.

Výsledky vyhodnotenia dotazníkového prieskumu nám poskytli podklady nie len na určenie silných, slabých stránok, príležitostí a ohrození, ale boli dobrým zdrojom informácií pri vytypovaní problémov a identifikácii potrieb. Dotazníky sme takmer v 10 000 domácnostiach regiónu. Návratnosť bola 3 050, čo 30,5% návratnosť. (Vzory dotazníkov sú súčasťou prílohovej časti stratégie CLLD)

- **Zber údajov** – v období máj – júl sme zrealizovali druhotných údajov podľa osvedčenej metodiky. Výstupy nám poskytli podklady k dôkladnému auditu zdrojov. Audit zdrojov sme realizovali v dvoch rovinách – obce, školské zariadenia. V rámci auditov obcí sme okrem štandardných zdrojov (prírodné, materiálne, demografické, kultúrne, sociálne, ekonomické), sledovali aj podnikateľské prostredie a potenciál cestovného ruchu. V rámci auditov školských zariadení sme okrem vývoja počtu žiakov, špecifikácie a vybavenia tried sledovali aj mimoškolskú činnosť, projekty a aktivity škôl,...

Výstupy auditov nám ukázali obraz o celkovom potenciáli jednotlivých obcí.

- **Verejné stretnutia v obciach** – v období jún – júl sme organizovali verejné stretnutia v jednotlivých obciach regiónu.

Na stretnutiach sme predstavili:

- nové územie,
- audit zdrojov územia,
- metódu LEADER, dôvody spracovania stratégie CLLD, význam verejných stretnutí s občanmi, perspektívy územia prostredníctvom činnosti MAS,

Viedli sme riadené rozhovory formou brainstormingu.

Cieľom stretnutí bolo podrobne informovať občanov o činnostiach, ktoré sú realizované v súvislosti s prípravou strategického dokumentu. Okrem toho sme na verejných stretnutiach zisťovali spokojnosť občanov s kvalitou života vo svojej obci formou jednoduchého dotazníka, ktorý obsahoval 28 otázok. Zároveň sme na mieste robili aj „rýchly“ prieskum, kde sme vyžadovali stručné odpovede na tri otázky:

- a) Čo sa mi v obci páči?**
- b) Čo sa mi v obci nepáči?**
- c) Akú chcem mať obec v roku 2023?**

Tento postup sme zvolili z dôvodu získania čo viac informácií o kvalite života v jednotlivých obciach, o výrazných problémoch a o predstave občanov o budúcnosti obce. Stretnutia s občanmi nám pomohli pri doplnení SWOT analýzy a zároveň boli podporným zdrojom pri identifikácii problémov a potrieb. V území sme zrealizovali 19 verejných stretnutí v jednotlivých obciach a v meste.

- **Predloženie žiadosti o prípravnú podporu v rámci**

Opatrenia: 19 – Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER

Podopatrenie: 19.1 – Prípravná podpora

V júli 2015 sme sa predložením žiadosti o NFP uchádzali o finančnú podporu na prípravu stratégie CLLD.

- **Individuálne stretnutia na obecných úradoch s pracovnými skupinami** – v mesiaci október sme zrealizovali individuálne stretnutia na jednotlivých obecných úradoch (starosta obce aj s určenými členmi pracovných skupín na úrovni obce). Cieľom stretnutí bolo spracovať podrobnú SWOT analýzu každej obce a stanovenie priorít na obecnej úrovni.

- **Pracovné stretnutie s podnikateľmi a zástupcami neziskového sektora z celého regiónu** – v mesiaci október kancelária mikroregiónu zorganizovala v obci Rastislavice pracovné stretnutie s podnikateľmi a zástupcami neziskového sektora. Cieľom stretnutia bolo oboznámiť potenciálnych žiadateľov/prijímateľov o možnostiach podpory prostredníctvom opatrení v rámci stratégie CLLD. Okrem toho sme aj u tejto skupiny zisťovali aké priority rozvoja územia by mali prínos pre túto konkrétnu skupinu obyvateľov územia.

- **Informačné semináre** – kancelária MR CEDRON – NITRAVA zorganizovala dva odborné semináre v obci Cabaj – Čápor u miestneho majiteľa penziónu, ktorý je držiteľom značky *Certifikované ubytovanie na vidieku*:

- Vidiecky cestovný ruch – príležitosť na podnikanie (lektorka: Ing. Jana Jarábková, PhD. z SPU NITRA)
- Podpora mladých farmárov 2014 – 2020 (lektor: Ing. Patrik Rovný, podpredseda Zväzu mladých farmárov na Slovensku)

Prvý seminár bol určený záujemcom, ktorí podnikajú na vidieku v oblasti cestovného ruchu, ale aj potenciálnym záujemcom o tento druh podnikania.

Témou druhého seminára bolo predstavenie možností pre mladých farmárov a malých farmárov v období 2014 – 2020.

- **Zber projektových zámerov** – do 30.10. 2015 sme zbierali projektové zámery od všetkých subjektov, ktoré prejavovali aktivitu a záujem o spoluprácu v rámci MR. Tieto výstupy dopĺňali obraz o potrebách jednotlivých skupín a o námetoch na ich realizáciu a zároveň nám boli dobrým podkladom k stanoveniu rozvojových priorít, opatrení a výsledkov. V rámci zberu projektových zámerov sme ich zozbierali celkom 110.
- **Verejné regionálne stretnutie s občanmi** – v obci Komjatice bolo zorganizované I. verejné regionálne stretnutie so zástupcami občanov z celého územia. Cieľom stretnutia bolo:
 - a) Prezentácia výstupov pripravovaného strategického dokumentu
 - b) Prerokovanie a stanovenie priorít, opatrení a špecifických cieľov
- **Stretnutia pracovnej skupiny** – počas mesiacov september, október a november sa pravidelne stretávala pracovná skupina (predseda združenia, predseda revíznej komisie a manažér združenia spolu s ďalšími aktívnymi aktérmi s územia) s cieľom monitorovať postup prác na príprave stratégie a navrhovaní riešení problémov.
- **Individuálne stretnutia a konzultácie so zástupcami podnikateľov, neziskových organizácií aj samospráv** – manažérka kancelárie poskytovala priebežne individuálne informácie záujemcom o možnostiach spolupráce v rámci územia – spolu bolo uskutočnených 17 stretnutí. (Salaš Cabaj, Ranč Mohykán – Palárikovo, Urmínsky mlyn, o.z. - Mojmírovce, Cedron klub – Svätoplukovo, Jozef Čunderlík – Mojzesovo, Nelegál, o.z. – Šurany, Imrich Kováč – Mojmírovce, Dušan Klábik – Cabaj – Čápor, František Švec – Kmeťovo, Marek Benc – Svätoplukovo, zástupkyňa združenia Občania obci – obec občanom Cabaj - Čápor, zástupcovia Termalpark Nitrava – Poľný Kesov, Juraj Filo – Mojmírovce, ...)
- **Verejné regionálne stretnutie s občanmi** – v sídle združenia Termalpark Nitra, Poľný Kesov bolo zorganizované II. verejné regionálne stretnutie so zástupcami občanov z celého územia. Cieľom stretnutia bolo:
 - a) Prerokovanie a výber aktivít pre jednotlivé opatrenia
 - b) Prerokovanie finančného rámca
 - c) Návrh a zostavenie monitorovacieho a hodnotiaceho rámca

- **Zasadnutie Valného zhromaždenia – schválenie navrhovanej stratégie CLLD –**
v obci Komjatice sa uskutočnilo zasadnutie Valného zhromaždenia, kde bol prerokovaný návrh stratégie CLLD, ktorý bol následne aj schválený.
- **Príprava projektového zámeru - november**
- **Odovzdanie projektového zámeru - december**

3. Analytický rámec

3.1. Analýza zdrojov územia

Všeobecná charakteristika územia

Územie Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA je súčasťou Nitrianskeho kraja (NUTS III). Nachádza sa takmer v strede jeho územia, medzi krajským mestom Nitra a okresným mestom Nové Zámky (NUTS IV) a je súčasťou menej rozvinutého regiónu. Územie tvorí 18 obcí (Bánov, Cabaj – Čápor, Černík, Jatov, Kmeťovo, Komjatice, Lipová, Michal Nad Žitavou, Mojmírovce, Mojzesovo, Palárikovo, Poľný Kesove, Rastislavice, Svätoplukovo, Štefanovičová, Úľany nad Žitavou, Veľká Dolina, Veľký Kýr) a jedno mesto (Šurany).

Najsevernejšia obec územia je obec Cabaj – Čápor a najjužnejšia je obec Palárikovo.

Vo vzťahu k administratívno – správnej príslušnosti patrí 6 samospráv do pôsobnosti okresu Nitra a 13 samospráv patrí do pôsobnosti okresu Nové Zámky. S týmito mestami územie MR bezprostredne susedí obcami Cabaj – Čápor (Nitra), Bánov, Palárikovo a Šurany (Nové Zámky).

Celé územie je katastrálne kompaktné a má rozlohu 386,224 km² a žije v ňom 43 972 obyvateľov. Hustota obyvateľstva je 113,85 obyvateľov na km².

Najväčšou obcou je obec Palárikovo (.....) a mesto Šurany (10 071). Najmenšia obec je Štefanovičová (280).

Ide o územie s kvalitnou poľnohospodárskou pôdou, výbornou klímou, vodnými zdrojmi, termálnymi prameňmi a výbornou dostupnosťou (cesty, železnice). Územím kraja pretekajú rieky Nitra a Žitava. Okrem toho je v území značný výskyt rybníkov. Taktiež sa v území nachádzajú národné kultúrne pamiatky, prírodné rezervácie, chránené územia národného aj európskeho významu, chránené areály a prírodné výtvyry. Tieto atribúty predurčujú lokalitu k poľnohospodárskej prvovýrobe, spracovaniu poľnohospodárskej produkcie a k poskytovaniu služieb vo vidieckom cestovnom ruchu.

Na území regiónu sa vyskytuje potenciál termálnych prameňov aj menšie zásoby nerastov – štrky, piesky, tehliarske hliny.

Tabuľka.: Výhody a nevýhody

Výhody územia	Nevýhody územia
- Výborná geografická poloha - Bezprostredná blízkosť veľkých rozvojových centier (Nitra, Nové Zámky) - Dobrá dostupnosť k diaľnici D1 a rýchlostnej komunikácii R1 - Dobrá dostupnosť do hlavného mesta a prepojenosť na Maďarskú republiku železnicou - Blízkosť hranice s Maďarskou republikou - Výborné klimatické podmienky - Kvalitná poľnohospodárska pôda - Existencia termálnych prameňov - Existencia zdrojov pitnej vody - Zaujímavý historický potenciál s veľkým počtom národných kultúrnych pamiatok - Existencia vodných tokov (Nitra a Žitava) - Existencia vodných plôch - Existencia prírodných úkazov, chránených území a prírodných rezervácií - Tradícia poľnohospodárstva, vinohradníctva, vinárstva, chovu koní, rybárstva, poľovníctva - Výborný potenciál pre rozvoj cestovného ruchu - Expanzia termálneho kúpaliska v Poľnom Kesove - Potenciál pre vznik malých podnikov s výrobou tradičných výrobkov a produktov - Existujúci potenciál pre vytváranie krátkych dodávateľsko – odberateľských reťazcov	- Nedostatok pracovných príležitostí v území - Chýbajúce služby pre obyvateľstvo - Málo možností sebarealizácie - Nedostatok voľnočasových aktivít - Slabá využiteľnosť potenciálu cestovného ruchu - Slabá angažovanosť obyvateľstva pre veci verejné smerujúce k rozvoju územia - Málo využívaný existujúci potenciál územia - Nedostatok vedomostí, zručností a kapitálu pre rozvoj malého a stredného podnikania s využitím miestnych zdrojov - Nízka lesnatosť územia

Geograficko – klimatická charakteristika

Z geografického hľadiska sa územie rozprestiera na Podunajskej pahorkatine, Podunajskej rovine, Nitrianskej tabuli, Žitavskej pahorkatine a Nitrianskej pahorkatine, čo sú celky Podunajskej nížiny. Južnou časťou územia mikroregiónu pretekajú rieky Nitra, Žitava a ich prítoky a severnou časťou preteká Cabajský potok (v minulosti Cedron).

Reliéf územia prevažne rovinný a nížinný charakter prerušovaný pahorkatinami s nadmorskou výškou v rozmedzí 110 m n.m. – 235 m n.m. Zo základných typov reliéfov sa v území nachádza:

- Reliéf zvlnených rovín
- Reliéf nížinných pahorkatín

Celé územie patrí do výškového stupňa **nížiny** (do 300 m n.m). V území sa stretávajú dva významné vinohradnícke rajóny - Nitriansky vinohradnícky rajón a Žitavský vinohradnícky rajón. Spolu patria do Nitrianskej vinohradníckej oblasti. Územie leží aj na hranici dvoch ortografických celkov: Podunajská rovina a Vtáčnik, čo je zdrojom mnohých výnimočností a vzácností.

Geologický podklad územia tvoria kvartérne sedimenty z obdobia pleistocénu: spraše a sprašové hliny. V oblasti Nitrianskej tabuli a Žitavskej pahorkatiny sú to pleistocénne riečne usadeniny dna, najmä piesočné štrky s pokryvom spraší a sprašových hĺn.

V južnej časti územia, kde sa nachádzajú vodné toky sa nachádzajú úrodné, nivné černozeme a v severnej časti sú to černozeme na sprašiach, hnedozeme na sprašiach a miestami černozeme slabo glejovité.

Z pôdných druhov v území prevláda prevažne hlinitá pôda, miestami sa nachádza aj piesočnato – hlinitá. Z hľadiska bonity pôdy sa v území nachádzajú kvalitné typy pôdy, ktoré predurčujú územie pre poľnohospodársku prvovýrobu.

Z hľadiska klimatického patrí územie do nížinnej klímy, s miernou intenzitou teplôt. Typovo môžeme územie zaradiť do dvoch kategórií:

- **Subtyp teplý** (teplota v januári dosahuje priemery -1°C až -4°C. Teplota v júli dosahuje v priemere 20,5°C až 19,5°C. Ročné zrážky sa pohybujú v rozmedzí 530 – 650 mm)
- **Subtyp prevažne teplý** (teplota v januári dosahuje priemery -1,5°C až -4°C. Teplota v júli dosahuje v priemere 19,5°C až 18,5°C. Ročné zrážky sa pohybujú v rozmedzí 650 – 700 mm) v severozápadnej, severnej a severovýchodnej časti územia.

Historický vývoj

Z historického hľadiska ide o územie, ktoré bolo osídľované v dávnej minulosti práve z toho dôvodu, že vždy boli v tejto lokalite výborné podmienky pre život. Archeologické náleziská, ktoré sa tu nachádzajú svedčia o tom, že život tu bol už okolo roku 600 pred n.l.

Prvé písomné zmienky o obciach v území sú známe z rokov 1113 – 1386. Obce územia postupne patrili buď rôznym šľachtickým rodom, zemepánom, alebo biskupstvám.

Najvýznamnejšími šľachtickými rodmi v území, ktoré ovplyvňovali rozvoj boli: Fogáchovci, Pázmanyovci, Károlyovci, Huňadyovci, Wodiarenovci, Nemešovci, Grasalkovičovci,...

Rodina Antona Grasalkoviča, rodina Huňadyovcov a rodina Károlyovcov spája niektoré obce zo severnej časti regiónu s južnou časťou územia z historického hľadiska. Dodnes v území existujú historické stavby (kaštieľ, kúrie, kostoly), historické parky a tradície, ktoré tu po týchto rodinách zostali.

Anton Grasalkovič sa v Mojmírovciach narodil a v dospelosti vlastnil okrem iného aj Komjatice, kde dal postaviť kostol aj letohrádok (ktorý sa ale nezachoval). Huňadyovci vlastnili Mojmírovce, Veľkú Dolinu, Štefanovičovú, Poľný Kesov. Svoje aktivity vykonávali aj v Rastislaviciach. Udržovali priateľské vzťahy s rodinou Károlyovcov, ktorá vlastnila Palárikovo. V Mojmírovciach stojí kaštieľ a koniareň rodiny Huňadyovcov, budovy sú prestavané na hotel a kongresové centrum.

V obciach regiónu sa postupne rozvíjalo poľnohospodárstvo a remeselníctvo, teda vždy bolo toto územie zamerané na vidiecky spôsob života.

Doterajší rozvoj územia

V rámci sledovania doterajšieho rozvoja územia Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA bolo zrealizovaných viac ako 81 veľkých investičných projektov v rámci ktorých obce vybudovali kanalizácie, čistiarene odpadových vôd, rekonštruovali komunikácie, základné školy, zdravotné zariadenia, verejné osvetlenia, stavali nájomné byty, zberné dvory na separovanie odpadov, rekultivovali skládky odpadov, rekonštruovali námestia a v jednej obci (Palárikovo) bol vybudovaný aj priemyselný park aj veľký zberový dvor.

Všetky realizované rozvojové projekty boli veľkým prínosom v rámci rozvoja územia v zmysle dôsledného zhodnocovania obecného majetku.

Zaujímavosti a zvláštnosti územia

Územie Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA je bohaté na mnohé zaujímavosti a zvláštnosti. Tento potenciál je ovplyvnený jednak významnými rodmi a osobnosťami, ktoré v území žili a zveľaďovali ho a jednak prírodným potenciálom, ktorý sa v území nachádza.

✓ Bánov

Sihot' - je to prírodný ostrov vytvorený ramenami rieky Nitra, kde sa nachádza lužný les a miesto poskytuje veľmi pokojnú atmosféru na relax a krátkodobú rekreáciu.

✓ Šurany

- V katastri mesta Šurany sa nachádzajú vzácne Šurianske slaniská, ktoré sú od roku 2004 zaradené do európskej sústavy chránených území Natura 2000 pod názvom Územie európskeho významu Šurianske slaniská.
- Ortodoxná synagóga v Šuranoch (národná kultúrna pamiatka) patrí medzi skvosty synagogálnej architektúry na Slovensku. Šurianska židovská komunita ju postavila v roku 1916. Fasáda od ulice, ako i bočné steny sú bohato zdobené oblúčkovými vlysmi, lizénovými pásmi s bohatou ornamentálnou výzdobou. Na tejto eklektistickej stavbe nájdeme maurské, secesné a byzantské prvky. Železobetónový kazetový strop, pre synagógy ojedinelý, sa ponáša na renesančné kazetové stropy. V rohoch bohato zdobených stropných kaziet je štuková výzdoba s motívom vajcovky - perlovca. V popredí - na mieste svätostánku je dnes umiestnený monumentálny pamätník obetiam holokaustu. V priebehu 90. rokov 20. storočia sa uskutočnila rekonštrukcia interiéru synagógy a v máji 2005 sa sprístupnila verejnosti ako dôstojný kultúrny stánok. Usporiadávajú sa tu muzeálne a galerijné výstavy, koncerty, prednášky a prezentácie.
- Lokalita Zámeček na nachádza okraji obce Nitriansky Hrádok (časť mesta Šurany). Táto lokalita patrí k najbohatším archeologickým náleziskám v strednej Európe. Kvôli množstvu vzácných nálezov sa zvykne označovať aj názvom „slovenská Trója“. V spomínanom území sa od tretieho tisícročia pred našim letopočtom rozkladalo opevnené praveké osídlenie. V priebehu dejín sa tu vystriedalo viacero kultúr. Prvé archeologické vykopávky na tomto zrealizoval zakladateľ slovenskej archeológie Ján Eisner. Najvýznamnejším nálezom je Hrádocká Venuša. Ide o štylizovanú sošku plodnosti Veľkej matky (Magna mater), ktorá spoločne s Moravianskou Venušou patrí k najznámejším archeologickým nálezom Slovenska. Do širšieho povedomia sa dostala najmä vďaka vyobrazeniu na poslednej slovenskej

dvojkorunácke. V súčasnosti sa n v lokalite nachádza malý parčí s kópiou sochy Hrádockej venuše.

✓ **Jatov**

Klasistická kúria zo začiatku 19. storočia. Ide o jednopodlažnú budovu so stĺpovou loggiou. Stav kúrie je zlý. Stavba je súkromným majetkom, je opustená a chátra.

✓ **Komjatice**

- Platan javorolistý – Strom roka 2012, 138 rokov, obvod kmeňa 930 cm, výška 28 m.

Nachádza sa v chránenom kaštieľskom parku v Komjaticiach.

- Chránený kaštieľsky park v Komjaticiach - chránený celok s rozlohou 64 929 m² vyhlásený v roku 1984. Park sa po rekonštrukcii v roku 2008-2009 stal atraktívnym miestom pre oddych, zábavu a krátkodobú rekreáciu obyvateľov a návštevníkov obce Komjatice. V parku sa nachádza mnoho kvitnúcich a dendrologicky zaujímavých stromov a kríkov, taktiež je tu postavený altánok a vybetónovaná, kameňmi vykladaná plocha so studňou. Návštevníci parku si môžu oddýchnuť v prírodných zákutiach, prípadne zrelaxovať posedením na lavičkách umiestnených vedľa chodníkov. Uvidieť môžu unikáty, ako napríklad 150 ročné borovice, ktoré sa nachádzajú v severnej časti parku. Počas 2. svetovej vojny sa tu nachádzalo nemecké guľometné hniezdo. Na jednej z borovic dodnes zostali skoby, po ktorých liezli na strom vojenský ostreľovači. Ďalším z unikátov v parku je **138 ročný platan, najmohutnejší v strednej Európe.**

✓ **Michal nad Žitavou**

- Prírodná rezervácia Žitavský luh s výmerou 75 ha, ktorá bola vyhlásená v roku 1980. Zasahuje do chotárov obcí Michal nad Žitavou, Kmeťovo a Maňa. Z hľadiska ochrany prírody ide o najvýznamnejšiu lokalitu stredného Požitavia. Je to komplex podmáčaných lúk, močiarov a mäkkého lužného lesa. Celkovo sa tu vyskytuje 191 druhov vtákov, z toho 56 hniezdičov, dva druhy plazov a osem druhov obojživelníkov, štrnásť druhov rýb, dvadsaťsedem druhov cicavcov, sedemnášť druhov vážok a iných druhov živočíchov.
- Širšie územie rezervácie je navrhované ako Chránené vtáčie územie v rámci európskej sústavy NATURA 2000. Naň priamo nadväzuje pôvodný tok rieky Žitava, ktorý bol vyhlásený za Prírodnú pamiatku rieky Žitavy.
- Z hľadiska ochrany prírody je pozoruhodná hviezdicová podložka na hniezdo bocianov, ktorú v 70-tych rokoch 20. storočia na vysokú konštrukciu vo dvore fary osadil farár Ľudovít

Čársky. V súčasnosti majú možnosť bociany hniezdiť na ďalšom novovytvorenom mieste v obci - v ulici pri kaštieli.

✓ **Palárikovo**

- Bažantnica Palárikovo bola založená v roku 1752 grófom Františkom Károlyim. Jej úlohou bolo slúžiť ako poľovný revír. V posledných rokoch okrem drobnej zveri je Palárikovo známe i produkciou kvalitnej danielovej a muflonovej zveri vo zverniciach Svodín a Vojnice.
- Na ubytovanie poľovníckych hostí slúži Kaštieľ Palárikovo, postavený v polovici 18. storočia, obklopený 50 ha parkom. Poľovný revír Bažantnica Palárikovo sa rozprestiera na výmere 2 486 hektárov. Je tu možné loviť srnčiu, mufloniu, bažantiu, zajačiu, ako aj kačku divú a morku divú. Každoročne od novembra do začiatku februára sú usporadúvané spoločné poľovačky na bažantiu zver podľa požiadaviek poľovníckych hostí. OZ Palárikovo poskytuje aj odpredaj živej muflonovej zveri na zazverovanie poľovníckych revírov podľa požiadaviek odberateľa
- Palárikovské lúky – nížinné a podhorské kosné lúky a vnútrozemské slaniská a slané lúky a druh európskeho významu pichliač úzkolistý a kunka červenobruchá.

✓ **Mojmírovce**

- Na území obce sa nachádza niekoľko národných kultúrnych pamiatok. Zaujímavosťou je Kaštieľ Mojmirovce, ktorý bol postavený v roku 1721 rodinou Huňady. Je národnou kultúrnou pamiatkou, slúži ako hotel a bývalá koniareň je prestavaná na moderné kongresové centrum. Kaštieľ sa nachádza v centre obce v areáli udržiavaného parku.
 - Park Mojmirovce je tiež národnou kultúrnou pamiatkou, má rozlohu 4,2 ha. Patrí obci postupne je revitalizovaný z grantových zdrojov prostredníctvom občianskeho združenia Mojmirovské kroky v spolupráci s inými subjektami a obcou. V parku sa okrem iného nachádzajú dva Platany javorolisté, ale najvzácnejší je Jaseň štíhly, solitér v historickom parku, ktorý je považovaný za genofond svojho druhu v rámci Slovenska, vzhľadom na to, že jeho výskyt je už ojedinelý.
- V parku sa nachádza letohrádok kniežat'a Aldobrandíniho, ktorý je prestavaný na regionálne múzeum.
- V obci sa nachádza rodný dom Antona Grasalkoviča, ktorý pôsobil na dvore Márie Terézie. Jeho stavby sú v Bratislave, Nitre, Komjaticiach, Ivanke pri Dunaji, v maďarskom Mária Besnyő, Csömöri, Gödöllő,...

- V obci sa nachádzajú dve artézske studne s pitnou vodou.
- Poľovníkom aj iným návštevníkom môže poslúžiť poľovnícka strelnica na asfaltové holuby, ktorá spĺňa kritériá streleckej ligy a je situaovaná vo veľmi peknom prírodnom prostredí

✓ **Poľný Kesov**

- V obci sa nachádza termálne kúpalisko, ktoré v súčasnosti expanduje, rozširuje svoje kapacity aj služby. Disponuje kvalitnou termálnou vodou, ktorá má blahodárne účinky na ľudský organizmus.
- Lesopark s históriou rodiny Huňadyovcov.

✓ **Veľká Dolina**

- V obci sa nachádza historická drevená zvonica a chránený strom Brest.

Všeobecne zaujímavosťami územia sú:

- Na území Mikroregiónu CEDRON - NITRAVA sa nachádzajú 4 rybníky, 4 štrkoviská a 6 iných vodných plôch, z ktorých jedna, vodná nádrž vo Svätoplukove, je vypustená.
- Zaujímavosťami regiónu sú aj existujúce rieky Nitra a Žitava s prítokmi, kde vďaka meandrom sú vytvorené rôzne zaujímavé úkazy a zákutia.
- V nadväznosti na vinohradníctvo a vinárstvo je zaujímavosťou aj existencia vinohradníckych domčekov – hajlochov a mozaikovitú súkromné viničky na južných svahoch územia, ale sú tu aj veľké vinohrady a ovocné sady s veľkými pivnicami, priestormi na ochutnávku vín a produktov.

Prírodné zdroje

Pôdny fond

Územie Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA sa nachádza v strednej a južnej časti Podunajskej nížiny s veľmi kvalitnou poľnohospodárskou pôdou. Územie má rozlohu 38 622,4 ha, má nížinatý charakter s vysokým poľnohospodárskej pôdy celkom je to 84,83% z celkovej výmery pôdy. Najvyššie zastúpenie poľnohospodárskej pôdy má mesto Šurany (12,79%). Z uvedeného vyplýva, že sa jedná vyslovene o poľnohospodársku lokalitu, ktorá má bohatú tradíciu poľnohospodárskej výroby. Nepoľnohospodárska pôda tvorí 32 613,86 ha.

Územie patrí do kukuričnej oblasti. Poľnohospodári najčastejšie pestujú pšenicu ozimnú, jačmeň jarný, kukuricu na zrnó, repku olejnú a slnečnicu. Taktiež v častiach regiónu, kde sa ešte zachovala aj živočíšna výroba pestujú aj plodiny na siláž, napr. lucerna a kukurica.

Pôdne typy v katastri územia sú výsledkom rovinného reliéfu riečnych náplavov, dlhým slnečným svitom, veľkým počtom letných dní, menším množstvom zrážok a záplavami územia. Nachádzajú sa tu nívne pôdy – fluvizeme glejové na aluviálnych karbonátových aj nekarbonátových sprašiach, menej hnedozeme na sprašiach a sprašových hlinách, a oglejené pôdy na rozličných substrátoch. Fluvizeme a čiernice patria k najúrodnejším pôdam.

Vzhľadom na rovinný charakter záujmového územia s veľmi malou priemernou sklonitosťou, s pôdami uvedeného typu a s klimatickými vlastnosťami charakterizovanými suchou a teplou klímou s nízkym podielom zrážok, náchylnosť na pôdnu eróziu je nízka.

Čo sa týka veternej erózie, možno územie klasifikovať ako stredne až vysoko náchylné, lebo je podmienené otvorenosťou terénu a veternými podmienkami, umocnenými systémom obrábania poľnohospodárskej pôdy – ornej pôdy s nízkym zastúpením ochrannej protieróznej vegetácie.

Z hľadiska zrnitosti v záujmovom území dominujú (vyše 90 %) stredne ťažké pôdy (hlinité) s 30 – 40% obsahom frakcie menej ako 0,01 mm.

V súčasnosti k najzávažnejším degradačným rizikám sledovanej pôdy patria predovšetkým pôdna erózia, kompakcia a glejové procesy. Ďalšími rizikami sú salinizácia a kontaminácia organickými a anorganickými látkami.

Obce, ktorými pretekajú rieky Nitra a Žitava ležia na nívach, ktoré vytvorili ramená riek a na rovinatých sprašových terasách, ich chotár má úrodné nívne, lužné a černozemné pôdy.

Zaujímavý je pôdny fond obce Lipová, ktorý je dobrej bonity a dobrých fyzikálnych vlastností. Dobré klimatické podmienky vytvárajú vhodné predpoklady pre poľnohospodársku výrobu, ale aj pre lesy a divú zver. V zložení pôdných typov sa prejavuje vplyv podzemnej a povrchovej vody. Charakter pôdných pomerov dotknutého územia je určený vývojom klimatických podmienok, dlhodobými zmenami hladín podzemných vôd, zrážkami, zrnitým zložením pôdy a sedimentov. Z hľadiska BPEJ patria medzi chránené pôdy – skupina 1.- 4. až 62,84 % pôd, pričom 24,03 % pôd spadá do 5. skupiny. Z hľadiska rozmiestnenia prevládajú pôdy 2. skupiny BPEJ, pôdy 1. skupiny sa nachádzajú v okolí toku Malá Nitra vo východnej časti územia. Pôdy BPEJ 3. triedy sa nachádzajú na severovýchodnej časti územia a pôdy BPEJ 5. triedy sú na

západnej, severovýchodnej a juhovýchodnej časti dotknutého územia, ako aj v okolí rieky Malá Nitra.

Z hľadiska indexu poľnohospodárskeho potenciálu majú pôdy dotknutého územia najvyšší potenciál a z hľadiska produkcie biomasy patria medzi pôdy s veľmi vysokou produkciou. Pôdy sú odolné voči mechanickej znehodnoteniu. V zastavanom území obce prevládajú záhrady, vinohrady, ovocné sady a podobne.

Vinohrady sú družstevné a súkromné, nachádzajú sa v nich vínne pivnice i chatky. Zo zistení vyplýva, že hospodárske využitie územia je predovšetkým späté s poľnohospodárstvom a poľnohospodárska výroba patrí medzi najrozšírenejšie aktivity. Tieto faktory predurčujú zameranie tohto územia najmä na rastlinnú výrobu. Územie poskytuje podmienky pre pestovanie všetkých plodín i plodín náročných na teplo.

Pôdu obhospodarujú buď poľnohospodárske družstvá, ale súkromne hospodáriaci roľníci.

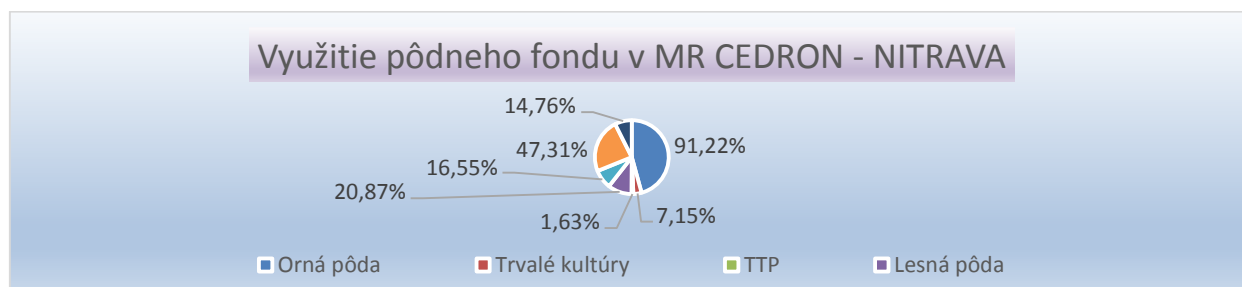
Na území obce Palárikovo pôsobia 3 poľnohospodárske spoločnosti: PoľnoSME s.r.o. Palárikovo, Agrodružstvo s.r.o. a Poľnohospodárske družstvo Palárikovo. Všetci sa zaoberajú výrobou husto siateho obilia, kukurice, repky olejnej prípadne cukrovej repy. Špeciálnou výrobou a živočíšnou výrobou sa nezaoberajú.

Tabuľka: Využitie pôdneho fondu v území

Kataster	Spolu	Poľnohospodárska pôda (ha)				Nepoľnohospodárska pôda (ha)				
		Orná pôda	Trvalé kultúry	TTP	Spolu	Lesná pôda	Vodná pôda	Zastavaná pôda	Ostatná pôda	Spolu
Mikroregión CEDRON - NITRAVA	38622,46	29897,46	2206,13	509,27	32613,86	1323,33	959,53	2813,77	912,97	5896,14

Zdroj: www.katasterportal.sk

Graf – Využitie pôdneho fondu v území

Fytogeografické pomery

Z hľadiska fytogeografického riešenia územie spadá do oblasti Panónskej flóry, okresu Podunajská nížina. Potenciálnu prirodzenú vegetáciu v území tvoria:

- Jaseňovo-brestovo-dubové a jelšové lužné lesy (územia okolo vodných tokov a podmáčaných plôch)
- Dubovo-hrabové lesy (v súčasnosti v prevažnej miere premenené na poľnohospodársku pôdu)
- Dubové a cerovo-dubové lesy (väčšinou premenené na poľnohospodársku pôdu)

Suchomilné dubové lesy a skalné stepi, ponticko - panónske dubové lesy (miestami na najsuchších a najteplejších lokalitách)

V podmienkach hustého osídlenia majú lesné plochy nezastupiteľné miesto v tvorbe krajiny. Okrem hospodárskej funkcie lesov ako zdroja drevnej hmoty vystupuje tu do popredia najmä ich funkcia tvorby životného prostredia, funkcia vodohospodárska, pôdoochranná, klimaticko-hygienická, kultúrna a zdravotno-rekreačná. Rozptýlená vysoká zeleň v poľnohospodárskej krajine, dôležitá pre celkový obraz krajiny, predstavuje remízky, háje, vetrolamy, sprievodnú vegetáciu vodných tokov a komunikácií.

Pre optimálnu krajinnú štruktúru a vyváženosť územia má podiel lesných porastov veľký význam. V území MR CEDRON – NITRAVA z celkovej výmery nepoľnohospodárskej pôdy tvoria lesy 20,87 %, čo je veľmi nízka miera zastúpenia. Väčšie plochy lesov sa nachádzajú v katastrálnych územiach:

▪ Cabaj – Čápor	(154,3 ha)
▪ Černík	(310,9 ha)
▪ Palárikovo	(236,8 ha)
▪ Šurany	(212,5 ha)

Obhospodarované sú Lesy SR, š.p. Banská Bystrica LS Nitra, LS Palárikovo, ale aj súkromnými obhospodarovateľmi. Napr. väčšiu polovicu výmery lesa v katastri obce Cabaj – Čápor obhospodaruje súkromná Lesná a poľná urbárska spoločnosť Cabaj – Čápor, taktiež v obci Bánov obhospodaruje približne ¼ výmery lesa súkromná spoločnosť Poľnohospodár Nové Zámky, podobne aj v katastri mesta Šurany, obcí Komjatice, Rastislavice, Lipová – Ondrochov obhospodarujú časti lesov súkromné osoby.

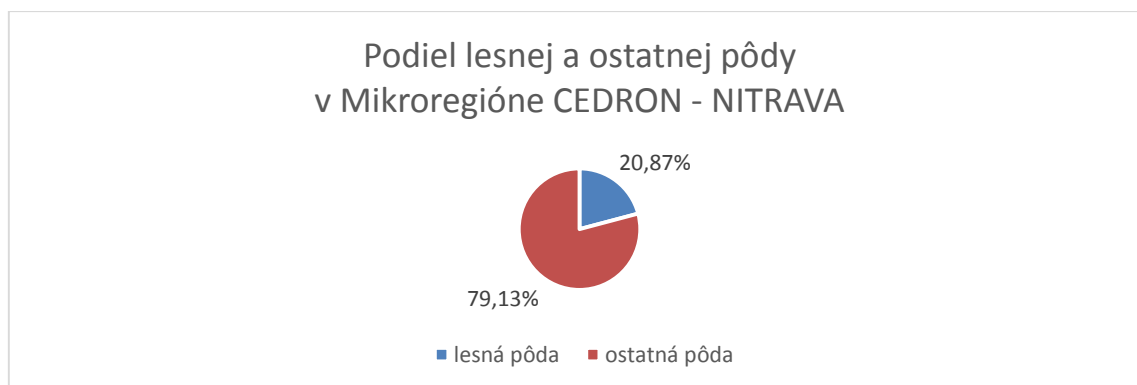
Všetky porasty sú zaradené v kategórii hospodárskych lesov a v celku ide o lesy druhotné (výmladkové generácie). Druhové zloženie lesov tvorí prevažne agát a dub cerový, ďalej dub zimný a dub letný. Z ostatných druhov sa vysádzajú jasene, javory, orech čierny a lipa.

Najstaršími sú porasty, nachádzajúce sa v k.ú. Cabaj – Čápor (106 rokov – dub, cer) a v k.ú. Poľný Kesov (86 rokov – agát, jaseň, javor). Celkove v riešenom území prevládajú lesné porasty vo veku od 48 po 76 rokov. Vzhľadom na vek a druhové zloženie je stabilita lesných porastov zachovaná na dlhšie obdobie.

Mikroregión CEDRON - NITRAVA	Výmera lesnej plochy v ha
Lesná pôda spolu	1 209,87

Zdroj: Národné lesnícke centrum, 2015

Graf – Podiel lesnej a ostatnej pôdy

Hydrologické pomery

Pre zvyšovanie ekologickej stability v území má svoj význam aj podiel vodných plôch, ktorý v území MR CEDRON - NITRAVA predstavuje 16,55 % z celkovej výmery nepoľnohospodárskej pôdy. Vodné plochy v území tvoria:

- vodné toky (Nitra, Žitava a ich prítoky, Cabajský potok a Dlhý kanál)
- vodné nádrže

Vodné toky sú z hľadiska vodohospodárskeho upravené. Množstvo vody závisí od objemu a intenzity zrážok počas roka.

Najväčším vodným tokom v území je rieka Nitra, ktorá pramení na juhovýchodných svahoch Lúčanskej Malej Fatry. Rieka Nitra najviac ovplyvnila krajinotvorbu predmetného územia. Po jej vyregulovaní sa krajina podstatne zmenila, ale zostali tu mŕtve ramená a meandre. Druhý vodný tok je rieka Žitava. Obidve rieky pretekajú južnou časťou územia. Severnou časťou

preteká Cabajský potok (v minulosti Cedron), ktorý sa vlieva do Dlhého kanála a ten pri Nových Zámkoch do Váhu.

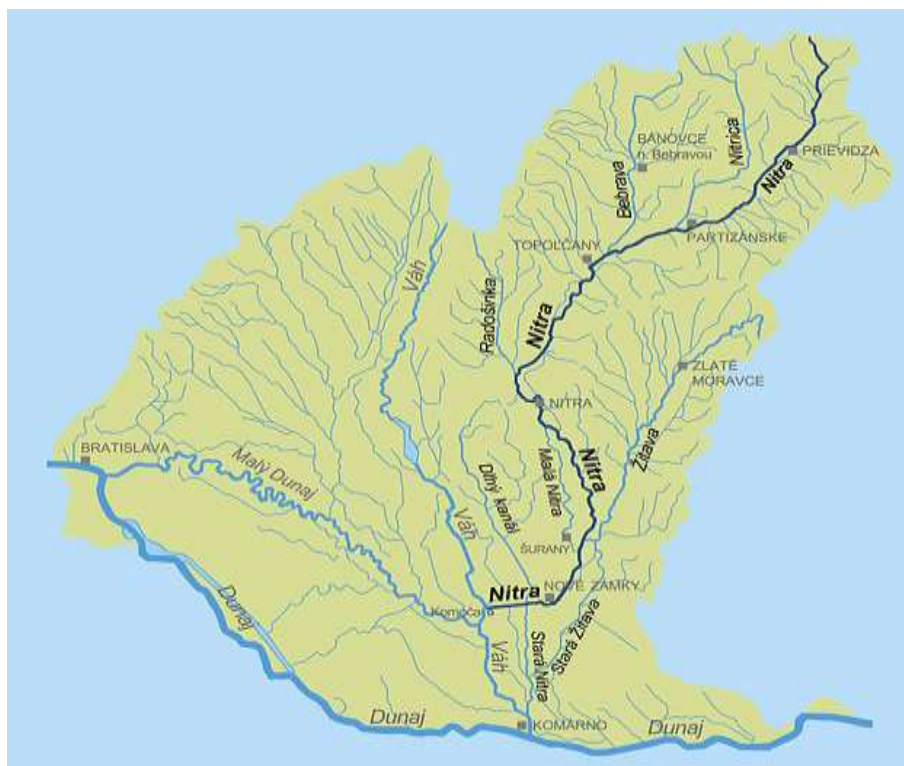
Z hľadiska hydrologického členenia zaraďujeme riešené územie do povodia Dunaja, v rámci čiastkových povodí do povodia Váhu:

- 4-21-12 Nitra od ústia Bebravy po ústie Žitavy a Malej Nitry (vrátane)
- 4-21-14 Nitra od ústia Žitavy a Malej Nitry po jej sútok s Váhom a Váh od ústia Nitry po ústie Čiernej vody.

Kvalita vody rieky Nitra a jej prítokov je negatívne ovplyvňovaná najmä významnou banskou a priemyselnou činnosťou v regióne Prievidze (Handlová, Prievidza, Nováky), výrazný vplyv majú aj veľké mestské aglomerácie – Topoľčany, Nitra a Nové Zámky. Vzhľadom na nižší prietok v Nitre je pri porovnateľnom osídlení a priemysle relatívne zaťaženie toku vyššie ako v prípade Váhu, čo sa prejavuje aj horšou kvalitou povrchových vôd v celom povodí Nitry v porovnaní s povodím Váhu. V riešenom území sa nenachádza monitorovacie miesto, avšak možno predpokladať, že znečistenie toku je podobné ako pri toku Malá Nitra.

Podrobný prehľad vodných zdrojov uvádzame v prílohe č. 10

Mapa č. 2 Vodné toky v území

Podzemné vody

Podzemné vody v území sú v niektorých častiach územia znečisťované buď poľnohospodárskou výrobou, alebo v častiach územia, kde nie je vybudovaná kanalizačná sieť aj fekáliami. Dokumentuje to jednak chemické zloženie podzemných vôd (ktoré vykazuje charakteristickú priestorovú zonálnosť) ako aj výsledky hydrometrických meraní tokov.

Poľný Kesov lokalita je v území najzaujímavejšia z dôvodu existencie termálnych prameňov, ktoré sú aktívne využívané.

Termálne vodné zdroje existujúce – vrt BPK-1 – 840 m

- vrt BPK-2 - 1 200 m

- vrt HPK-1 - 300 m

Aktuálne spoločnosť Slovak Tourism, a.s., ktorá vlastní termálne kúpalisko rozširuje svoje kapacity a progresívne sa rozvíja.

Termálne zdroje nové:

BPK-1: 900m/30,5 °C

BPK-2: 1200m/50,5 °C

FGPK-1: 1701m/65-75 °C

HPK-1: studený vrt

HPK -2: studený vrt

Povrchové vody

Kvalita povrchových vôd závisí od potenciálnych znečisťovateľov. Povrchové vody v území sú najčastejšie znečisťované odpadovými vodami z priemyselnej a poľnohospodárskej výroby a komunálnymi odpadovými vodami. Nakoľko merania kvality vôd sa pravidelne nerealizujú, možno predpokladať, že voda je väčšinou v II. triede čistoty. Povrchové vody a vodné toky v riešenom území sú kontaminované predovšetkým splachmi humusu, pôdy (zeminy), hnojív, pesticídov vrátane vyvezených splaškov z polí a záhrad. Značný rozsah chemického znečistenia predstavujú poľnohospodárske závody a nelegálne skládky odpadov, z ktorých sú často vylúhované aj toxické látky znečisťujúce povrchové i podzemné vody.

Obec Palárikovo – na okraji obce je obecný rybník, ktorý sa bežne nazýva „Barina“ s plochou 6962 m². Vodná plocha bola revitalizovaná a slúži ako oddychová zóna pre našich občanov, osobitne si rybník pochvaľujú rybári, ktorí majú v starostlivosti túto časť našej obce.

V obci je vybudovaný rozsiahly odvodňovací systém, ktorý je v správe Povodia dolnej Nitry,

Rastislavice

Chotárom obce preteká Cabajský potok, na ktorého toku je na severe od obce (pri Poľnom Kesove) Vodná nádrž Rastislavice a Tvrdošovský potok. Oba toky neskôr, západne od chotára, ústia do Dlhého kanála, ktorý vteká do rieky Nitry na západe okresu Nové Zámky

Svätoplukovo

Základ siete vodných tokov na území obce tvorí Cabajský potok (pôvodný názov Cedron). Na území našej obce - v zastavanej časti sa doň vlieva Mlynský potok. Ďalší vodný tok je Zvodnica, na ktorom bola vybudovaná vodná nádrž Svätoplukovo, ktorá je už dlhšiu dobu vypustená a v súčasnosti zarastá vlhkomilnou vegetáciou a náletovými drevinami. Územím pretekajú aj malé občasné toky – Chrček a Dolinský potok. V obci sú dve artézske studne s pozitívnou hladinou.

Podzemné vody sú v značnej hĺbke – čo dosvedčuje aj hĺbka kopaných studní, ktorá dosahuje 10 – 15 metrov a na vyššie položených miestach až 20 m hĺbku.

Kvalita povrchových vôd

Monitorovacie miesto sa nachádza na toku Malá Nitra - Pod Šuranmi (N598520D). Malá Nitra je málo vodnatým tokom. Do toku sú vypúšťané odpadové vody z obecnej ČOV Nesvady a vody z plošných zdrojov. V monitorovanom mieste Pod Šuranmi (0,8 rkm)) má voda trvalo, hlavne v letných mesiacoch, nízky obsah rozpusteného kyslíka a býva pravidelne silne eutrofizovaná. Požiadavky na kvalitu povrchovej vody pre všeobecné ukazovatele (časť A) neboli v roku 2013 splnené pre rozpustný kyslík, dusitanový dusík a celkový dusík ako sprievodný znak eutrofizácie. (ÚPN Šurany, 2015).

Zásobovanie pitnou vodou

Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou je zabezpečované buď diaľkovodu Jelka – Galanta – Nitra a Gabčíkovo, alebo obce disponujú vlastnými vodnými zdrojmi.

V obci Mojmírovce sa nachádza niekoľko vodných zdrojov, ale napriek tomu je obyvateľstvo zásobované pitnou vodou obecným vodovodom. Zaujímavosti:

- Artézská studňa pri Gábrišovi, pred č.d. 218 – vybudovaná v roku 1890
- Artézská studňa pri Kamenickom, pred č.d. 1390 – hĺbka 100 m, Q – 3,0 l/s
- Vŕtaná studňa – Kaštieľ Mojmírovce, hĺbka 130 m, Q – 2,0 l/s
- Vŕtaná studňa – Koleso, hĺbka zdroja 70 m s doporučeným Q – 1,7 l/s
- Hlboko vŕtaný vodný zdroj v areáli Odborného učilišťa internátneho Mojmírovce
- Vŕtaná studňa – areál bývalých združených služieb
- Vŕtaná studňa – PD Mojmírovce – mechanizačné stredisko
- Vŕtaná studňa – PD Mojmírovce – prevádzka bitúnok
- Vŕtaná studňa – PD Mojmírovce – stredisko vinica

Palárikovo

Obec má vybudované zásobníky 2x1000 m³ s AT stanicou, prevádzku obecného vodovodu zabezpečuje Západoslovenská vodárenská spoločnosť a.s. Nitra, závod Nové Zámky. Obecné vlastné vodné zdroje nevyhovujú príslušnej norme o pitnej vode. Takmer každá domácnosť má

Polný Kesov

Obec disponuje **vlastným** vodným zdrojom obce HU – 5/Č - zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou

Štefanovičová

Verejná vodovodná sieť je vybudovaná vo všetkých troch častiach obce. Zdrojom vody sú dve vŕtané studne; v časti Štefanovičová s hĺbkou 150 m a výdatnosťou 1,5 l/s, ktorý nahradil pôvodný vrt a bol financovaný z prostriedkov Envirofonde MŽP SR vrátane zrekonštruovanej čerpacej stanice s moderným technologickým vybavením a v časti Horný Taráň s hĺbkou 112m a výdatnosťou 0,15 l/s. Do osád bola vodovodná sieť pritiažená v roku 2001 z prostriedkov EÚ predstupového programu PHARE: Vodovodná sieť bola na 100 % zrekonštruovaná v roku 2003 a evidujeme 99 vodovodných prípojok.

Šurany

V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov sa v riešenom území nachádzajú **3 vodohospodársky významné toky Nitra, Malá Nitra a Žitava** o celkovej dĺžke 11,81 km.

Veľká Dolina

Okolo roku 1965 sa robil geologický prieskum a hĺbkové vrty, kedy sa navrátila artézska studňa. Tento zdroj bol tak výdatný, že v roku 1984 bol z neho vybudovaný obecný vodovod.

Nitrátová smernica

Nitrátová smernica zahŕňa súbor opatrení, ktoré majú smerovať k zníženiu znečisťovania vodných zdrojov dusičnanmi, ktoré môžu pochádzať z poľnohospodárskej výroby.

Nariadenie vlády SR v zmysle predpisu č. 617/2004 Z.z. ustanovuje citlivé a zraniteľné oblasti v rámci Slovenska. V zmysle uvedeného predpisu je zraniteľné celé územie MR CEDRON – NITRAVA. Z uvedeného vyplýva, že všetky poľnohospodárske podniky, ktoré hospodária v našom území sú povinné rešpektovať osobitné zásady hospodárenia.

Potenciál nerastných surovín

Územie nie je veľmi bohaté na výskyt nerastných surovín. Najviac sa tu vyskytujú ložiská štrkov, pieskov a tehliarskych hĺn.

Prehľad uvádzame v prílohe č. 11

Zoogeografické pomery

Riešené územie patrí do živočíšneho regiónu Vnútrokarpatské zníženie, Panónska oblasť, juhoslovenský obvod – dunajský okrsk pahorkatinový (časť k.ú. Cabaj - Čápor) a dunajský okrsk lužný (ostatné územie). Nachádzajú sa tu druhy, ktoré znášajú vplyv poľnohospodárskej činnosti, alebo sú viazané na lesné porasty, vodné toky a plochy, alebo znášajú blízkosť človeka a jeho obydľia. Zo skupiny bezstavovcov tu žijú druhy typické pre stepnú oblasť napr. strehúň škvrnitý, hrbáč obilný, fúzač trávový, okáň hruškový, vrtivka čerešňová, cikáda viničná, húseničiar poľný, lajniak skarabeusový, zdochlinár obyčajný, kováčik poľný a iné. Z vtákov sa tu nachádzajú bežné druhy spevavcov a dravcov. Z cicavcov sú tu zastúpené druhy typické pre stepnú oblasť ako napr. zajac poľný, syseľ obyčajný, ryšavka myšovitá, hraboš poľný, spolu s človekom priestor obývajú myš domová, potkan obyčajný

a iné. území sa vyskytuje poľovná zver – hlavne srnčia a drobná poľovná zver (napr. bažanty, jarabice a zajace).

Územný systém ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability je celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine.

Územný systém ekologickej stability je definovaný ako vzájomne prepojený súbor prirodzených a pozmenených, avšak prírode blízkych ekosystémov, ktoré udržujú prírodnú rovnováhu. Vymedzenie ÚSES zabezpečuje zachovanie a reprodukciu prírodného bohatstva, priaznivé pôsobenie na okolité menej stabilné časti krajiny a vytvorenie základov pre mnohostranné využívanie krajiny.

V zmysle dokumentu ÚPN VÚC Nitrianskeho samosprávneho kraja (2015) boli definované v riešenom území tieto prvky ÚSES:

- biokoridor Považského Inovca, v Nitrianskom kraji s odvetvením na Stržtovské vrchy, s južnými výbežkami na Nitriansku pahorkatinu, so skupinou regionálnych a nadregionálnych biocentier,
- nížinný biokoridor Čierna voda - Stará Nitra - Stará Žitava – Paríž
- biokoridor Nitry s vetvením na biokoridor Žitavy so skupinou regionálnych a nadregionálnych biocentier,
- biokoridor Tribeča, s južnými výbežkami na Nitriansku a Žitavskú pahorkatinu až po Chrbát, so skupinou regionálnych a nadregionálnych biocentier,
- Biokoridor regionálneho významu – Cabajský potok
- Biokoridor regionálneho významu – Dolinský potok
- Biokoridor regionálneho významu – Tvrdošovský potok
- Biokoridor regionálneho významu – Dlhý kanál
- Biocentrum regionálneho významu – lesné porasty k.ú. Poľný Kesov
- Biocentrum regionálneho významu – lesné porasty medzi obcou Cabaj-Čápor a Nitrou
- Biocentrum regionálneho významu – lesné porasty Biskupský háj (Párovské háje)
- Biocentrum regionálneho významu – lesné porasty medzi Perešom a Močenkom

Strety vybraných stresových faktorov s prvkami ÚSES – konfliktné uzly a návrhy opatrení

Konfliktný uzol č. NZ1: Šurany

Významný regionálny biokoridor Starej Žitavy križuje cestná a železničná sieť. Rozsahovo ide o menšiu lokalitu, v ktorej neusmernené rekreačné aktivity môžu vyvolať nežiaduce účinky.

Konfliktný uzol č. NZ2: Nové Zámky a okolie

Uzol, v ktorom možno identifikovať viacero stretov. Strety vznikli jednak kolíziou existujúcich a predovšetkým navrhovaných dopravných línií s regionálnymi biokoridormi (Dlhý kanál, rieka Nitra, potok Chrenovka ako prírodná pamiatka). Opísané strety spočívajú v tom, že pri nich dochádza k väčším alebo menším zásahom do funkčnosti ÚSES vplyvom navrhovaných dopravných koridorov.

V zmysle dokumentu ÚPD VÚC Nitriansky kraj (2015), boli v riešenom území a jeho blízkom okolí definované tieto prvky ÚSES krajiny:

V kontakte s k.ú. Poľný Kesov sa nachádza lokalita navrhovaná na vyhlásenie do kategórie prírodná pamiatka – **nP3 Cabajský potok** (k.ú. Rastislavice, Jatov – okres Nové Zámky) a okrem nej lokalita **nR9 Čierny vršok** (k.ú. Jatov – okres Nové Zámky), ktorá sa nachádza v k.ú. susediacom s k.ú. Veľká Dolina

NATURA 2000

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

Základom pre vytvorenie sústavy Natura 2000 sú dve právne normy EÚ:

- smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (známa tiež ako **smernica o vtákoch** - Birds Directive);
- smernica Rady Európskych spoločenstiev č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (známa tiež ako **smernica o biotopoch** - Habitats Directive).

Sústavu NATURA 2000 tvoria teda 2 typy území:

- osobitne chránené územia (Special Protection Areas, **SPA**) - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: **chránené vtáče územia**;
- osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, **SAC**) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve: **územia európskeho významu** - pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území.

Vymedzenie chránených území v zmysle NATURA 2000

V území mikroregiónu sa nachádza niekoľko lokalít, ktoré sú evidované v zozname chránených území európskeho významu a zároveň tu existuje aj chránené vtáče územie Žitavský luh. (Nepovinná príloha č. 12).

Z celkového pohľadu ochrany územia je riešené územie zaradené pod 1. stupeň ochrany, v zmysle § 6 a 7 zákona NR SR č. 287/1994 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

Dopravná dostupnosť

Územie má veľmi dobrú dopravnú dostupnosť vzhľadom na svoju lokalizáciu. Nachádza sa medzimestami Nitra a Nové Zámky. Územím prechádzajú cesty I. triedy (Nitra - Šaľa a Nitra Nové Zámky). Tieto cesty prechádzajú obcami Cabaj – Čápor, Veľký Kýr a Komjatice. Tým má územie veľmi dobré napojenie na diaľnicu D1, rýchlostnú komunikáciu R1 aj smerom na juh do Maďarskej republiky. Taktiež vlakové spojenie v južnej časti regiónu poskytuje pohodlné spojenie s hlavným mestom a odtiaľ s ďalšími veľkomestami a tiež poskytuje spojenie so zahraničím smerom na juh.

Ľudské zdroje

Mikroregión CEDRON – NITRAVA združuje 18 obcí a 1 mesto, s celkovým počtom obyvateľov. Len jedna obec má menej ako 500 obyvateľov z počtom obyvateľov 280 - obec Štefanovičová. 6 obcí má počet obyvateľov v rozpätí od 500 - 1000 obyvateľov. Obcí, v ktorých žije viac ako tisíc a menej ako dvetisíc obyvateľov sú v mikroregióne 4 a to Černík s počtom obyvateľov 1016, Mojzesovo s počtom obyvateľov 1325, Svätoplukovo s počtom obyvateľov 1349 a Úľany nad Žitavou s počtom obyvateľov 1531. Do kategórie väčších obcí sa

jednoznačne radí Bánov, Cabaj-Čápor, Komjatice, Lipová a Mojmirovce a Palárikovo. Najväčší počet obyvateľov má mesto Šurany a to 10 071.

Situáciu vo vývoji ľudských zdrojov sme sledovali v desaťročnom trende. Údaje boli získané zo Štatistického úradu SR a z vlastných zberov z jednotlivých obecných úradov.

K 31.12.2014 žilo v území MR CEDRON – NITRAVA 44 034 obyvateľov, z toho bolo 22 411, čo 50,89% a mužov 21 623, čo je 49,11%.

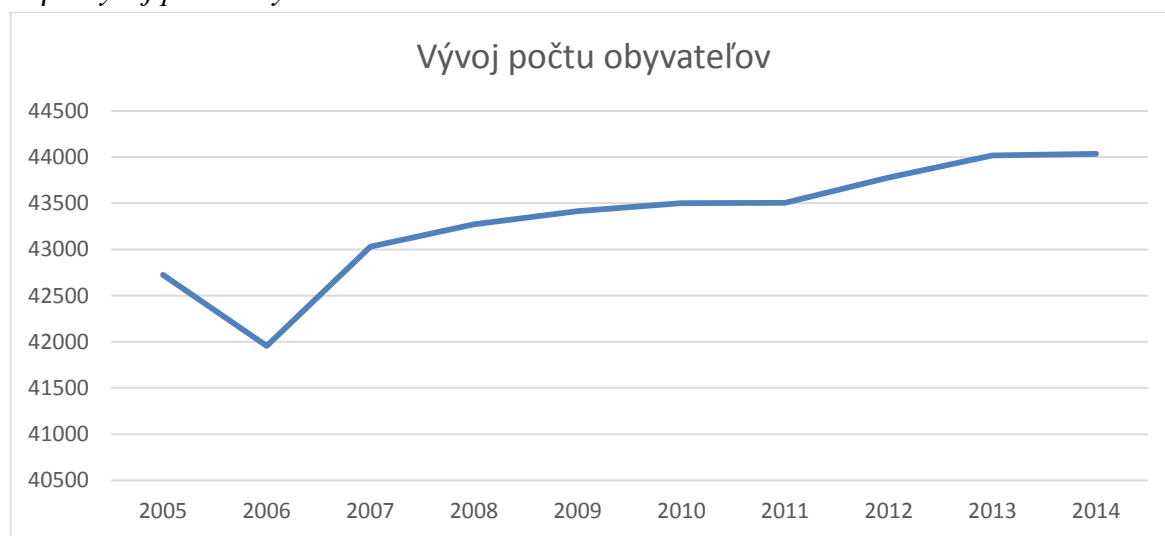
Tabuľka: Počet obyvateľov územia v desaťročnom sledovaní

		OBYVATEĽSTVO			SPOLU
		Predproduktívne 0-14	Produktívne 15 - 62	Poproduktívne 62 +	
		Počet	Počet	Počet	
2014	ženy	2951	14626	4834	22411
	muži	3099	15388	3136	21623
	spolu	6050	30014	7970	44034
2013	ženy	3014	15142	4333	22489
	muži	3161	15594	2775	21530
	spolu	6175	30736	7108	44019
2012	ženy	2972	14925	4242	22139
	muži	3043	15861	2736	21640
	spolu	6015	30786	6978	43779
2011	ženy	2998	14814	4392	22204
	muži	3024	15727	2549	21300
	spolu	6022	30541	6941	43504
2010	Ženy	2897	13571	5491	21959
	Muži	3087	15284	3170	21541
	Spolu	5984	28855	8661	43500
2009	Ženy	2935	13806	5383	22124
	Muži	3090	15181	3020	21291
	Spolu	6025	28987	8403	43415
2008	Ženy	2904	13646	5352	21902
	Muži	3065	15286	3021	21372
	Spolu	5969	28932	8373	43274
2007	Ženy	2877	13711	5279	21867
	Muži	3096	15194	2873	21163
	Spolu	5973	28905	8152	43030

2006	Ženy	2929	13671	5109	21709
	Muži	3160	14839	2248	20247
	Spolu	6089	28510	7357	41956
2005	Ženy	3055	13436	5248	21739
	Muži	3145	14851	2990	20986
	Spolu	6200	28287	8238	42725

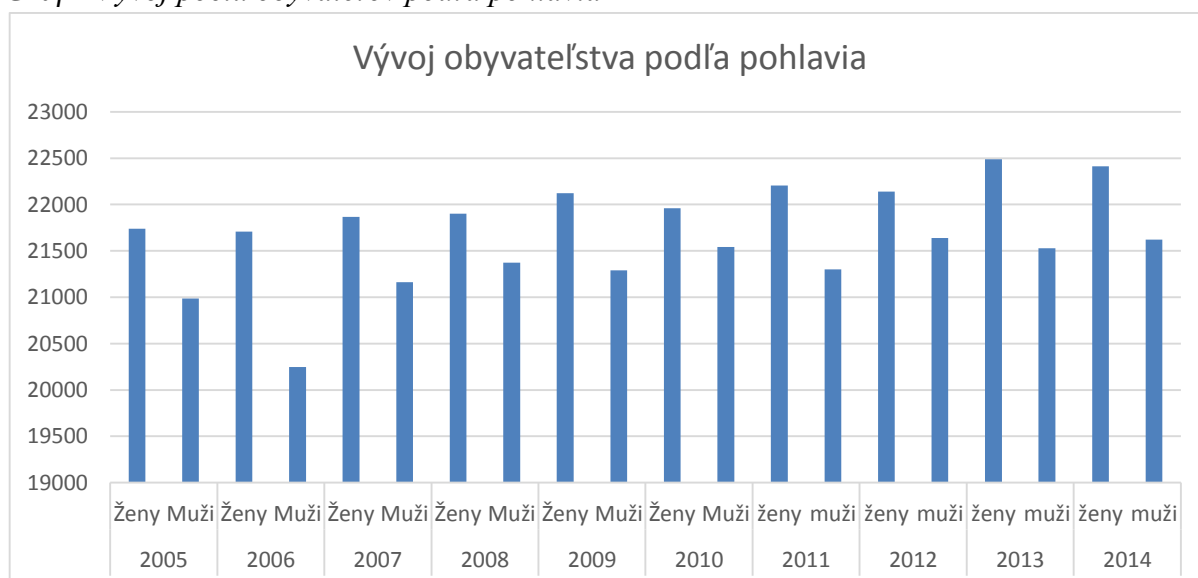
Zdroj: Obecné úrady a Štatistický úrad SR, 2015

Graf – Vývoj počtu obyvateľov

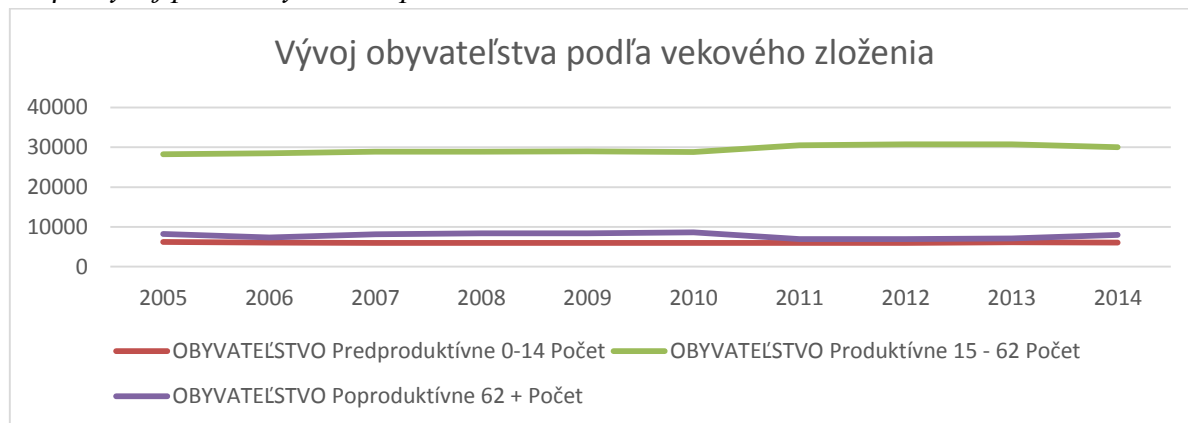

Z grafickej znázornenia vyplýva, že počet obyvateľov v MR CEDRON – NITRAVA má stúpajúcu tendenciu. Od roku 2005 pribudlo celkom 1309 obyvateľov.

Graf – Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia

Graf – Vývoj počtu obyvateľov podľa vekového zloženia

Štruktúra obyvateľov podľa produktivity a ekonomickej aktivity

Z celkového počtu trvalo bývajúceho obyvateľstva Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA je 48,66 % obyvateľov ekonomicky aktívnych. 39,2% obyvateľov tvoria pracujúci okrem dôchodcov. Najmenšiu skupinu tvoria príjemcovia kapitálových príjmov a to s 0,08%ným zastúpením.

Tabuľka ekonomickej aktivity

Ekonomická aktivita obyvateľstva	Počet
Pracujúci (okrem dôchodcov)	17 181
Pracujúci dôchodcovia	604
Osoby na materskej dovolenke	228
Osoby na rodičovskej dovolenke	1 000
Nezamestnaní	3 310
Študenti stredných škôl	1 848
Študenti vysokých škôl	1 146
Osoby v domácnosti	269
Dôchodcovia	9 631
Príjemcovia kapitálových príjmov	37
Deti do 16 rokov (nar. po 20.5.1995)	6 771
Iná	242
Nezistená	1 549
Spolu	21 323

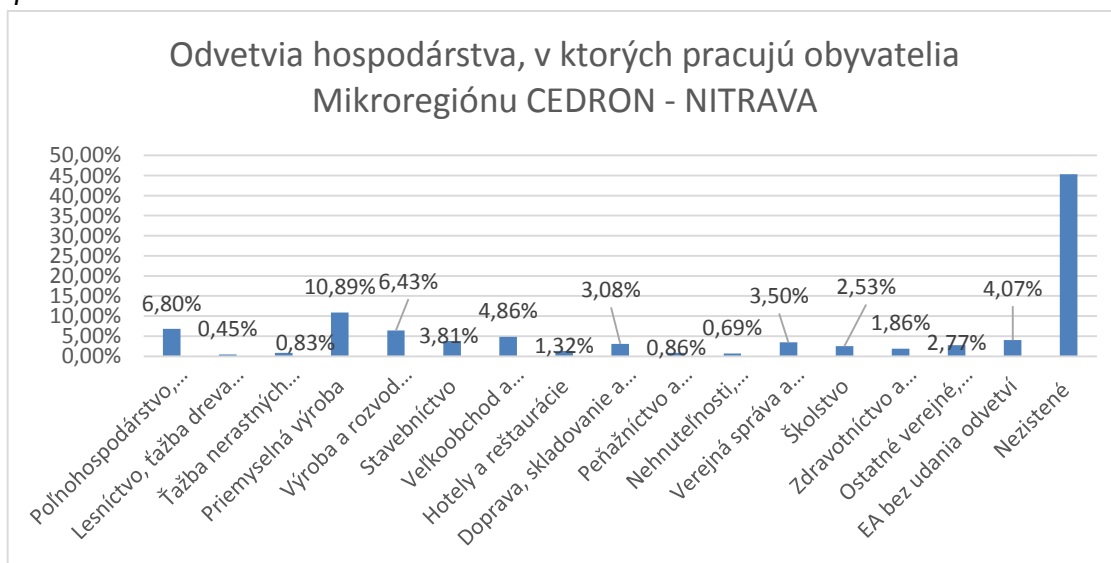
Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov, 2011

Tabuľka: Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa sektorového zamerania

Odvetvie hospodárstva	Spolu
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	2 955
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	199
Ťažba nerastných surovín	366
Priemyselná výroba	4 797
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	2 832
Stavebníctvo	1 678
Veľkoobchod a maloobchod	2 140
Hotely a reštaurácie	582
Doprava, skladovanie a spoje	1 358
Peňažníctvo a poisťovníctvo	379
Nehnuteľnosti, prenajímanie a obchodné služby	306
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	1 544
Školstvo	1 115
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	820
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	1 218
EA bez udania odvetví	1 790
Nezistené	351
Spolu	24 430

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015

Graf – Odvetvová zamestnanosť

Trendy v demografických pohyboch a ich príčiny

V reprodukcií obyvateľstva pretrvávajú nepriaznivý vývoj. Pôrodnosť má klesajúcu tendenciu, zvyšuje sa úmrtnosť a klesá prirodzený prírastok obyvateľstva. V oblasti migrácie za celé sledované obdobie rokov 2005-2014 počet prisťahovaných do mikroregiónu presiahol počet vystťahovaných o 1534 ľudí.

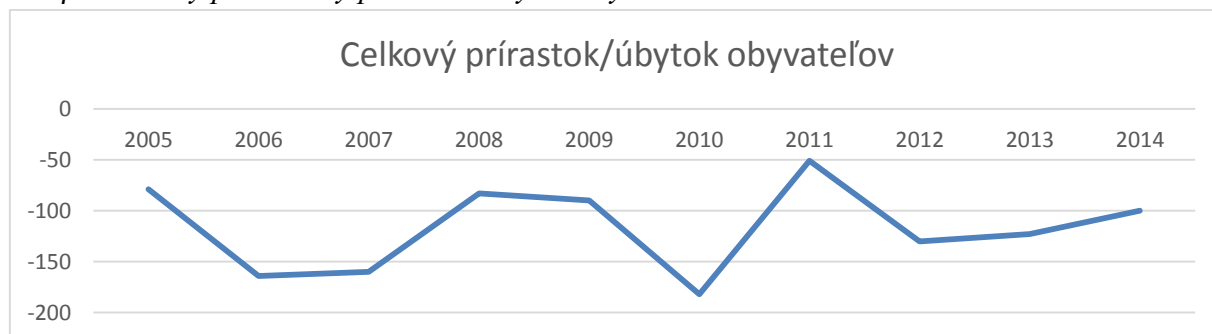
Z hľadiska tabuľkových a grafických záznamov demografie je zrejmé, že za posledných desať rokov nastal v regióne úbytok obyvateľov, nakoľko hodnoty demografického salda vykazujú v desiatich sledovaných rokoch záporné hodnoty. Výsledok hodnotenia je taký, že sa v riešenom území narodilo v desaťročnom trende 3884 detí a počet zomrelých obyvateľov sa vyšplhal až na hodnotu 5046. To znamená úbytok obyvateľstva o 1162. V priemere sa najviac detí narodilo práve v meste Šurany, Palárikovo a Cabaj-Čápor. Rok 2005 bol bohatý na pôrodnosť, keďže len v meste Šurany sa narodilo 107 detí a v Cabaji 46. Najnižšia pôrodnosť je v obci Štefanovičová, keďže v rokoch 2006 a 2011 sa nenarodilo žiadne dieťaťko. Medzi obce, ktoré sa vyznačujú najvyššou úmrtnosťou patria: mesto Šurany (1138 občanov), Palárikovo (550 občanov) a Komjatice (453 občanov). Celkovo možno konštatovať, že demografická krivka má výrazne kolísavý charakter, s veľkými hodnotovými výkyvmi.

Tabuľka celkový prírastok/úbytok obyvateľov

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Narodení	404	351	392	392	398	358	433	370	370	416
Zomrelí	483	515	552	475	488	540	484	500	493	516
Demografické saldo	-79	-164	-160	-83	-90	-182	-51	-130	-123	-100

Zdroj: Matriky obcí a Štatistický úrad SR

Graf – Celkový prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva

Pozitívny vývoj sme v obciach MR CEDRON - NITRAVA zaznamenali v migrácii obyvateľstva, tu dosahuje územie za celé sledované obdobie kladné hodnoty. Celkom sa do riešeného územia prisťahovalo 7415 ľudí, oproti miere vystáňovaného obyvateľstva 5881. V desaťročnom trende sa do územia prisťahovalo o 1534 obyvateľov viac, ako z neho odišlo. Tento pozitívny trend v migrácii svedčí o atraktivite regiónu ako z pohľadu blízkosti k Nitre, tak vhodnosti lokality na bývanie. Práve výhodná geografická poloha, tiché a zdravé prostredie sú dôvodmi, pre ktoré do obcí prichádzajú žiť ľudia z okolitých miest. Alarmujúce demografické krivky v obciach nútia samosprávy zvažovať ako postupne vylepšovať záporné hodnoty v prirodzených prírastkoch a vytvárať aspoň podmienky pre príliv mladých rodín formou výstavbou rodinných domčekov, resp. vytváraním stavebných pozemkov. Takmer vo všetkých obciach je enormný záujem o stavebné pozemky.

V sledovanom období sa najviac ľudí prisťahovalo do obcí:

- Bánov 791
- Cabaj-Čápor 947
- Palárikovo 605
- Šurany 1410

Najviac ľudí sa odsťahovalo z mesta Šurany a to 14

Tabuľka prisťahovaní a vystáňovaní obyvateľa

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Prisťahovaní	783	678	801	909	642	709	734	690	733	736
Vystáňovaní	544	561	569	690	545	589	581	527	537	738
Migračné saldo	239	117	232	219	96	120	153	163	196	-2

Zdroj: Matriky obcí a Štatistický úrad SR

Graf – Prisťahovaní a vystáňovaní obyvateľa

Zloženie obyvateľstva podľa vierovyznania

Obce Mikroregiónu CEDRON - NITRAVA sú nábožensky rôznorodé, nakoľko tu má zastúpenie viacero cirkví a náboženstiev. Najviac obyvateľov sa hlási k rímsko-katolíckej

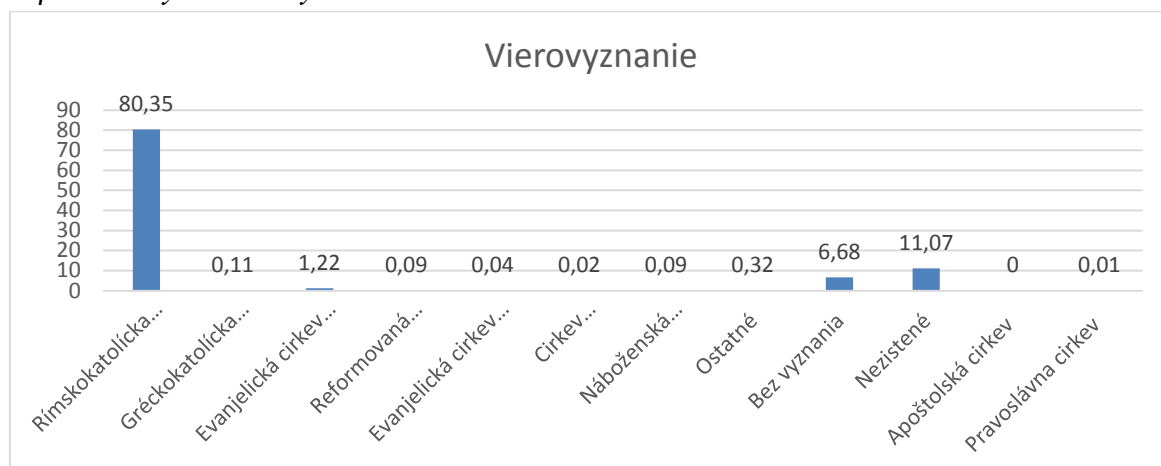
cirkvi – až 80,35 %. Evanjelická cirkev augsburského vyznania má 1,22% - né zastúpenie. V regióne sú obce nábožensky homogénne, so silnou prevahou jedného náboženstva, ktorým je rímsko-katolícka cirkev. Z pohľadu príslušnosti miestnych obyvateľov k rímsko-katolíckej cirkvi, najväčšiu prevahu má obec Mojzesovo, v ktorej až 98,4 % obyvateľstva inklinuje k tejto viere. Najviac občanov hlásiacich sa k evanjelickej cirkvi je v obci Rastislavice 13,2%. V mikroregióne vo všeobecnosti panuje náboženská znášanlivosť.

Tabuľka: Náboženské vyznanie obyvateľov

Náboženské vyznanie /cirkev	Spolu
Rímskokatolícka cirkev	35 381
Gréckokatolícka cirkev	49
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	538
Reformovaná kresťanská cirkev	38
Evanjelická cirkev metodistická	17
Cirkev československá husitská	8
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	38
Ostatné	142
Bez vyznania	2941
Nezistené	4877
Apoštolská cirkev	1
Pravoslávna cirkev	4
Spolu	44034

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Graf – Vierovyznanie obyvateľstva

Zloženie obyvateľstva podľa národnosti

Národnostne možno považovať územie za etnicky vyrovnané. Podľa posledného sčítania ľudu v roku 2011 tvorí podiel slovenskej národnosti až 90,66 %. K maďarskej národnosti sa hlási 4,39% obyvateľov regiónu a podiel rómskej národnosti predstavuje 0,39 %, aj keď v skutočnosti je tento podiel oproti výsledkom sčítania vyšší. K českej národnosti sa hlási 0,47 % obyvateľov regiónu.

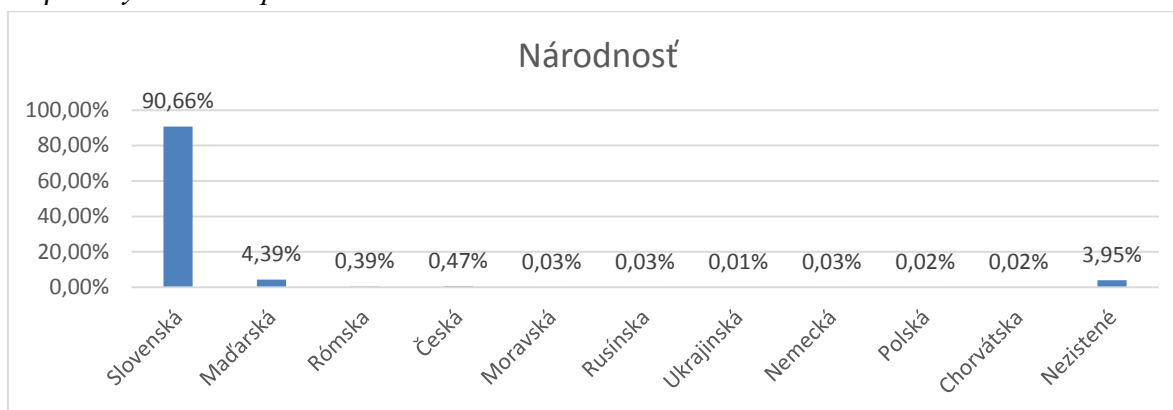
Podobne ako pri vierovyznaní, aj z hľadiska národnostnej príslušnosti sú v regióne obce s prevahou jednej – jednoznačne slovenskej národnosti.

Tabuľka Národnostné zloženie obyvateľstva

Trvale bývajúce obyvateľstvo	Z toho národnosť										nezistené
	Slov.	Maď.	Rom.	Čes.	Mor.	Rusín.	Ukra.	Nem.	Pol.	Chorv.	
44 034	39872	1925	173	209	14	14	6	11	9	7	1732

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015

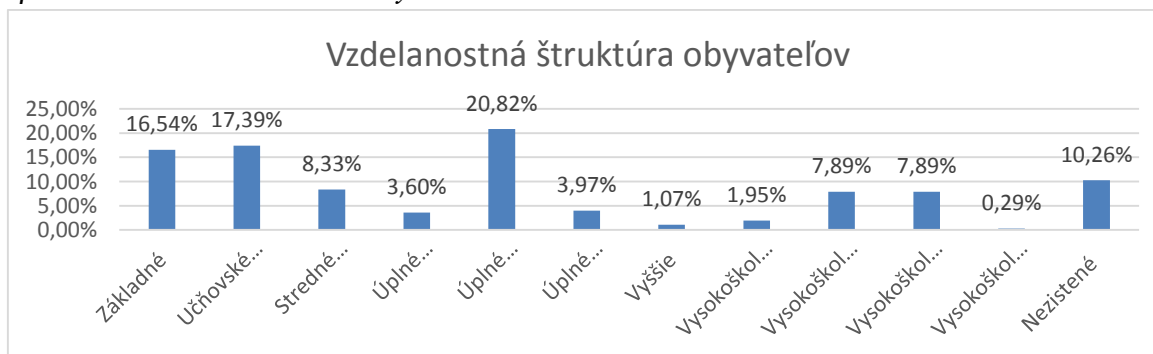
Graf – Obyvateľstvo podľa národnosti

Zloženie obyvateľstva podľa vzdelania

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva Mikroregiónu, podľa výsledkov SODB 2011, odzrkadľuje vidiecky charakter riešeného územia. Vo vzdelanostnej štruktúre prevláda zastúpenie úplného stredného odborného typu vzdelania 20,82 % a učňovského bez maturity 17,39%. 16,54 % obyvateľov má ukončené základné vzdelanie. Tento stav vyplýva aj z vekového zloženia obyvateľstva, teda vysokého zastúpenia poproduktívneho obyvateľstva so základným vzdelaním. Vysokoškooláci predstavujú 7,89 % z celkového počtu obyvateľov dotknutého územia. V ich skladbe prevládajú absolventi univerzít a poľnohospodárski inžinieri.

Graf – Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Materiálne zdroje

Stav pripravenosti územia na budúce rozvojové aktivity a vysporiadanie vlastníckych vzťahov:

A. Register obnovy evidencie pozemkov - je ukončený vo všetkých katastrálnych územiach okrem Svätoplukova (dokončuje sa)

B. Územno – plánovacia dokumentácia - existuje v 12 obciach územia. Obce Černík, Kmeťovo, Lipová, Michal nad Žitavou nemajú ÚPD, vzhľadom na to, že ja jedná o obce do 2000 obyvateľov.

C. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja - v rámci tohto dokumentu je situácia najpriaznivejšia, pretože všetky obce ho majú, prípadne ho aktualizujú.

Tabuľka Prehľad existencie rozvojových dokumentov

Obec	ROEP Áno (odkedy)/nie	ÚPD Áno (odkedy)/nie	PHSR Áno/nie
Bánov	2007	2005	Áno
Cabaj-Čápor	2013	2011	Áno
Černík	2008	Nie	Áno
Jatov	2012	2010	Áno
Kmeťovo	2015	Nie	Áno
Komjatice	2000	2015	Áno
Lipová	2008/2010	Nie	Áno
Michal nad Žitavou	2010/2011	Nie	Áno
Mojmírovce	2004	2014	Áno
Mojzesovo	1998	2010	Áno
Palárikovo	2002	1995	Áno
Poľný Kesov	2015	2014	Áno
Rastislavice	1993/1994	2010	Áno
Svätoplukovo	Nie	2009	Áno
Štefanovičová	2015	2010	Áno
Šurany	2008/2010	2001	Áno
Úľany nad Žitavou	2011	2012	Áno
Veľká Dolina	2015	Nie	Áno
Veľký Kýr	2014	2008	Áno

Zdroj: Vlastné zisťovanie, 2015

Domový a bytový fond

Vo vlastníckych vzťahoch domov má jednoznačnú prevahu vlastníctvo fyzických osôb, ktoré je aktuálne u 77,44 % všetkých domov a bytov. Len 0,34 % všetkých domov a bytov je vo vlastníctve bytového družstva a 169 rodinné domy v mikroregióne vlastní obec. Z celkového počtu domového a bytového fondu vlastní právnické osoby len 0,2 % , ostatné vlastníctvo činí 0,17 %.

Najstarší domový fond sa nachádza v meste Šurany a obciach Bánov, Mojmírovce a Palárikovo, kde sú domy staré v priemere 50 rokov. V prípade bytového fondu v priemere najstaršie bytové domy figurujú v meste Šurany s počtom rokov 60 a v ostatných obciach sa rozpätie rokov v priemere pohybuje od 30 rokov.

Tabuľka Domový a bytový fond

	Rodinné domy	Bytové domy	Spolu	V nich byty spolu
Domov spolu	13579	287	13866	13089
Trvale obývané domy	12237	284	12521	11434
Vlastníctvo -bytové družstvo	0	47	47	262
Vlastníctvo obec	15	154	169	275
Vlastníctvo FO	10671	67	10738	9115
Vlastníctvo PO	20	4	24	22
Vlastníctvo ostatné	17	1	18	13
Neobývané	1431	1	1432	1216

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015

V súčasnom období je veľmi populárne skupovanie voľných starších rodinných domov resp. chalúp za účelom víkendovej rekreácie a oddychu v príjemnom a zdravšom prostredí. Taktiež je častým javom kupovanie starších domov a rekonštruovať ich vo vidieckom štýle za účelom trvalého bývania.

Technická infraštruktúra

V katastroch obcí Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA sa nachádza 385,42 km ciest a 51,61 km železničnej siete. Plyn, elektrinou a vodovodom sú vybavené všetky obce. Celkový prehľad o infraštruktúre je uvedený v nasledovnej tabuľke.

Tabuľka: Technická infraštruktúra v Mikroregióne CEDRON - NITRAVA

Infraštruktúra	
Cesty v km	385,42 km
Železničná sieť v km	51,61 km
Plyn	Všetky obce
Kanalizácia	11 obcí
ČOV	5 obcí, vrátane mesta Šurany
Počet obcí pripojených na kanalizáciu	11 obcí
Vodovod	Všetky obce
Domáce ČOV	29
Vykurovanie plynom	Všetky obce
Vykurovanie pevným palivom	Všetky obce
Vykurovanie elektrickou energiou	Všetky obce
Vedenie elektrickej energie	Všetky obce
Železničná stanica	7 obcí
Autobusové zastávky	Všetky obce
Telefónny rozvod	Všetky obce
Rozhlas	Všetky obce
Káblova TV	4 obce
Pokrytie signálom mobilných operátorov a internetom	Všetky obce

Zdroj: Vlastné zbery, obecné úrady, Štatistický úrad SR, 2015

Sociálna infraštruktúra

Táto časť zahŕňa sledovanie sociálnej infraštruktúry, školskej, kultúrnej aj zdravotnej.

Na území nášho Mikroregiónu pôsobí celkom 14 lekárov pre dospelých, 9 pediatrov a pôsobí tu aj niekoľko špecializovaných lekárov. V území je spolu 16 lekární.

Sociálna starostlivosť v území je zabezpečená 2 domovami dôchodcov, 5 opatrovateľskými službami. V obci Mojmirovce sa nachádza aj denný stacionár pre mentálne postihnutú mládež a v Poľnom Kesove Liečebno – výchovné sanatórium pre deti.

Zo športových zariadení v obciach majú najväčšie zastúpenie futbalové a detské ihriská.

Školstvo

V obciach Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA sa nachádza:

- 11 základných škôl
- 9 materských škôl
- 6 spojených MŠ a ZŠ
- 2 ZUŠ, 1 v meste Šurany a 1 v obci Mojmirovce
- Odborné Učilište internátne v Mojmirovciach s alokovaným pracoviskom v Palárikove
- Liečebno -výchovné sanatórium v Poľnom Kesove
- 4 stredné školy v meste Šurany

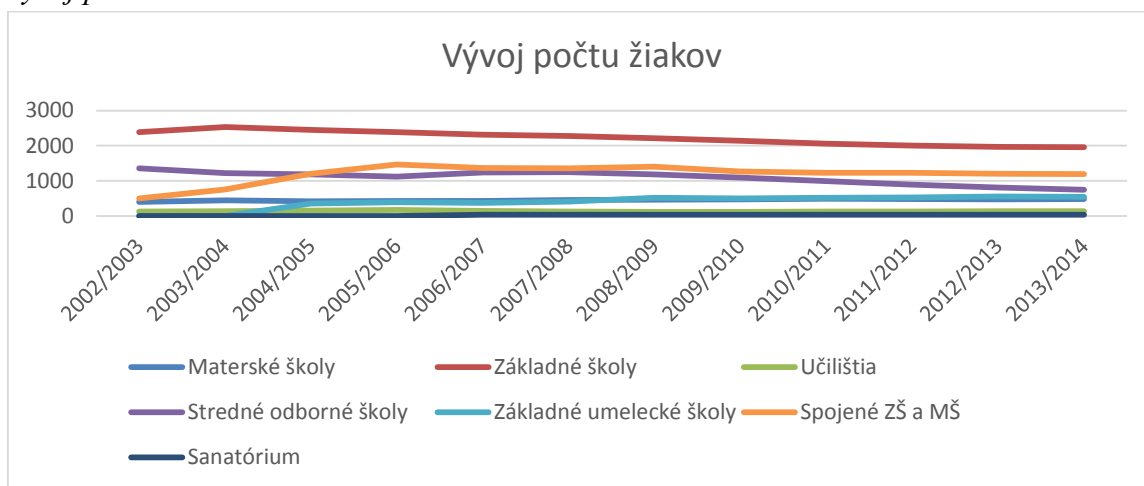
Tabuľka: Vývoj počtu žiakov

Vývoj počtu žiakov							
Školský rok	Materské školy	Základné školy	Učilištia	Stredné odborné školy	Základné umelecké školy	Spojené ZŠ a MŠ	Liečebno – výchovné zariadenie
2002/2003	403	2390	125	1362	-	498	-
2003/2004	445	2536	139	1221	-	760	-
2004/2005	424	2450	156	1188	354	1204	-
2005/2006	426	2383	171	1118	390	1466	-
2006/2007	426	2313	148	1237	373	1367	40
2007/2008	455	2276	130	1248	415	1358	38
2008/2009	468	2215	119	1185	520	1407	39

2009/2010	478	2142	119	1096	503	1267	40
2010/2011	492	2060	132	990	517	1226	37
2011/2012	487	2002	132	894	525	1232	36
2012/2013	474	1971	139	816	557	1200	40
2013/2014	485	1959	139	748	546	1195	40

Zdroj: Školy a školské zariadenia, 2015

Graf – Vývoj počtu žiakov

Z uvedených zistení vyplýva, že vo všetkých typoch škôl je klesajúca tendencia počtu žiakov, čo primárne súvisí s demografickým vývojom v celoslovenskom meradle, ale sekundárne aj s kvalitou vybavenie škôl a ponukou alternatívneho vzdelávania na vidieku a v mestách. Tento fakt ovplyvňuje aj nedostatok pracovných miest na vidieku a teda keď rodičia odchádzajú za prácou do rozvojových sídel, deti zvyčajne vozia so sebou a vidiecke školy strácajú počty žiakov.

Tabuľka: Celková občianska vybavenosť v území

Zdravotnícke zariadenia	Počet
Praktický lekár pre dospelých	14
Pediatier	9
Stomatológ	14
Špecializovaní lekári (Gynekológ, ORL, Ophtalmológ, Fyzioterapeut,doplniť)	34
Lekáreň	16
Zariadenia sociálnych služieb	

Domov dôchodcov	2
Opatrovateľská služba	5
Denný stacionár	1
Športové zariadenia	
Futbalové ihrisko	21
Detské ihrisko	23
Volejbalové ihrisko	7
Multifukčné ihrisko	10
Športový areál	25
Telocvičňa	24
Strelnica	3
Posilňovňa	2
Fitness centrum	2
Športová hala	1
Sauna	5
Bazén	5
Jazdiareň	3
Motokárová dráha	1
Tenisový kurt	12
Kolkáreň	1
Skatepark/Bikepark	5
Korčuliarska dráha-kolieskové korčule	1
Bežecká dráha	1

Zdroj: Vlastné zbery

Majetok obcí a investičná činnosť

Majetok obcí v mikroregióne k 31.12-2014 je celkom **72 444 212,36 EUR**. Ide prevažne o budovy, komunikácie, ale aj o kanalizačné, vodovodné siete a čistiarne odpadových vôd.

Majetok obcí k 31.12.2014

Názov obce	Účtovná hodnota majetku v €
Bánov	6 901 240,06
Cabaj-Čápor	11 272 100,85
Černík	395 671,47
Jatov	1 550 953,33
Kmeťovo	515 525,43
Komjatice	577 3635,00
Lipová	337 9243,99
Michal nad Žitavou	912 409,93
Mojmírovce	1 745 887,18
Mojzesovo	448 358,00
Palárikovo	9 785 383,46
Poľný Kesov	1 878 716,30
Rastislavice	106 829,00
Svätoplukovo	303 561,00
Štefanovičová	18 103 177,00
Šurany	4 580 509,46
Úľany nad Žitavou	297 757,00
Veľká Dolina	697 410,49
Veľký Kýr	3 795 843,41
Mikroregión CEDRON - NITRAVA	72 444 212,36

Zdroj: Obecné úrady, 2015

Čo sa týka investičnej činnosti v území mikroregiónu boli zrealizované investície z vlastných zdrojov a z podporných zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu. Obce v území využívali zdroje v rámci predvstupového obdobia a následne aj v rámci skráteného programovacieho 2004 – 2006, aj v období 2007 – 2014. Väčšinou boli na realizáciu investícií využívané fondy OP Základná infraštruktúra, SOP Priemysel a služby, SOP Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, a následne Regionálny operačný program, Konkurencieschopnosť a hospodársky rast, OP Životné prostredie, Program rozvoja vidieka. Taktiež v obciach boli využívané aj predvstupové fondy SAPARD a PHARE.

Zisťovanie v oblasti minulých a budúcich investícií za región:

Minulé investície	Plánované investície
53 786 915,00 €	72 302 128,00 €

Zdroj: Obecné úrady

Kultúrno – historické zdroje

V oblasti kultúrnych a historických zdrojov sme sledovali kultúrnu infraštruktúru, ale aj potenciál pamäťových a fondových zariadení, sakrálné budovy a stavby historického významu pre samotnú komunitu, ale aj celé územie. Okrem toho sme sa zamerali aj prieskum zdrojov pamiatkového fondu. V celom území evidujeme 45 národných kultúrnych pamiatok (Príloha č. 13). Do potenciálu kultúrno – historického sme zahrnuli aj významných rodákov a významné osobnosti z územia (Príloha č. 14 a 15). Taktiež sme sa zaujímali aj o zručných obyvateľov, ktorí sa môžu postupne prezentovať na regionálnych trhoch, jarmokoch, prehliadkach, ale aj výstavách a môžu aj reprezentovať územie navonok.

Tabuľka: Prehľad kultúrnych a historických zdrojov v území

Počet	Spolu
Kultúrny dom	23
Múzeum	3
Pamätná izba	5
Knižnica	17
Klub dôchodcov	9
Klub mládeže	7
Kostol	21
Hrad	0
Kaštieľ	5
Kaplnka	10
Božie muky	15
iné / špecifikovať/	0
Galéria, kino	4
Farský úrad	11
Sochy	14
Kúrie	1
Parky	19
Chránené územia	7
Chránený strom	8
Archeolog. náleziská	6
Technické pamiatky	2
Pamätné miesta	4
Významné hroby	10
Zvonice	1

Zdroj: Obecné úrady a vlastné zbery, 2015

V tejto časti sme venovali pozornosť aj kultúrno – spoločenskému životu. V obciach územia je organizovaných veľa podujatí rôzneho druhu, ktoré majú svoju tradíciu a sú známe už

v celoslovenskom meradle. Vzhľadom na veľkosť územia bude nevyhnutné do budúcnosti vypracovať kalendár podujatí, aby sa podujatia neprekrývali a aby sa obyvatelia mohli zúčastňovať aktivít v širšom území.

V území regiónu zabezpečujú mnohé kultúrno - spoločenské aj športové podujatia neziskové organizácie, ktoré majú veľký potenciál spolupracovať so samosprávami a podieľať na viacerých doplnkových aktivitách, ktoré môžu podporiť synergický efekt realizovaných projektov. V regióne pracuje 180 neziskových organizácií, ktoré majú spolu viac ako 4 500 členov.

Tabuľka: Prehľad subjektov neziskového sektor

Názov organizácie	Počet organizácií	Počet členov
Jednota dôchodcov na Slovensku	6	458
Miestny spolok slovenského Červeného kríža	5	287
Folklórne súbory	6	125
Dobrovoľný hasičský zbor	2	100
Poľovnícke združenie	8	194
Miestna organizácia záhradkárov	5	327
Vinohradnícky spolok	3	120
Chovateľské zväzy	6	44
Športové kluby	44	1616
Rybársky spolok	3	415
Mládežnícke organizácie	1	5
Organizácie žien	1	5
Kultúrne organizácie	18	279
Environmentálne, ekologické organizácie	1	14
Ostatné mimovládne organizácie	11	250
Rodičovské organizácie	4	67

Slovenský zväz zdravotne postihnutých	3	187
Spolu za územie	180	4 593

Zdroj: Vlastné zbery, 2015

Ekonomické zdroje

Zisťovaním sme v území identifikovali 661 podnikateľských subjektov, ktoré vytvárajú 4 286 pracovných miest. Ide o subjekty, ktoré sú aktívne v rámci svojej činnosti a tiež sú aktívne v spolupráci smerom k samosprávam, neziskovým organizáciám aj k existencii samotného mikroregiónu. V sledovaní sme sa zamerali na počet a úroveň poľnohospodárskych podnikov. Z celkového počtu subjektov má poľnohospodárske zameranie necelých 6%. V týchto podnikoch je vytvorených 498 pracovných miest.

Tabuľka: Počet podnikateľských subjektov, ktoré nám poskytli údaje

Obec	Počet subjektov	Počet zamestnancov
Bánov	4	258
Cabaj-Čápor	41	149
Černík	25	46
Jatov	13	66
Kmeťovo	16	28
Komjatice	103	420
Lipová	10	17
Mojmírovce	50	374
Michal nad Žitavou	14	32
Mojzesovo	12	16
Šurany	63	1 729
Poľný Kesov	16	95
Rastislavice	27	217
Svätoplukovo	48	64
Štefanovičová	25	31
Palárikovo	152	489
Úľany nad Žitavou	11	163
Veľká Dolina	5	12
Veľký Kýr	26	80
Za región celkom	661	4 286

Zdroj: Vlastný zber

Sektorové zameranie podnikateľskej sféry (poľnohospodárske a nepoľnohospodárske zameranie)

Tabuľka Zameranie podnikateľskej sféry

Zameranie	Počet
Poľnohospodárska sféra	39
Nepoľnohospodárska sféra	622

Tabuľka: Poľnohospodárske subjekty v území

Obec	Poľnohospodárska sféra
Cabaj – Čápor	Poľnohospodárske družstvo Cabaj-Čápor
	Eurogreen-Slov., s.r.o
Černík	MK-AGROS, s. r. o.,
	SHR Ing. Miroslav Kanás, s. r. o., Černík
Jatov	Agroconsulting spol, s. r. o., Jatov
	Agro Jatov, s. r. o., Jatov
Komjatice	Poľnohospodárske podielnícke družstvo, Komjatice
Mojmírovce	Poľnohospodárske družstvo Mojmírovce, Mojmírovce
Palárikovo	Poľnohospodárske družstvo Palárikovo
Rastislavice	Poľnohospodárske družstvo Rastislavice
	ChovMat FU, Rastislavice
Svätoplukovo	Alexander Baraník SHR, Svätoplukovo
	Kluchtiak SHR, Svätoplukovo
Šurany	Agro Sepo, s.r.o, Šurany
	František Rybár, Šurany
	MVDr. Tibor Vrba, Šurany
	Izabella Ondrušková, Šurany
	Kazimír Sepeši, Šurany
	Igor Hangala, Šurany
	Ján Stano, Šurany
	Jozef Raučina, Šurany
	Richard Lendel, Šurany
	Ladislav Král, Šurany
	Ľubomír Hučík, Šurany
	Peter Rybár, Šurany
	Ing. Pavol Czako, Šurany
	Ing. Jozef Škulec, Šurany
	Dana Čviriková, Šurany
	Miroslav Dobrovodský, Šurany
	Peter Kupecký, Šurany
	Ing. Norbert Chrobák, Šurany
	Mgr. Marcel Holubec, Šurany
	PhDr. Karol Tököly, Šurany
	Poľnohospodárske družstvo Nové Zámky a.s.

	Ing. Beáta Pošovcová, Šamorín
	Eva Čajková, Považská Bystrica
	Ing. Chrenko Ján, Partizánske
Veľký Kýr	Poľnohospodárske družstvo, Družstevná 29, 941 07 Veľký Kýr

Zdroj: Vlastný zber, 2015

SLUŽBY

• Potenciál cestovného ruchu

V rámci prieskumov sme sa zamerali aj na potenciál cestovného ruchu, kde je dostatočný priestor ďalšieho rozvoja. Z prieskumov vyplýva, že najviac ubytovacích kapacít a ponuky v oblasti cestovného ruchu sa nachádza na severe územia Poľný Kesov, Mojmírovce, Cabaj – Čápor. V južnej časti je najväčšia ponuka v meste Šurany a v obci Palárikovo

Stravovacie zariadenia v regióne

Druh	Reštaurácie	Kaviareň	Vináreň/bar	Vinotéka	Pizzérie
Počet	20	5	11	1	11
Počet stoličiek	1 530	255	670	30	220

Zdroj: Vlastný zber

Ubytovacie zariadenia v regióne

Ubytovacie zariadenia	Počet	Kapacita lôžok	Stravovanie áno/nie
Mikroregión CEDRON - NITRAVA	14	415	áno

Zdroj: Vlastný zber

Zaujímavosti v oblasti cestovného ruchu území

Cabaj – Čápor

Ranč Nové sedlo s jazdiarňou a možnosťou ustajnenia koní. Športové zariadenia zabezpečujú športovú činnosť, rôzne športovo-rekreačné aktivity a slúžia aj na oddychové účely. V obci sa nachádza futbalové ihrisko.

Černík

Na horizonte obce sa nachádza drevená rozhľadňa, neďaleko je lokalita vinogradov, kde zvláštnosťou sú zaujímavé viničné domčeky. Zaujímavé sú aj vodné plochy, ako je rybník, štrkovisko a mŕtve rameno rieky Nitry.

Na pravej strane hrádze rieky Nitry vedie magistrála cyklotrasy Nitra, Nové Zámky, Komoča.

Kmeťovo a Michal nad Žitavou

Zaujímavosti v oblasti rozvoja cestovného ruchu sú:

- vinohradníctvo a vinárstvo,
- miestna gastronómia a zvyky,
- pozorovanie vtáctva a živočíchov v prírodnej rezervácii Žitavský luh v jarých mesiacoch.

Komjatice

Obec disponuje štrkoviskami a chránenou lokalitou Torozlín. Rybníky – možnosť rekreačného lovu rýb.

Mojmírovce

Možnosti voľnočasového vyžitia:

- relax centrum (krytý 25 metrový plavecký bazén, sauna, masáže, vírivka, morský kúpeľ)
- strelnica s pohyblivým terčom na krátke zbrane
- telocvičňa s odpruženým povrchom
- antukové tenisové dvorce
- minigolf
- plážový volejbal
- tenisové kurty
- bowlingová hala
- poľovnícka strelnica
- športový areál – futbalové ihrisko, bežecká dráha, hokejbalové ihrisko

Palárikovo

V obci sú funkčné tenisové kurty a wellness centrum a Poľnohospodárska úzkokoľajka - artefakt koňa a úzkokoľajnej železničky umiestnený na Štefánikovej ulici pre ceste III/07422 Jazdecký a westernový šport je možné realizovať na Ranči Mohykán.

Poľný Kesov

Obec Poľný Kesov má vysoký potenciál pre rozvoj športovo – rekreačných aktivít. Termálne kúpalisko je najzaujímavejšou ponukou pre domácich a zahraničných návštevníkov. Návštevníkom je k dispozícii vonkajší termálny bazén, hotelový vnútorný hypertermálny bazén, nová bazénová hala s wellness službami, k dispozícii sú 3 typy saun: fínska, parná a infra sauna, vírivá vaňa – jacuzzi a tepidárium s lehátkami. Momentálne zariadenie rozširuje svoje kapacity a realizuje sa tu výstavba aquaparku, čo ešte viac zatraktívni obec aj celý región. Súčasťou termálneho kúpaliska je aj chatová osada a stanový tábor, v ich blízkosti sa nachádza Hotel Thermal park Nitrava ***.

Svätoplukovo

V obci je rozvinutá špecifická forma vidieckeho cestovného ruchu - agroturistika. Na východnom okraji obce sa nachádza Ranč u Rapsu – vidiecke centrum voľného času a rekreácie. Je tu možnosť tréningov aj možnosti ustajnenie koní.

Šurany

V meste Šurany sa nachádzajú:

- Bike hala Šurany - prvá hala pre freestyle cyklistiku na Slovensku
- Bazén Šurany - park voľnej zábavy a freestyle športov pri športovej hale
- Centrum voľného času - vytvára podmienky, organizuje a zabezpečuje výchovno-vzdelávaciu, záujmovú, rekreačnú a športovú činnosť pre deti, mládež a ich rodičov v priebehu celého kalendárneho roka, vrátane školských prázdnin

Veľký Kýr

- Vzácná gaštanová alej
- Potenciál pre vybudovanie cyklotrás popri ramene rieky Stará Nitra pretekajúcej obcou a taktiež chotár nachádzajúci sa v extraviláne obce (cyklotrasy) – zaujímavé poľné kultúry, výskyt poľovnej zveri
- Kultúrny park – konajú sa tu kultúrne akcie, tanečné zábavy, taktiež potenciál pre rozvoj investíciou do prebudovania
- Telovýchova, šport: ihrisko pre deti, telocvičňa, veľkoplošné ihrisko, maloplošné ihrisko
- Štrkovisko – možnosť lovu rýb

- Viničné domčeky - Festival Čerdavin v júli alebo na podujatí Nitriansky vínny festival

Iné služby

Služby potrebné pre občanov územia sú poskytované buď v rámci regiónu, resp. v blízkych mestských sídlach (Nitra, Nové Zámky, Vráble), čo je pre obyvateľov v okruhu 5 km. V mestách sú poskytované služby Finančných riaditeľstiev, Sociálnych a zdravotných poisťovní, Katastrálnych úradov, Obvodných a okresných úradov. V týchto mestách sú aj sídla bankových a poisťovacích inštitúcií.

V rámci obcí a mesta sú poskytované základné a najdôležitejšie služby:

Názov služby	Pošta	Banka	Bankomat	Poisťovníctvo
Počet	13	3	7	2

Zdroj: Vlastný zber

Nezamestnanosť

K 31.12.2014 bola v regióne priemerná nezamestnanosť na úrovni okresov:

- Okrese Nitra = 8,64%
- Obce v okrese Nové Zámky = 10,85%

V desaťročnom sledovaní bola najväčšia miera nezamestnanosti na našom území zaznamenaná v roku 2005, kedy počet nezamestnaných 2797 občanov. Naopak najmenej nezamestnaných občanov bolo v roku 2008 a to 1280. Celkovo možno skonštatovať, že miera nezamestnanosti na území mikroregiónu má klesajúci charakter. K 31.12.2014 bola priemerná nezamestnanosť na úrovni okresov:

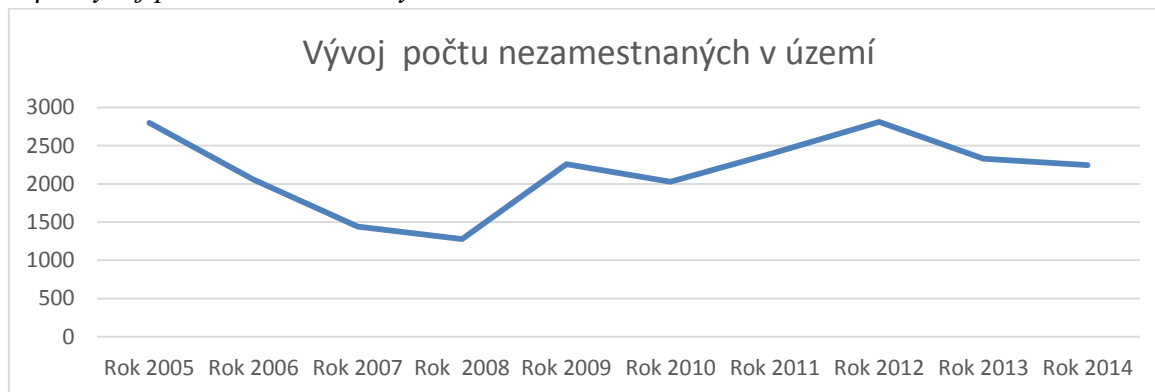
- Obce v okrese Nitra = 8,64%
- Obce v okrese Nové Zámky = 10,85%

Tabuľka Nezamestnanosť v Mikroregióne CEDRON - NITRAVA

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet	2797	2056	1443	1280	2259	2027	2410	2812	2330	2246

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015

Graf – Vývoj počtu nezamestnaných v území

3.2. SWOT analýza

Podklady k vypracovaniu SWOT analýzy sme získali z dotazníkového prieskumu, ankiet na verejných stretnutiach vo všetkých obciach a meste. Zo všetkých získaných podkladov sme vypracovali SWOT analýzu územia. Analýzu sme rozdelili do troch základných oblastí:

- Hospodárska oblasť
- Sociálna oblasť
- Environmentálna oblasť

Opis SWOT analýzy

Hospodárska oblasť – silné stránky

V tejto časti obyvatelia označili za silnú stránku v prevažnej miere veľkosť územia, dobrú geografickú polohu a blízkosť mestských sídel. Toto sú všetko dobré podmienky pre ďalší rozvoj. Dobrý predpoklad rozvoja v hospodárskej oblasti obyvatelia vidia aj v existencii cestných, železničných prepojení a blízkosť hraníc s Maďarskou republikou.

V neposlednom rade boli do silných stránok zaradené klimatické podmienky, kvalitná pôda a existencia termálnych prameňov.

Spoločnou silnou stránkou celého územia je dlhodobá tradícia poľnohospodárstva, vinohradníctva, vinárstva, včelárstva, rybárstva, poľovníctva a chovu koní.

Územie má výborný potenciál pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu, agroturistiky a podnikania na vidieku.

V rámci silných stránok sa často objavili podmienky pre individuálnu bytovú výstavbu v podobe stavebných pozemkov a zároveň aj podmienky na podporu podnikania v podobe voľných budov v niektorých obciach. Silnou stránkou územia je aj existencia prosperujúcich mikro, malých, stredných podnikov aj poľnohospodárskych podnikov.

Taktiež bola do silných stránok územia zahrnutá aj existencia partnerstiev s inými regiónmi, odbornými a záujmovými zoskupeniami.

Sociálna oblasť – silné stránky

Vo väčšine obcí regiónu je všestranne aktívny ľudský potenciál sú to rôzne spolky (rybársky, vinársky, vinohradnícky, seniori, mládež, športovci), ale sú to aj umelecké zoskupenia dychové hudby, hudobné skupiny, spevácke súbory,...

V prevažnej časti obcí je dostupná zdravotnícka a sociálna starostlivosť. Pokrytie školskou infraštruktúrou kopíruje požiadavky a dopyt v jednotlivých obciach a je postačujúce a ekonomicky únosné.

Taktiež je dobré pokrytie kultúrnou infraštruktúrou, infraštruktúrou voľného času a čiastočne aj pamäťovými a fondovými inštitúciami. Vo všeobecnosti je možné skonštatovať, že v území je vybudovaná občianska vybavenosť.

Veľmi dobrý spoločný potenciál sme našli v existencii historického potenciálu (významné osobnosti) a spoločných historických koreňoch.

Silnou stránkou územia je aj bohatý kalendár tradičných atraktívnych celoslovensky známych podujatí v obciach regiónu.

Environmentálna oblasť – silné stránky

Veľmi dobrou východiskovou situáciou je existencia vodných tokov, mŕtvych ramien riek, rybníkov, jazier, artézskych studní a termálnych prameňov v území (podrobne popísané v prílohe č. 10)

Územie je bohaté na chránené územia, prírodné výtvy, prírodné rezervácie, chránené parky, stromy, ale aj na archeologické náleziská, objekty a areály zapísané do Ústredného zoznamu pamiatkového fondu SR (vid'....)

Spájajúcou silnou stránkou územia je aj existencia lesov – poľovných revírov

Dobre zavedené systémy nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom
V prevažnej časti mikroregiónu vybudovaná environmentálna infraštruktúra (vodovod, kanalizácia, ČOV)

Hospodárska oblasť – slabé stránky

Napriek tomu, že sme zistili vybudovanú občiansku vybavenosť aj vybudovanú infraštruktúru slabou stránkou je zlý technický stav miestnych komunikácií vo väčšine územia.

V prieskumoch bol stav miestnych komunikácií negatívne hodnotený 6. v poradí a stav chodníkov 2. v poradí z 27 hodnotených oblastí.

Podobne je to aj s infraštruktúrou k novým stavebným pozemkom, ktorá chýba v obciach napriek tomu, že potenciál nových stavebných pozemkov je relatívne veľký.

Z výsledkov prieskumov jednoznačne vyplýva nedostatočné využívanie prirodzeného potenciálu územia (pôda, klíma), čo sa prejavuje v existencii chátrajúcich objektov poľnohospodárskej výroby, zanedbaných vinohradoch, lesných aj vodných plochách.

Taktiež sme ako slabú stránku identifikovali nevyužívaný potenciál vidieckeho cestovného ruchu a agroturistiky a zároveň aj chýbajúcu infraštruktúru cestovného ruchu nakoľko v území existujú ranče, rodinné farmy, pestovatelia hrozna, výrobcovia vína, majitelia hajlochov (vínnych domčekov), ale jednoznačne tu chýbajú doplnkové služby, propagácia, spoločné produkty CR, apod.

Identifikovali sme chýbajúce cyklotrasy, ktoré by zjednodušovali prepravu do zamestnania aj prepojenie s mestskými sídlami, ale aj posilnili cyklistickú turistiku v území.

Slabo rozvinutý miestny trh práce, nedostatok pracovných príležitostí v území. Nedostatočne vybudované prostredie pre expanziu služieb s vyššou pridanou hodnotou. Pomalá tvorba pracovných príležitostí.

Tvorba vzájomných partnerských vzťahov a existencia partnerských kontaktov na Slovensku aj v zahraničí je zatiaľ samoučelná bez pridanej hodnoty a pozitívneho výsledku.

Sociálna oblasť – slabé stránky

Slabou stránkou sme identifikovali aj nedostatočné využitie existujúceho ľudského potenciálu a zapojenie komún do verejného diania v dôsledku toho zaznamenávame odchádzanie ľudí s dobrým potenciálom za lepšími pracovnými ponukami a do atraktívnejšieho prostredia.

Z našich prieskumov vyplýva, že obyvatelia hodnotili ako nedostatok pracovných príležitostí v území ako najväčší problém (v priemere 74,93 % opýtaných).

Taktiež sme identifikovali ako slabú stránku nedostatočné pokrytie sociálnymi službami, absencia zariadení sociálnych služieb pre seniorov, matky s deťmi a absencia komunitných centier, bezbariérový prístup k občianskej vybavenosti a absencia komplexného a systematického prístupu k MRK a osôb ohrozených sociálnym vylúčením. Z 27 hodnotených oblastí bola táto oblasť na 5. mieste.

Do skupiny slabých stránok boli zaradené aj nedostatočné kapacity v niektorých predškolských a školských zariadeniach a zároveň aj nedostatočná vybavenosť niektorých škôl odbornými učebňami a priestormi kreatívneho vzdelávania.

Slabou stránkou je aj kritický stav niektorých kultúrnych, pamäťových a fondových objektov a zlý technický stav objektov občianskej vybavenosti, nedostatočná infraštruktúra voľného času, nedostatočná informovanosť o významných osobnostiach regiónu – slabý lokálpatriotizmus a nedostatok vhodných produktov v tejto oblasti.

Podobne obyvatelia vnímajú ako slabú stránku aj nevyužívanie spolupráce v rámci regiónu, sieťovanie, výmena skúseností, ale aj absenciu spoločného kalendára podujatí a dostatočnej propagácie zaujímavých podujatí v regióne, aby bolo možné zamedziť prekrývaniu sa podujatím, čo vedie k nižšej návštevnosti.

Environmentálna oblasť – slabé stránky

Výraznou slabou stránkou je znečisťovanie niektorých vodných tokov a spodných vôd v oblastiach, kde nie je dobudovaná kanalizácia a niektorí občania vypúšťajú splašky do voľnej prírody.

Taktiež je tu slabé využívanie existujúceho potenciálu chránených území, čo súvisí s nedostatočnou informovanosťou o chránených územiach, archeologických náleziskách a pamiatkach všeobecne.

Z environmentálneho pohľadu je známe znečisťovanie a neudržiavanie niektorých lesných území a taktiež nedoriešený systém nakladania s biologicky rozložiteľnými odpadmi a s dôsledným triedením odpadom vrátane nedobudovanej environmentálnej infraštruktúry v niektorých častiach územia mikroregiónu

Príležitosti - všeobecne

Výraznou príležitosťou pre celé územie vo všetkých oblastiach života je využitie podpory:

- do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov
- na začatie podnikania v poľnohospodárstve a rozvoj podnikateľskej činnosti vo viacerých oblastiach
- na tvorbu pracovných miest
- na budovania cyklistických trás zabezpečujúcich dopravu do a zo zamestnania, resp. k verejným službám.

- na rozvoj nepoľnohospodárskych činností
- na zlepšenie environmentálnej hodnoty lesných ekosystémov
- na projekty spolupráce
- na vytváranie doplnkových služieb
- na budovanie trhových priestorov za účelom podpory miestnych producentov
- na zamestnateľnosť občanov zo znevýhodneného prostredia
- na rozvoj nepoľnohospodárskych činností a propagácie územia
- na budovanie a rekonštrukciu existujúcich zariadení pre poskytovanie komunitných
- sociálnych služieb a na podporu a rozvoj zvyšovania kvality a kapacity komunitných
- služieb, terénnych a ambulantných soc. služieb a infraštruktúra komunitných centier
- na rozširovanie materských škôl, budovanie, rozširovanie a modernizáciu odborných učební so zreteľom na podporu kreativity
- na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času, kultúry a súvisiacej infraštruktúry
- do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie
- na investície do zlepšovania odolnosti a environmentálnej hodnoty lesných ekosystémov
- so zameraním na zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií

Región má potenciál vo využití zavádzaní inovatívnosti a integrovanosti a tiež aj v rozvoji aktivít spolupracujúcich partnerstiev hlavne formou výmeny skúseností, odovzdávaní príkladov dobrej praxe a vytváraní funkčných sietí.

Príležitosť vidíme aj vo využití podpory projektov spolupráce so zameraním na vzdelávanie, rekvalifikácie, stáže, vytváranie sietí, klastrov,...

Vytvorenie spoločného produktu zachovania a rozvoja historického potenciálu

Využiť existujúci potenciál na budovanie informačných bodov, inovatívnych informačných kanálov

Ohrozenia – všeobecne

Ohrozenie vnímame v náročnej, často meniacej sa legislatíve a zložitom administratívnom procese čerpania finančnej podpory z fondov EÚ a zdĺhavý proces posudzovania žiadostí o NFP, často meniace sa pravidlá počas realizácie a záväzkov dlhodobej udržateľnosti

Ohrozením je aj – neochota využívať podporné finančné nástroje práve z vyššie uvedených dôvodov.

Zhoršujúce sa podnikateľské prostredie.

V rámci projektov spolupráce môže byť ohrozením aj neochota partnerov spolupracovať na vytypovaných projektoch.

Neriešenie problematiky v sociálnej oblasti zo strany štátu a prenos kompetencií na samosprávy bez finančného krytia.

Nízke finančné ohodnotenie v sociálnych službách

Obmedzené možnosti financovania rozvoja školskej infraštruktúry zo štátneho rozpočtu

Nezáujem občanov o veci verejné. Nedostatok informácií v súvislosti s možnosťami získania finančnej podpory. Náročný legislatívny a administratívny proces v manažmente projektovej podpory.

Zmena životného štýlu – zmena v hodnotovom systéme mladých ľudí, ľahostajnosť k veciam verejným, prispôsobovanie sa konzumnému spôsobu života. Odchod mladých ľudí do mestských aglomerácií a nezáujem o vidiecky spôsob života.

Vplyv celkovej situácie v oblasti zamestnanosti, prehĺbovanie chudoby a u niektorých skupín občanov.

Negatívny vplyv blízkosti veľkých podnikov Atómová elektrárňa Mochovce, Duslo Šaľa, Kompresorová stanica Ivanka pri Nitre, ...

Pri riešení opatrení so zámerom riešiť lesné územia môže dôjsť k neúspechu pri snahe dohodnúť sa s majiteľmi lesov.

Tabuľka č. 2: SWOT analýza

Oblasť:	Silné stránky	Slabé stránky	Príležitosti	Ohrozenia
<i>Hospodárska oblasť</i>	Výborná geografická poloha a veľkosť územia. Dobrá dopravná dostupnosť a napojenie na vnútroštátne a medzinárodné dopravné koridory	Zlý technický stav miestnych komunikácií	Lokalizácia územia medzi rozvojovými sídlami Nitra a Nové Zámky.	Zložitý proces prístupu k finančným prostriedkom z fondov EÚ – neochota využívať tento nástroj Náročná, často meniaci sa legislatíva a zložitý administratívny proces čerpania finančnej podpory z fondov EÚ Zhoršujúce sa podnikateľské prostredie.
	Dostatok stavebných pozemkov	Absentujúca infraštruktúra k novým stavebným pozemkom		
	Kvalitná pôda a klimatické pomery	Nedostatočné využívanie prirodzeného potenciálu územia (pôda, klíma)	Využitie podpory na začatie podnikania v poľnohospodárstve aj v iných odvetviach V nadväznosti na termálne kúpalisko príležitosti budovania doplnkových služieb	
	Existencia termálnych prameňov			
	Blízkosť významných mestských sídel (Nitra, Nové Zámky, Vráble) Železničné prepojenie na tuzemskú a zahraničnú železničnú sieť	Chýbajúce cyklotrasy a chodníky popri cestných ťahoch	Zavádzanie inovatívnosti a integrovanosti Využívanie podpory budovania cyklistických trás zabezpečujúcich dopravu do a zo zamestnania, resp. k verejným službám. Budovanie trhových priestorov za účelom podpory miestnych producentov	

	Existencia voľných plôch a budov na podnikanie. Prosperujúce mikro, malé, stredné podniky aj poľnohospodárske podniky Existencia voľných objektov na vidiecky cestovný ruch	Slabo rozvinutý miestny trh práce, nedostatok pracovných príležitostí v území. Nedostatočne vybudované prostredie pre expanziu služieb s vyššou pridanou hodnotou. Pomalá tvorba pracovných príležitostí. Chátrajúce objekty poľnohospodárskej výroby.	Rozvoj podnikateľskej činnosti vo viacerých oblastiach Využitie podpory: - na začatie a rozšírenie podnikania - na tvorbu pracovných miest - na rozvoj nepoľnohospodárskych činností - zlepšenie environmentálnej hodnoty lesných ekosystémov - projekty spolupráce Zavádzanie inovatívnosti Podpora zamestnateľnosti občanov zo znevýhodneného prostredia	
	Tradícia poľnohospodárstva, vinohradníctva, vinárstva, včelárstva, rybárstva, poľovníctva, chovu koní	Zanedbané vinohrady, lesné plochy aj vodné plochy		Neochota partnerov spolupracovať na podobných typoch projektov
	Dobré podmienky pre budovanie vidieckeho cestovného ruchu	Nevyužívaný potenciál vidieckeho cestovného ruchu a agroturistiky, chýbajúca infraštruktúra cestovného ruchu	Využitie podpory na rozvoj nepoľnohospodárskych činností a propagácie územia. Rozvíjanie aktivít v rámci spolupracujúcich partnerstiev. Zavádzanie integrovanosti	Zdlhavý proces posudzovania žiadostí o NFP, často meniace sa pravidlá počas realizácie a záväzok dlhodobej udržateľnosti
	Blízkosť hranice s Maďarskou republikou	Nedostatočná propagácia regiónu a absencia	Využitie podpory projektov	Neochota partnerov spolupracovať na

		<i>produktov cestovného ruchu</i>	<i>spolupráce, vytváranie sietí.</i>	<i>podobných typoch projektov.</i>
	<i>Existencia partnerstiev s inými regiónmi, odbornými a záujmovými zoskupeniami</i>	<i>Slabé využívanie doteraz nadviazaných kontaktov a vzťahov</i>		
<i>Sociálna oblasť</i>				
	<i>Všestranne aktívny ľudský potenciál</i>	<i>Nedostatočné využitie a zapojenie komún do verejného diania. Odchádzanie ľudí s dobrým potenciálom za lepšimi pracovnými ponukami</i>	<i>Využitie podpory projektov spolupráce so zameraním na vzdelávanie, rekvalifikácie, prenos informácií, stáže, vytváranie sietí, a tvorby klastrov</i>	<i>Neochota partnerov spolupracovať na podobných typoch projektov.</i>
	<i>Dostupná zdravotnícka a sociálna starostlivosť</i>	<i>Nedostatočné pokrytie sociálnymi službami, absencia zariadení sociálnych služieb pre seniorov, matky s deťmi a absencia komunitných centier. Absentujúca bezbariérovosť k občianskej vybavenosti Absencia komplexného a systematického prístupu k MRK a osôb ohrozených sociálnym vylúčením</i>	<i>Využitie podpory na budovanie a rekonštrukciu existujúcich zariadení pre poskytovanie komunitných sociálnych služieb a na podporu a rozvoj zvyšovania kvality a kapacity komunitných služieb, terénnych a ambulantných soc. služieb a infraštruktúra komunitných centier</i>	<i>Neriešenie problematiky v sociálnej oblasti zo strany štátu</i> <i>Nízke finančné ohodnotenie v sociálnych službách</i> <i>Náročná, často meniacia sa legislatíva a zložitý administratívny proces čerpania finančnej podpory z fondov EÚ</i>
	<i>Rovnomerné pokrytie školskou infraštruktúrou</i>	<i>Nedostatočné kapacity v niektorých</i>	<i>Využitie existujúceho potenciálu na</i>	<i>Obmedzené možnosti financovania</i>

		<i>predškolských a školských zariadeniach. Nedostatočná vybavenosť niektorých škôl odbornými učebňami a priestormi kreatívneho vzdelávania</i>	<i>rozširovanie materských škôl, budovanie, rozširovanie a modernizáciu odborných učební so zreteľom na podporu kreativity Zavádzanie inovatívnosti</i>	<i>rozvoja školskej infraštruktúry zo štátneho rozpočtu</i> <i>Zlý demografický vývoj</i>
	<i>Dobré pokrytie kultúrnou infraštruktúrou, infraštruktúrou voľného času a čiastočne aj pamäťovými a fondovými inštitúciami Rozvinutá občianska vybavenosť</i>	<i>Kritický stav niektorých kultúrnych, pamäťových a fondových objektov a zlý technický stav objektov občianskej vybavenosti</i>		<i>Nezáujem občanov o veci verejné. Nedostatok informácií v súvislosti s možnosťami získania finančnej podpory. Náročný legislatívny a administratívny proces v manažmente projektovej podpory.</i>
	<i>Dobre fungujúce spoločenské, športové a kultúrne zoskupenia (folklórne súbory, hudobné zoskupenia, spevácke súbory, spolkové organizácie,...)</i>	<i>Nedostatočná infraštruktúra voľného času</i>	<i>Využitie existujúceho potenciálu na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času, kultúry a súvisiacej infraštruktúry</i>	
	<i>Existencia historického potenciálu (významné osobnosti). Existencia spoločných historických koreňov.</i>	<i>Nedostatočná informovanosť o významných osobnostiach regiónu – slabý lokálpatriotizmus. Nedostatok vhodných produktov v tejto oblasti</i>	<i>Vytvorenie spoločného produktu zachovania a rozvoja historického potenciálu</i>	
	<i>V niektorých obciach dobre prosperujúce mládežnícke spoločenstvá</i>	<i>Absencia spolupráce v rámci regiónu, sieťovanie, výmena skúseností</i>	<i>Využitie potenciálu existujúcich organizácií na vzájomnú spoluprácu aj</i>	

			<i>spoluprácu v rámci partnerstiev i mimo územia</i> <i>Zavádzanie integrovanosti</i>	<i>k veciam verejným, prispôsobovanie sa konzumnému spôsobu života. Odchod mladých ľudí do mestských aglomerácií</i>
	<i>Existencia viacerých tradičných atraktívnych podujatí v obciach regiónu</i>	<i>Absencia spoločného kalendára podujatí a dostatočnej propagácie zaujímavých podujatí v regióne</i>	<i>Využitie podpory propagácie. Budovanie informačných bodov, inovatívnych informačných kanálov</i>	<i>Vplyv celkovej situácie v oblasti zamestnanosti, prehlbovanie chudoby a u niektorých skupín občanov.</i>
<i>Environmentálna oblasť</i>	<i>Existencia vodných tokov, mŕtvych ramien riek, rybníkov, jazier a artézskych studní</i>	<i>Znečisťovanie niektorých vodných tokov a spodných vôd</i>	<i>Využitie podpory na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času, kultúry a súvisiacej infraštruktúry</i>	<i>Negatívny vplyv blízkosti veľkých podnikov Atómová elektrárň Mochovce, Duslo Šaľa, Kompresorová stanica Ivanka pri Nitre, ...</i>
	<i>Existencia chránených území, prírodných výtvorov, parkov, stromov. Existencia archeologických nálezísk Existencia objektov a areálov pamiatkovo chránených</i>	<i>Slabé využívanie existujúceho potenciálu chránených území. Nedostatočná informovanosť o archeologických náleziskách a pamiatkach všeobecne. Absencia informačných a propagačných tokov.</i>	<i>Využitie podpory do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie</i>	<i>Náročná, často meniacia sa legislatíva a zložitý administratívny proces čerpania finančnej podpory z fondov EÚ Neúspech pri snahe dohodnúť sa s majiteľmi lesov.</i>
	<i>Existencia lesov – poľovných revírov</i>	<i>Znečisťovanie a neudržiavanie niektorých lesných území</i>	<i>Využitie podpory na investície do zlepšovania odolnosti a environmentálnej</i>	

			<i>hodnoty lesných ekosystémov</i>	
	<i>Dobre zavedené systémy nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom</i>	<i>Nedoriešený systém nakladania s biologicky rozložiteľnými odpadmi a s dôsledným triedením odpadov</i>	<i>Využitie podpory so zameraním na zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií</i>	<i>Zdlhavý proces posudzovania žiadostí o NFP, často meniace sa pravidlá počas realizácie a záväzok dlhodobej udržateľnosti</i>
	<i>V prevažnej časti mikroregiónu vybudovaná environmentálna infraštruktúra (vodovod, kanalizácia, ČOV)</i>	<i>Nedobudovaná environmentálna infraštruktúra v niektorých častiach územia mikroregiónu</i>	<i>Využitie podpory na zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách</i>	

Zdroj: Vlastné spracovanie

3.3. Identifikácia potrieb

Poslednou fázou analytického rámca je ďalší stupeň analýzy, ktorý nám poskytne identifikovanie potrieb územia.

Podklady k tejto časti sme postupne získali organizovaním:

- Dotazníkovým prieskumom
- Verejných obecných stretnutí
- Pracovných stretnutí záujmových skupín
- Verejných regionálnych stretnutí

Dotazníkový prieskum sme realizovali v období máj – jún 2015. Skôr, ako začal dotazníkový prieskum sme zorganizovali koordinačné stretnutie, kde sme podrobne dotazník predstavili, dali zástupcom samospráv návod, ako postupovať a zapojili sme do tohto procesu aj školy v území, aby sme viac podporili informovanosť v rámci jednotlivých domácností o činnosti kancelárie VSP a o význame prieskumu. Našou snahou bolo zapojiť do procesu strategického plánovania a prípravy vízie zapojiť aj deti škôl, aby sa stali integrovanou súčasťou procesu, ktorý „pripravuje“ ich budúcnosť.

Verejné obecné stretnutia s občanmi v jednotlivých obciach sme organizovali v období jún – júl 2015. Na stretnutiach sme okrem iného hodnotili kvalitu 28 okruhov života obyvateľov územia, ktoré boli zhrnuté do piatich oblastí (Pracovný život, Bývanie, Služby – verejné aj

sociálne, Voľný čas, Vzťahy). Oblasti boli hodnotené známkou 1 – 5, 1 – najlepšie a 5 najhoršie.

V tomto prieskume bola najlepšie ohodnotená oblasť vzťahov všeobecne – priemer 2,74. Najhoršie bola ohodnotená oblasť služieb verejných aj sociálnych – 3,5.

- Vzťahy = 2,74
- Pracovný život = 3,1
- Bývanie = 3,2
- Voľný čas = 3,4
- **Služby – verejné aj sociálne = 3,5**

V mesiaci október manažérka absolvovala individuálne stretnutia na obecných úradoch s pracovnými skupinami. Stretnutí sa zúčastňoval spravidla starosta obce aj s určenými členmi pracovných skupín na úrovni obce. Cieľom stretnutí bolo osobne odkomunikovať výsledky zozbieraných informácií, výsledky spracovania auditov, dotazníkov a ankiet a zapracovať ešte do predbežných výstupov dodatočné typy problémov a nápady riešenia danej situácie.

Z vyhodnotenia zozbieraných podkladov, informácií a z vyhodnotenia dotazníkov a ankiet sme vybrali oblasti Spokojnosť s oblasťami života, Nespokojnosť s oblasťami života, Nevýhody, ktoré súvisia so životom v regióne, Výhody, ktoré súvisia so životom v regióne, Oblasť, v ktorej je vhodné tvoriť pracovné miesta. Okrem toho sme v rámci dotazníkového prieskumu a všetkých stretnutí riešili aj tri skupiny problémov a opýtaní dostali možnosť vybrať tie, ktoré je nutné riešiť prioritne, ktoré je možné riešiť neskôr a ktoré nie sú pre ich život až také dôležité. Z uvedených oblastí sme vybrali tie, ktoré sa objavili zastúpené aspoň 30%-tným podielom reakcií.

Tabuľka: Vyhodnotenie spokojnosti a nespokojnosti v regióne

Spokojnosť %		Nespokojnosť %	
Vybavenie plynom	92,02%	Kvalita rekreačných aktivít a služieb	48,76%
Vybavenie elektrinou	90,82%	Stav chodníkov	46,35%
Vybavenie vodovodom	81,49%	Vybavenie verejnou kanalizáciou, kde absentuje	42,56%
Vybavenie kanalizáciou	42,82%	So stavom sociálnych služieb	40,56%
Stav verejnej zelene	40,53%	So stavom miestnych komunikácií	35,4%
Množstvo kultúrnych podujatí	38,18%		

Zdroj: Vlastné spracovanie

Tabuľka: Vyhodnotenie výhod a nevýhod života v regióne

Výhody %		Nevýhody %	
Život je pokojnejší ako vo veľkých mestách	73,82%	Nedostatok pracovných príležitostí	74,93%
Ľudia sa zaujímajú viac jeden o druhého	50,02%	Obmedzené možnosti dostupnosti služieb a nákupu	52,57%
Blízky kontakt s prírodou	49,53%	Absentujúce služby pre obyvateľstvo	49,48%
Vlastníctvo domu, záhrady prípadne hospodárstva	47,53%	Nedostatok voľnočasových aktivít	37,68%
		Málo príležitostí na sebarealizáciu	36,91%
		Slabá technická vybavenosť	35,57%

Zdroj: Vlastné spracovanie

Tabuľka: Prehľad problémov, ktoré je nutné **riešiť prioritne** a zhodlo sa na tom viac ako 40% opýtaných v území, vrátane aktérov z rôznych záujmových skupín:

Problémy, ktoré je nutné riešiť prioritne	%
Postarať sa o starnúce obyvateľstvo	93,63%
Postarať sa o prácu pre mladých	71,5%
Vytvorenie pracovných príležitostí všeobecne	67,22%
Oprava chodníkov a komunikácií	59,35%
Rozšíriť ponuku služieb v obci	56,08%
Vytvorenie zariadení pre oddych a voľný čas	53,42%
Zlepšenie kvality životného prostredia	49,43%
Vytvoriť podmienky pre podnikateľov	48,5 %
Vytvoriť podmienky pre novú bytovú výstavbu	40,54%

Zdroj: Vlastné spracovanie

Z našich priebežných prieskumov vyplýva, že najväčší problém v území je s nedostatkom pracovných príležitostí. Jedna z otázok bola orientovaná aj na oblasť, o ktorej si obyvatelia myslia, že by bolo vhodné vytvárať pracovné miesta.

Oblasti potreby tvorby pracovných miest priamo v území

Z prieskumu a zisťovaní sme získali informácie, v ktorej oblasti by bolo vhodné vytvárať pracovné miesta v prostredí MR CEDRON – NITRAVA:

- A. Poľnohospodárstvo
- B. Obchod a služby
- C. Remeselnícka výroba
- D. Cestovný ruch
- E. Sociálna oblasť

Zo SWOT analýzy územia z časti slabé stránky sme identifikovali najväčšie problémy v hospodárskej oblasti:

- Nedostatočné využívanie prirodzeného potenciálu územia (pôda, klíma, voda)
- Slabo rozvinutý miestny trh práce
- Zlý technický stav komunikácií a chodníkov
- Zanedbané poľnohospodárske objekty, vinohrady, lesy a vodné plochy
- Nedostatočná podpora podnikateľského prostredia pre expanziu služieb s vyššou pridanou hodnotou
- Nevyužívaný potenciál vidieckeho cestovného ruchu, chýbajúca infraštruktúra VCR
- Chýbajúce cyklotrasy a cyklochodníky

Identifikácia najväčších problémov v sociálnej oblasti:

- Nedostatočné pokrytie sociálnymi službami (seniori, matky a deti, MRK)
- Odchádzanie obyvateľov s dobrým potenciálom z územia
- Nedostatočné kapacity v niektorých predškolských zariadeniach a nedostatočne vybavené učebne v školských zariadeniach
- Nepriaznivý demografický trend
- Kritický stav niektorých kultúrnych, pamäťových a fondových zariadení aj objektov občianskej vybavenosti
- Absentujúca bezberierovosť zariadení občianskej vybavenosti
- Nedostatočná infraštruktúra voľného času
- Slabé budovanie lokálpatriotizmu, neznalosť významných rodákov a osobností

Identifikácia najväčších problémov v oblasti environmentálnej:

- Znečisťovanie niektorých vodných tokov, vodných plôch a spodných vôd
- Znečisťovanie a neudržiavanie niektorých lesných území
- Nedoriešený komplexný systém nakladania s biologicky rozložiteľnými odpadmi

- Nedostatočná informovanosť o významných archeologických náleziskách
- Slabé využívanie existujúceho potenciálu chránených území

Z uvedeného je možné identifikovať potreby územia:

Potreba 1: Vytvoriť pracovné miesta a zlepšiť podnikateľské prostredie – túto potrebu je možné uspokojiť podporou podnikateľského sektora v oblastiach, ktoré majú v území tradíciu. Takýmito oblastami sú poľnohospodárstvo, obchod a služby, remeselnícka výroba – v celom území. Cestovný ruch v obciach Cabaj – Čápor, Poľný Kesov a Mojmirovce. Sociálne služby v obciach Palárikovo, Mojmirovce, Lipová a v meste Šurany. Intervencie budú smerované prostredníctvom podpory poľnohospodárskych podnikov, investícií do hmotného majetku. Zároveň definovaná potreba môže byť uspokojená podporou prenosu znalostí a informačných akcií, vrátane spolupráce v území aj mimo neho.

Potreba 2: Využitie vnútorných zdrojov a potenciál územia – túto potrebu je možné uspokojiť podporou rozvoja potenciálu vidieckeho cestovného ruchu v spojení s budovaním identity rozvíjaním tradícií s prihliadnutím na potenciál poľnohospodárstva, lesníctva, vodných zdrojov a vodných plôch. Potreba môže byť uspokojená intervenciami do obnovy dedín vo vidieckych oblastiach, intervenciami do lesného potenciálu a v neposlednom rade intervenciou do rozvoja nepoľnohospodárskych činností. V rámci spomínaných činností vidíme vhodný priestor zapojiť do realizácie uspokojovania potrieb aj neziskový sektor, kde je množstvo aktívnych občanov a majú výborný potenciál spolupracovať so samosprávami na realizáciách, ktorými dosiahneme širší efekt.

Potreba 3: Revitalizácia existujúcej infraštruktúry a dobudovanie chýbajúcej infraštruktúry – túto potrebu je možné uspokojiť revitalizáciou existujúcej infraštruktúry a budovaním komplexnej verejnej infraštruktúry prostredníctvom intervencií do základných služieb a obnovy dedín a zlepšenia udržateľnosti vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach. V rámci spomínaných činností vidíme vhodný priestor zapojiť do realizácie uspokojovania potrieb aj neziskový sektor, kde je množstvo aktívnych občanov a majú výborný potenciál spolupracovať so samosprávami na realizáciách, ktorými dosiahneme širší efekt

Potreba 4: Zabezpečiť v území kvalitné komplexné služby – identifikovali sme problém odchádzania mladých ľudí z vidieka, v niektorých častiach územia nedostatočné kapacity predškolských zariadení a podobne aj nedostatočné kapacity služieb pre seniorov, matky s deťmi a MRK. Tým, že mladí ľudia sa buď musia starať o rodičov v seniorskom veku, resp. o deti, ktoré nemajú kde umiestniť sú nútení odísť z vidieka za lepšími službami a ponukami. Túto potrebu môžeme uspokojiť intervenciami do základných služieb a obnovy dedín a zlepšenia udržateľnosti vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach.

4. Strategický rámec

Zameranie stratégie CLLD vychádza z podrobnej analýzy územia, z návrhov miestnych aktérov politik, politik komunity, samosprávneho kraja a okolitých najmä susediacich regiónov a lokalít. Je riešená v štyroch hlavných rovinách:

- Podpora podnikateľského sektora a tvorby pracovných miest s pridanou hodnotou
- Podpora využitia vnútorných a externých zdrojov a vnútorného potenciálu
- Podpora základnej infraštruktúry a infraštruktúry voľného času
- Podpora kvality komplexných služieb (sociálnych a vzdelávacích)

Prierezovo bude stratégia podporená prenosom znalostí a informačných činností, spoluprácou a výmenou skúseností. Zároveň bude podporená vzdelávaním ľudských zdrojov, aby sme dosiahli podporu tvorby pracovných miest s pridanou hodnotou, to znamená, aby boli ďalej uplatniteľní na trhu práce zvýšením najmä ich zamestnateľnosti. Stratégia využíva interakciu medzi jednotlivými navrhnutými opatreniami tak, aby sa zabezpečila synergia ich dopadov nielen v krátkodobom, ale tiež v dlhodobom hľadisku.

- Stratégia CLLD Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA **je vypracovaná miestnou komunitou** v území v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rada Európskej únie č. 1303/2013.
- Stratégia CLLD Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA je **integrovaná** – v plánovaní aj v samotných aktivitách spája všetky sektory, ktoré sa nachádzajú v území. A to verejný sektor, podnikateľský sektor aj neziskový sektor.
- Stratégia CLLD Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA je **inovatívna** – prináša inovatívne prvky prostredníctvom zavádzania nových služieb, nových výrobkov, vzdelávaním, využívaním nových zdrojov, osvojovaním príkladov dobrej praxe, využívaním kreativity ľudských zdrojov...

- Stratégia CLLD Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA je **vyvážená** – pri stanovení priorít, opatrení a aktivít sme sledovali vyváženosť v zapojení verejného a súkromného sektora, v zapojení podnikateľov v poľnohospodárstve a iných odvetviach a oblastiach, ale aj v vyváženosť v dosiahnutí územného rozvoja v rámci MAS.

Stratégia CLLD Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA bola spracovaná interaktívnym spôsobom za aktívnej účasti odborníkov, miestneho manažéra, miestnych aktérov, zástupcov samospráv, podnikateľských subjektov, vzdelávacích a sociálnych inštitúcií, ako aj spoločenských, kultúrnych a športových skupín. Bola spracovaná metódou „zdola – nahor“ a metódou spätnej väzby odborníkmi. Najskôr boli uskutočnené zbery údajov, vstupných podkladov, boli zrealizované dotazníkové prieskumy a ankety, aby bolo možné zostaviť objektívnu SWOT analýzu a identifikovať potreby územia. Stratégia CLLD má ambíciu podporiť územie tak, aby sa stalo silným a dostatočne konkurencieschopným v rámci Slovenska aj zahraničia.

Je dôležité skonštatovať, že stratégiu CLLD nemôžeme vnímať ako „všielik“ na všetky problémy v území. Preto bolo veľmi dôležité striktné vyhodnotiť a vyselektovať, čo komunita **chce, potrebuje** a čo **MÔŽE** riešiť opatreniami v rámci stratégie.

V stratégii je predstavená vízia až do roku 2030, ktorá vychádza z potrieb územia a reflektuje na operačné programy programovacieho obdobia 2014 – 2020. Preto ciele definované v stratégii CLLD sledujú časový horizont roku 2020 + 3. Obdobie roku **2023** je horizont stanovený Európskou úniou na implementáciu projektov začatých v roku 2020.

Stratégia CLLD zohľadňuje najvýraznejšie potreby územia vychádzajúc zo SWOT analýzy (nedostatok pracovných príležitostí, slabo rozvinutý miestny trh práce, nedostatočná podpora podnikateľského sektora, nedostatočné využívanie prirodzeného potenciálu územia, nedostatočné pokrytie sociálnymi službami, bariérovosť verejných služieb, zlý technický stav drobnej infraštruktúry, nízke kapacity a slabšia vybavenosť školských zariadení...).

Stratégia CLLD nadväzuje na rozvojovú víziu kraja a dopĺňa najmä na regionálnej, miestnej a lokálnej úrovni Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2012 – 2018 (PHSR NSK 2012-2018). Z neho priamo vychádza z týchto vízií: **“Nitriansky kraj bude dynamicky sa rozvíjajúci región využívajúci exogénne aj endogénne rozvojové zdroje. Hospodárstvo bude založené na moderných technológiách produkujúcich výrobky s vysokou pridanou hodnotou. Moderné a efektívne multifunkčné poľnohospodárstvo produkujúce dostatok kvalitných potravín, poskytujúce atraktívne pracovné príležitosti pre vidiecke obyvateľstvo, bude spolu s cestovným ruchom osou**

integrovaného rozvoja vidieckeho priestoru. Výhodiskom pre dosiahnutie týchto cieľov bude kvalitný integrovaný systém vzdelávania, poskytujúci občanom lepšie možnosti realizácie v profesijnom aj osobnom živote. Rastúca kvalita života bude sprevádzaná udržateľným rozvojom kvality zložiek životného prostredia a krajiny.“

4.1. Definovanie vízie a strategického cieľa

Najvhodnejšia stratégia pre územie Nitrianskeho samosprávneho kraja je zameraná na elimináciu slabých stránok a bariér rozvoja a využitie silných stránok a príležitostí uvedených v spracovanej SWOT analýze čiže podľa východísk z PHSR kraja je to **stratégia založená na identifikovanej konkurenčnej výhode a kľúčových hybných silách s dôrazom na inkluzívny rast a udržateľný rast**. Najvýznamnejšími prvkami stratégie sú:

- sieťovanie aktérov a politik v rámci kraja,
- posilnenie existujúceho funkčného prepojenia medzi mestami a vidiekom; adaptabilita funkčného územia na základe implementácie rozvojových programov vychádzajúcich z požiadaviek „zdola – nahor“,
- uplatnenie integrovaného a viacúrovňového prístupu po horizontále a vertikále vzťahov v oblasti politik rozvoja,
- diverzifikácia miestnych a lokálnych hospodárstiev zmierňujúcich zraniteľnosť podporou regionálnej ekonomiky s aplikáciou miestne príslušného prístupu,
- dobre fungujúce ekologické systémy založené na rovnováhe environmentálnej a hospodárskej politiky, ochrana pôdy, ochrana
- ochrana a podpora kultúrneho a prírodného dedičstva pre dlhodobo vyvážený a udržateľný rozvoj územia.

Miestni aktéri svoju predstavu o tom, ako bude vyzerat' územie **Mikroregión CEDRON – NITRAVA** pomenovali vo svojej spoločnej vízii do roku 2030 nasledovne:

Mikroregión CEDRON – NITRAVA je moderné, silné, inteligentné, atraktívne, konkurencieschopné a čisté územie, ktoré je dobrým miestom pre život obyvateľov s poskytovaním kvalitných služieb vo všetkých oblastiach. Územie je komplexne vybavené kvalitnou dopravnou, environmentálnou, sociálnou, školskou, kultúrnou, športovou aj spoločenskou infraštruktúrou. Využíva ľudský, ekonomický, prírodný, historický

potenciál aj geografickú polohu na rozvoj podnikania a tvorbu pracovných miest, pričom dbá na dlhodobú udržateľnosť kvality životného prostredia, udržateľnosť poľnohospodárstva a vidieckeho životného štýlu. Rozvíja partnerstvá, spoluprácu a sieťovanie vo všetkých oblastiach zapájaním verejnosti aj spoluprácou so sociálne ohrozenými skupinami obyvateľstva.

Strategický cieľ stratégie CLLD do roku 2025:

Zabezpečiť udržateľný a vyvážený rozvoj vidieckeho územia v oblasti ekonomickej, sociálnej aj environmentálnej, vrátane vytvárania a udržania pracovných miest s dôrazom na zvýšenie pridanej hodnoty územia Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA do roku 2025.

Stanovený cieľ územie dosiahne zvýšením konkurencieschopnosti a zvýšením kvality života v regióne prostredníctvom skvalitnenia a rozšírenia ponuky služieb, zavedením inovácií do podnikateľského prostredia, tvorbou pracovných miest s vyššou pridanou hodnotou, pomocou spolupráce v mikroregióne zvýšením participácie na politikách rozvoja a vytváraním väzieb a synergických efektov spolupráce, čo bude viesť k celkovému zlepšeniu atmosféry prostredia územia aj k zlepšeniu životných podmienok obyvateľstva.

4.2. Stanovenie priorít, špecifických cieľov a opatrení

PIORITA 1	POTREBA riešená prostredníctvom PRIORITY
Podpora podnikania a vytvárania pracovných miest s vyššou pridanou hodnotou	Potreba vytvoriť pracovné miesta a zlepšiť podnikateľské prostredie Potreba využitia vnútorných zdrojov a potenciálu územia Potreba zabezpečiť v území kvalitné a komplexné služby
Špecifický cieľ	
Zlepšiť potenciál podnikateľského sektora zavádzaním inovácií, rozširovaním podnikania v oblasti poľnohospodárstva, vidieckeho cestovného ruchu, služieb a remesiel vrátane podpory vzdelávania ľudského potenciálu	
Zdôvodnenie	
Výber priority a špecifického cieľa bol stanovený na základe výsledkov prieskumov a SWOT analýzy, ako je to popísané v bode 3.3. Predmetným špecifickým cieľom budú uspokojené potreby 1, 2 a 3 v zmysle bodu 3.3. a to aj napriek výsledkom zisťovania, ktoré sú uvedené v časti 3.1 Analýza zdrojov územia poukazuje na disproporciu medzi lokálnymi zdrojmi a ich pozitívnym využitím v prospech rozvoja územia. Za prácou mimo územia odchádza takmer 45% ekonomicky aktívneho obyvateľstva, ktoré sa nedokáže uplatniť v danej lokalite. Na druhej strane je tu evidentný potenciál tradičného poľnohospodárstva, vinohradníctva, potravinárstva, remesiel, cestovného ruchu. Eliminácia tohto nevyužitého potenciálu podporí intenzívne rozvoj územia. Existuje niekoľko nevyužívaných poľnohospodárskych objektov, zanedbaných a neobrábaných vinohradov, zanedbaných lesných plôch. Taktiež sú rezervy v poskytovaní služieb v oblasti rekreácie a voľnočasových aktivít s využitím potenciálu cestovného ruchu. <u>Špecifický cieľ bude naplnený prostredníctvom opatrení a podopatrení PRV:</u> Opatrenie 1 Prenos znalostí a informačné akcie Podopatrienie 1.2 Podpora na demonštračné činnosti a informačné akcie Opatrenie 4 Investície do hmotného majetku Podopatrienie 4.1 Podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov Opatrenie 6 Rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikateľskej činnosti Podopatrienie 6.4 Podpora na investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych Činností (Činnosť č. 1) Opatrenie 8 Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenia života schopnosti lesov Podopatrienie 8.5 Podpora na investície do zlepšenia odolnosti a environmentálnej hodnoty lesných ekosystémov (Činnosť č. 2) Opatrenie 16 Spolupráca Podopatrienie 16.4 Podpora na horizontálnu a vertikálnu spoluprácu medzi subjektami dodávateľského reťazca pri zriaďovaní a rozvoji krátkych dodávateľských reťazcov a miestnych trhov a na propagačné činnosti v miestnom kontexte, ktoré súvisia s rozvojom krátkych dodávateľských reťazcov a miestnych trhov	
Fókusové oblasti – primárne aj sekundárne	

6B: Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach	Priorita primárne prispieva k fókusovej oblasti 6B. Podpora miestneho podnikania využitím endogénnych zdrojov je primárne predpokladom napredovania rozvoja v území.
1A: Podpora inovácie, spolupráce a rozvoja vedomostnej základne vo vidieckych oblastiach	Priorita sekundárne prispeje k fókusovej oblasti 1A z dôvodu zvýšenia informovanosti a znalostí v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby s cieľom zabezpečiť pestovania zdravých rastlín, ktoré budú surovinou na výrobu vína, medu, medoviny, chleba a pečiva....Cieľom je, aby miestne podnikanie využívalo miestne zdroje, produkovalo tradičné, regionálne produkty, čo bude smerovať k zavedeniu regionálnej značky, vytváraniu sietí predajných miest v území a tvorbe pracovných miest s vyššou pridanou hodnotou.
3A: Zvýšenie konkurencieschopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do poľnohospodársko-potravinového reťazca pomocou systémov kvality, pridávania hodnoty poľnohospodárskym produktom, propagácie na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín výrobcov a medziodvetvových organizácií	Priorita sekundárne prispeje k fókusovej oblasti 3A. V rámci priority je predpoklad vytvárania krátkych dodávateľsko – odberateľských reťazcov inovačný prvok v území. Ďalej očakávame zvýšenie pridanej hodnoty do miestnej produkcie zavedením regionálneho značenia produktov a dostatočnej propagácie v území a mimo neho.
6A: Uľahčenie diverzifikácie, zakladania a rozvoja malých podnikov ako aj vytvárania pracovných miest	Priorita sekundárne prispeje aj k fókusovej oblasti 6A. V rámci stratégie budú podporované podnikateľské subjekty z poľnohospodárskeho aj nepoľnohospodárskeho sektora. Predmetom záujmu budú začínajúci podnikatelia, mladí podnikatelia, s cieľom udržať ich činnosti a zabezpečiť dlhodobý rozvoj podnikania v území a udržaní mladých ľudí. Pôjde prevažne o podporu menších podnikov, zriedkavo aj väčších. Cieľom bude podporovať rozširovať podnikateľské činnosti, diverzifikovať činnosti vo vidieckom prostredí s dôrazom na tvorbu pracovných miest.
Príslušnosť k špecifickým cieľom IROP:	
5.1.1. Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií	Priorita č. 1 prispieva k cieľu CLLD 5.1.1. podporou podnikania v území zavádzaním inovácií, rozširovaním podnikania, tvorbou pracovných miest s pridanou hodnotou a ich dlhodobou udržateľnosťou. Využívaním miestnych surovín, výrobou regionálnych

	výrobkov, poskytovaním kvalitnejších služieb a ich rozširovaním.
Prierezové programy	
Priorita prierezovo prispieva k cieľom programov Ľudské zdroje, Výskum a inovácie, Kvalita životného prostredia a Európska územná spolupráca.	

PIORITA 2	POTREBA riešená prostredníctvom PRIORITY
Využitie vnútorných zdrojov a potenciálu územia	Potreba využitia vnútorných zdrojov a potenciálu územia Potreba revitalizácie existujúcej infraštruktúry a dobudovanie chýbajúcej infraštruktúry
Špecifický cieľ	
Podporiť rozvoj ponuky VCR a rekreácie vrátane budovania identity s prihliadnutím na tradície, kultúrne a historické dedičstvo a potenciál poľnohospodárskej pôdy, lesov, vodných zdrojov, minerálnych a termálnych vôd a vodných plôch	
Zdôvodnenie	
Mikroregión CEDRON – NITRAVA disponuje veľkým množstvom zaujímavostí a atraktivít, ktoré je potrebné „vytiahnuť“, zvýrazniť a tým podporiť rozvoj služieb v oblasti cestovného ruchu, agroturistiky, cykloturistiky, zážitkovej turistiky,... Výber priority a špecifického cieľa bol stanovený na základe výsledkov prieskumov a SWOT analýzy, ako je to popísané v bode 3.3. Predmetným špecifickým cieľom bude naplnená potreba č. 2 a č. 3. v zmysle bodu 3.3. V území v súčasnosti existujú lokality, kde má cestovný ruch tradíciu. Ide o obce zo severnej časti MR (Cabaj – Čápor, Mojmírovce, Rastislavice, Poľný Kesov, Svätoplukovo, Štefanovičová, Veľká Dolina). Severná časť územia disponuje kvalitnými ubytovacími a stravovacími zariadeniami, termálnym kúpaliskom a čiastočne aj doplnkovými službami (existencia rančov, ekofarmy, múzea). Okrem toho sa tu nachádza niekoľko národných kultúrnych pamiatok – budovy aj park. Zaujímavé sú aj lesoparky v obciach Černík a Poľný Kesov. Tradícia poľnohospodárstva, vinárstva, včelárstva, ovocinárstva je významná pre rozvoj agroturistiky a budúcej domácej produkcie označenej regionálnou značkou. Južná časť územia (Bánov, Černík, Kmeťovo, Michal nad Žitavou, Mojzesovo, Jatov, Komjatice, Lipová, Šurany, Palárikovo, Úľany nad Žitavou, Veľký Kýr, disponuje zaujímavým prírodným potenciálom (mŕtve ramená rieky Nitra, štrkoviská, rybníky, chránené územia európskeho významu,...). Taktiež je v tejto časti územia niekoľko národných kultúrnych pamiatok, archeologických nálezísk, prírodných rezervácií a prírodných úkazov. Okrem toho je tu tradícia poľnohospodárstva, vinohradníctva, vinárstva (existencia vínnych domčekov), ovocinárstva, záhradníctva, včelárstva, rybárstva, remesiel,.... V tejto časti územia je ale menej ubytovacích a stravovacích služieb. Celkovo v území pôsobilo alebo sa tu narodilo 70 osobností. Územie disponuje viac ako 30 národnými kultúrnymi pamiatkami, 10 maloplošnými chránenými územiami a 7 chránenými územiami európskeho významu. Uvedený potenciál celého územia dáva predpoklady rozvoja vidieckeho cestovného ruchu, spojeného s vytváraním pracovných príležitostí, zvýšenej propagácie územia, prilákaní návštevníkov a tým zvýšenie ekonomiky Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA.	

Špecifický cieľ bude naplnený prostredníctvom opatrení a podopatrení PRV: Opatrenie 6 Rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikateľskej činnosti Podopatrenie 6.4 Podpora na investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností (Činnosť č. 1) Opatrenie 8 Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenia života schopnosti lesov Podopatrenie 8.5 Podpora na investície do zlepšenia odolnosti a environmentálnej hodnoty lesných ekosystémov (Činnosť č. 2) Opatrenie 7 Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach Podopatrenie 7.2 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie Opatrenie 16 Spolupráca Podopatrenie 16.3 (Iná) spolupráca medzi malými hospodárskymi subjektami pri organizovaní spoločných pracovných procesov a spoločnom využívaní zariadení a zdrojov a pri rozvoji služieb v oblasti cestovného ruchu/ich uvádzania na trh Podopatrenie 16.4 Podpora na horizontálnu a vertikálnu spoluprácu medzi subjektami dodávateľského reťazca pri zriaďovaní a rozvoji krátkych dodávateľských reťazcov a miestnych trhov a na propagačné činnosti v miestnom kontexte, ktoré súvisia s rozvojom krátkych dodávateľských reťazcov a miestnych trhov	
Fókusové oblasti – primárne aj sekundárne	
6B: Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach	Priorita primárne prispieva k fókusovej oblasti 6B. Podpora miestneho podnikania, rozširovanie služieb je primárne predpokladom napredovania rozvoja v území.
4A: Obnova, zachovanie a zvýšenie biologickej diverzity vrátane na územiach sústavy Natura 2000 a v oblastiach s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami a v poľnohospodárskej činnosti s vysokou prírodnou hodnotou a obnova, zachovanie ako aj zlepšenie stavu krajinných oblastí Európy	Priorita sekundárne prispeje k fókusovej oblasti 4A prostredníctvom aktivít, ktoré budú smerovať k zvýšeniu ochrany významných prírodných lokalít, ich zatraktívnenie, k zvýšeniu informovanosti. V rámci priority je predpoklad tvorby náučných systémov, zážitkových chodníkov cestičiek s prepojením na oddychové a rekreačné zóny.
3A: Zvýšenie konkurencieschopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do poľnohospodársko-potravinového reťazca pomocou systémov kvality, pridávania hodnoty poľnohospodárskym produktom, propagácie na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín výrobcov a medziodvetvových organizácií	Priorita sekundárne prispeje k fókusovej oblasti 3A. V rámci priority je predpoklad vytvárania krátkych dodávateľsko – odberateľských reťazcov inovačný prvok v území. Ďalej očakávame zvýšenie pridanej hodnoty do miestnej produkcie zavedením regionálneho značenia produktov a dostatočnej propagácie v území a mimo neho.
6A: Uľahčenie diverzifikácie, zakladania a rozvoja malých podnikov ako aj vytvárania pracovných miest	Priorita sekundárne prispeje aj k fókusovej oblasti 6A. V rámci stratégie budú podporované podnikateľské subjekty z poľnohospodárskeho aj

	nepoľnohospodárskeho sektora. Predmetom záujmu budú začínajúci podnikatelia, mladí podnikatelia, s cieľom udržať ich činnosti a zabezpečiť dlhodobý rozvoj podnikania v území a udržaní mladých ľudí. Pôjde prevažne o podporu menších podnikov, zriedkavo aj väčších. Cieľom bude podporovať rozširovať podnikateľské činnosti, diverzifikovať činnosti vo vidieckom prostredí s dôrazom na tvorbu pracovných miest.
Príslušnosť k špecifickým cieľom IROP:	
5.1.1. Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií	Priorita č. 2 prispieva k cieľu CLLD 5.1.1. podporou podnikania v území zavádzaním inovácií do poskytovaných služieb, rozširovaním služieb, tvorbou pracovných miest s pridanou hodnotou a ich dlhodobou udržateľnosťou. Využívaním miestneho potenciálu a miestnych zdrojov zvyšovať kvalitu a atraktivitu služieb a tým vyššiu konkurencieschopnosť územia.
Prierezové programy	
Priorita prierezovo prispieva k cieľom programov Ľudské zdroje, Výskum a inovácie, Kvalita životného prostredia a Európska územná spolupráca.	

PIORITA 3	POTREBA riešená prostredníctvom PRIORITY
Revitalizácia existujúcej infraštruktúry a dobudovanie komplexnej infraštruktúry	Potreba využitia vnútorných zdrojov a potenciálu územia Potreba revitalizácie existujúcej infraštruktúry a dobudovanie chýbajúcej infraštruktúry Potreba zabezpečiť v území kvalitné komplexné služby
Špecifický cieľ	
Revitalizovať existujúcu a dobudovať novú komplexnú verejnú infraštruktúru vo všetkých oblastiach	
Zdôvodnenie	

Výber priority a špecifického cieľa bol stanovený na základe výsledkov prieskumov a SWOT analýzy, ako je to popísané v bodoch 3.2 a 3.3. Predmetným špecifickým cieľom bude naplnená potreba č. 2, č. 3. a č.4 v zmysle bodu 3.3.

V území je problém s existujúcou infraštruktúrou (zlý technický stav a tým zlý vzhľad obcí), absenciou veľkej environmentálnej infraštruktúry (čo ale nemôžeme riešiť prostredníctvom CLLD), ale aj absenciou drobnej infraštruktúry, ktorá môže zlepšovať vzhľad obcí a zvýšiť kvalitu poskytovaných služieb. Ide napríklad o parkovacie plochy, nevhodný stav mostov, lávok, chodníkov, autobusových zastávok, absencia značení a informačných systémov. Existujú zanedbané stavebné objekty, vinohrady, lesné a vodné plochy. Sú to lokality, ktoré skôr odpudzujú návštevníkov, ako ich lákajú. Na druhej strane môžeme konštatovať, že centrá obcí sú v prevažnej miere upravené, ale absentujú tam prvky lokálneho a tradičného významu, ktoré by primárne upozorňovali návštevníka na zaujímavosti a atraktivity územia v nadväznosti na podporu rozvoja cestovného ruchu.

Špecifický cieľ bude naplnený prostredníctvom opatrení a podopatrení PRV:

Opatrenie 7 Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach

Podopatrenie 7.4 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiace infraštruktúry.

Podopatrenie 7.5 Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie.

Fókusové oblasti – primárne aj sekundárne

6B: Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach

Priorita primárne prispieva k fókusovej oblasti 6B. Stav obecnej infraštruktúry a celkový vzhľad obcí bezprostredne súvisí s kvalitou života na vidieku aj s kvalitou miestnych služieb. Atraktivita a príjemný vzhľad obcí vytvára podmienky dobrého pocitu obyvateľov a teda aj vôle zostať žiť na vidieku, respektíve prilákať aj nových obyvateľov. Aktraktívne, pekné a dobre vybavené územie je zaujímavé aj pre podnikateľské subjekty. Tieto môžu mať záujem na rozširovaní a udržaní podnikania v území, čo bude mať ekonomický prínos, tvorbu pracovných miest a zároveň aj prepojenosť s prioritou č. 1 a č. 2.

Príslušnosť k špecifickým cieľom IROP:

5.1.2. Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verných službách a vo verejných infraštruktúrach

Priorita č. 3 prispieva k cieľu CLLD 5.1.2. zlepšením kvality obecnej infraštruktúry a tým zatraktívnením, zlepšením vzhľadu obcí, vrátane zlepšenia dopravnej dostupnosti a prepojenosti medzi vidieckymi rozvojovými centrami. Prioritou č. 3 bude zvýšená konkurencieschopnosť územia.

Prierezové programy

Priorita prierezovo prispieva k cieľom programov Ľudské zdroje, Výskum a inovácie, Kvalita životného prostredia a Európska územná spolupráca.

PIORITA 4	POTREBA riešená prostredníctvom PRIORITY
Kvalitné komplexné služby pre obyvateľstvo	Potreba využitia vnútorných zdrojov a potenciálu územia Potreba revitalizácie existujúcej infraštruktúry a dobudovanie chýbajúcej infraštruktúry Potreba zabezpečiť v území kvalitné komplexné služby
Špecifický cieľ	
Zlepšiť podmienky v oblasti sociálnych služieb vytvorením a rozšírením ponuky rôznych alternatív, vrátane predškolského, školského, celoživotného vzdelávania aj kultúrno – spoločenského a športového využitia občanov aj návštevníkov územia	
Zdôvodnenie	
Výber priority a špecifického cieľa bol stanovený na základe výsledkov prieskumov a SWOT analýzy, ako je to popísané v bodoch 3.2 a 3.3. Predmetným špecifickým cieľom bude naplnená potreba č. 2, č. 3. a č. 4 v zmysle bodu 3.3. Z analýzy územia, ktoré má potenciál viac ako 43 000 obyvateľov, vyplýva, že je tu veľmi málo služieb pre seniorov, deti a mládež, resp. pre rodičov s deťmi. Zároveň absentujú základné podmienky pre zdravotne postihnutých (bezbariérový prístup k verejným službám) a tiež aj pre skupiny MRK (Cabaj – Čápor, Mojmírovce, Svätoplukovo, Komjatice, Palárikovo a Šurany). Územie má problém uspokojiť potreby starnúcej populácie a zároveň uspokojiť potreby moderných mladých ľudí a rodín s deťmi. Priorita č. 4 stratégie CLLD MR CEDRON – NITRAVA dáva priestor k realizácii aktivít, ktoré môžu skvalitniť a rozšíriť služby pre seniorov, skvalitniť služby školských zariadení (predškolské zariadenia), aby boli zaujímavé pre mladé rodiny. Taktiež táto priorita počíta so zabezpečením prístupu k verejným službám zdravotne postihnutým občanom (bezbariérové vstupy a sociálne zariadenia), skvalitnenie služieb pre MRK (zriadenie komunitných centier), rozšírenie a modernizácia stravovacích služieb vo vybraných školských zariadeniach s možnosťou stravovania seniorov. V rámci priority budú skvalitnené a rozšírené služby základných škôl (jazykové, špeciálne učebne, ekoučebne,...) – zvýšenie atraktivity škôl pre mladé rodiny. V rámci priority dostane priestor aj zariadenie, ktoré sa zaoberá resocializáciou závislých občanov. Revitalizáciou školských zariadení vytvoríme podmienky aj pre formy ďalšieho vzdelávania, ktoré by umožnili rekvalifikáciu existujúcej pracovnej sily pre zručnosti potrebné v území, aby boli EOA uplatniteľní v mieste a nemuseli cestovať za prácou mimo regiónu (za prácou odchádza takmer 45% EOA). V rámci priority prepojíme možnosti starostlivosti o seniorov, deti s možnosťami udržať mladých ľudí v území a tým udržať stabilitu územia.	
<u>Špecifický cieľ bude naplnený prostredníctvom opatrení a podopatrení PRV:</u>	
Opatrenie 7 Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach	
Podopatrenie 7.4 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane	

voľného času a kultúry a súvisiace infraštruktúry. Podopatrenie 7.5 Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie.	
Fókusové oblasti – primárne aj sekundárne	
6B: Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach	Priorita primárne prispieva k fókusovej oblasti 6B. Stav obecnej infraštruktúry a celkový vzhľad obcí bezprostredne súvisí s kvalitou života na vidieku aj s kvalitou miestnych služieb. Atraktivita a príjemný vzhľad obcí vytvára podmienky dobrého pocitu obyvateľov a teda aj vôle zostávať žiť na vidieku, respektíve prilákať aj nových obyvateľov. Aktraktívne, pekné a dobre vybavené územie je zaujímavé aj pre podnikateľské subjekty. Tieto môžu mať záujem na rozširovaní a udržaní podnikania v území, čo bude mať ekonomický prínos, tvorbu pracovných miest a zároveň aj prepojenosť s prioritou č. 1 a č. 2.
Príslušnosť k špecifickým cieľom IROP:	
5.1.2. Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach	Priorita č. 3 prispieva k cieľu CLLD 5.1.2. zlepšením kvality sociálnej a školskej infraštruktúry, zlepšením prístupu k verejným službám, zlepšením prístupu k vzdelaniu. Aktivita budú smerovať k vytvoreniu podmienok udržania mladých ľudí na vidieku, rekvalifikácii pracovnej sily s cieľom využívať vytvorené pracovné miesta v území.
Prierezové programy	
Priorita prierezovo prispieva k cieľom programov Ľudské zdroje, Výskum a inovácie, Kvalita životného prostredia a Európska územná spolupráca.	

PIORITA 5	POTREBA riešená prostredníctvom PRIORITY
Efektívna činnosť MAS	Potreba vytvoriť pracovné miesta a zlepšiť podnikateľské prostredie Potreba využitia vnútorných zdrojov a potenciálu územia Potreba revitalizácie existujúcej verejnej infraštruktúry a dobudovanie chýbajúcej infraštruktúry

	Potreba zabezpečiť v území kvalitné komplexné služby
Špecifický cieľ 1	
Animácie	
Špecifický cieľ 2	
Chod MAS	
Zdôvodnenie	
Výber priority bol stanovený v zmysle podmienok zabezpečovania implementácie a oživenia v rámci stratégie CLLD. Zároveň bol stanovený na základe výsledkov prieskumov a SWOT analýzy, ako je to popísané v bodoch 3.2 a 3.3. Predmetným špecifickým cieľom budú naplnené potreby č. 1, č. 2, č. 3. a č. 4 v zmysle bodu 3.3. <u>Špecifický cieľ bude naplnený prostredníctvom opatrení a podopatrení PRV:</u> Opatrenie 19 Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER Podopatrienie 19.4 Podpora na prevádzkové náklady a oživenie	
Fókusové oblasti – primárne aj sekundárne	
6B: Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach	Priorita primárne prispieva k fókusovej oblasti 6B. Príspevok k miestnemu rozvoju vychádza z charakteru samotnej metódy LEADER, ktorá je zameraná na lokálne komunity a ich podporu prostredníctvom realizácie stratégie CLLD v MR CEDRON – NITRAVA, ktoré reflektujú konkrétne potreby lokálnych komunít.
1A: Podpora inovácie, spolupráce a rozvoja vedomostnej základne vo vidieckych oblastiach	Priorita sekundárne prispieva k fókusovej oblasti 1A. Komplexnosť ako aj inovatívnosť riešení, ako aj šírenie dosiahnutých poznatkov bude realizované prostredníctvom opatrenia Spolupráca. Opatrenie bude zamerané na spoluprácu aktérov z rôznych sektorov. V rámci stratégie CLLD k rozvoju vedomostnej základne prispejeme prostredníctvom demonštračných a informačných akcií, ktoré budú napomáhať tvorbe inovácií na miestnej úrovni.
2A: Zlepšenie hospodárskeho výkonu všetkých poľnohospodárskych podnikov a uľahčenie reštrukturalizácie a modernizácie poľnohospodárskych podnikov, najmä na účely zvýšenia a ich účasti na trhu, zamerania na trh a poľnohospodárskej diverzifikácie.	Priorita sekundárne prispieva k fókusovej oblasti 2A. Pomocou podpory do poľnohospodárskych podnikov a taktiež pomocou investícií do spracovania, resp. do uvádzania na trh bude zvýšený hospodársky výkon poľnohospodárskych podnikov a bude podporená ich efektivita, konkurencieschopnosť a účasť na trhu. K tomu cieľu bude prispievať aj podpora spolupráce medzi malými hospodárskymi subjektami pri organizovaní spoločných pracovných procesov, či pri spoločnom využívaní zariadení a zdrojov.
3A: Zvýšenie konkurencieschopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej	Priorita sekundárne prispieva k fókusovej oblasti 3A. Integrácia prvovýrobcov do

integrácie do poľnohospodársko-potravinového reťazca pomocou systémov kvality, pridávania hodnoty poľnohospodárskym produktom, propagácie na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín výrobcov a medziodvetvových organizácií	poľnohospodársko – potravinárskych reťazcov bude podporená prostredníctvom horizontálnej a vertikálnej spolupráce medzi aktérmi dodávateľského reťazca pri zriaďovaní a rozvoji krátkych dodávateľských reťazcov a miestnych trhov v rámci stratégie CLLD.
4A: Obnova, zachovanie a zvýšenie biologickej diverzity vrátane na územiach sústavy Natura 2000 a v oblastiach s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami a v poľnohospodárskej činnosti s vysokou prírodnou hodnotou a obnova, zachovanie ako aj zlepšenie stavu krajinných oblastí Európy	Priorita sekundárne prispieva k fókusovej oblasti 4A prostredníctvom aktivít, ktoré budú smerovať k zvýšeniu ochrany významných prírodných lokalít, ich zatraktívnenie, k zvýšeniu informovanosti. V rámci priority je predpoklad tvorby náučných systémov, zážitkových chodníkov cestičiek s prepojením na oddychové a rekreačné zóny.
6A: Uľahčenie diverzifikácie, zakladania a rozvoja malých podnikov ako aj vytvárania pracovných miest	Priorita sekundárne prispieva k fókusovej oblasti 4A v rámci stratégie CLLD prostredníctvom podpory rozvoja nepoľnohospodárskych činností v oblasti vidieckeho cestovného ruchu, poskytovania služieb či výrobou produktov, ktoré nie sú poľnohospodárskeho alebo potravinárskeho charakteru, čo uľahčí diverzifikáciu a napomôže tvorbe pracovných miest.
Príslušnosť k špecifickým cieľom IROP:	
5.1.1. Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verných službách a vo verejných infraštruktúrach	Priorita č. 5 prispieva k cieľu CLLD 5.1.1. A. Personálne a mzdové náklady MAS B. Vzdelávanie zamestnancov a členov MAS C. Náklady a na publicitu a sieťovanie D. Finančné náklady E. Náklady vynaložené na monitorovanie, hodnotenia a aktualizáciu stratégie CLLD
Prierezové programy	
Priorita prierezovo prispieva k cieľom programov Ľudské zdroje, Výskum a inovácie, Kvalita životného prostredia a Európska územná spolupráca.	

4.3. Súhrn strategického rámca

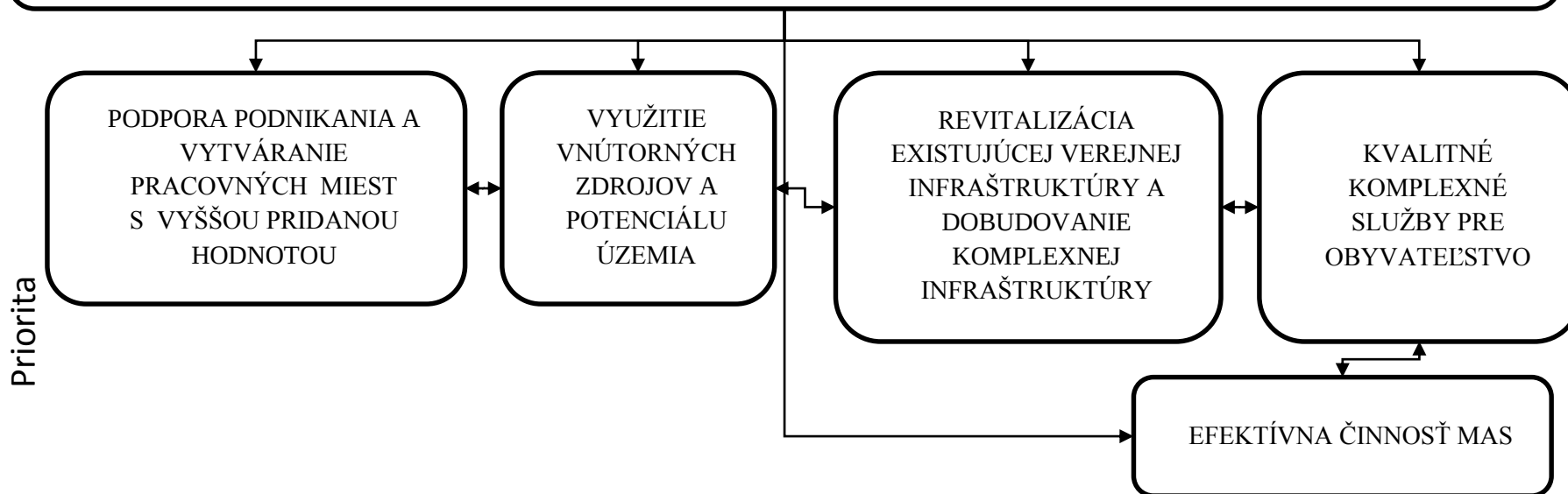
Súhrn strategického rámca je spracovaný na základe podpory vzniku synergie medzi prioritami v nadväznosti na špecifické ciele definované na základe potrieb vyplývajúcich zo SWOT analýzy stratégie.

VÍZIA

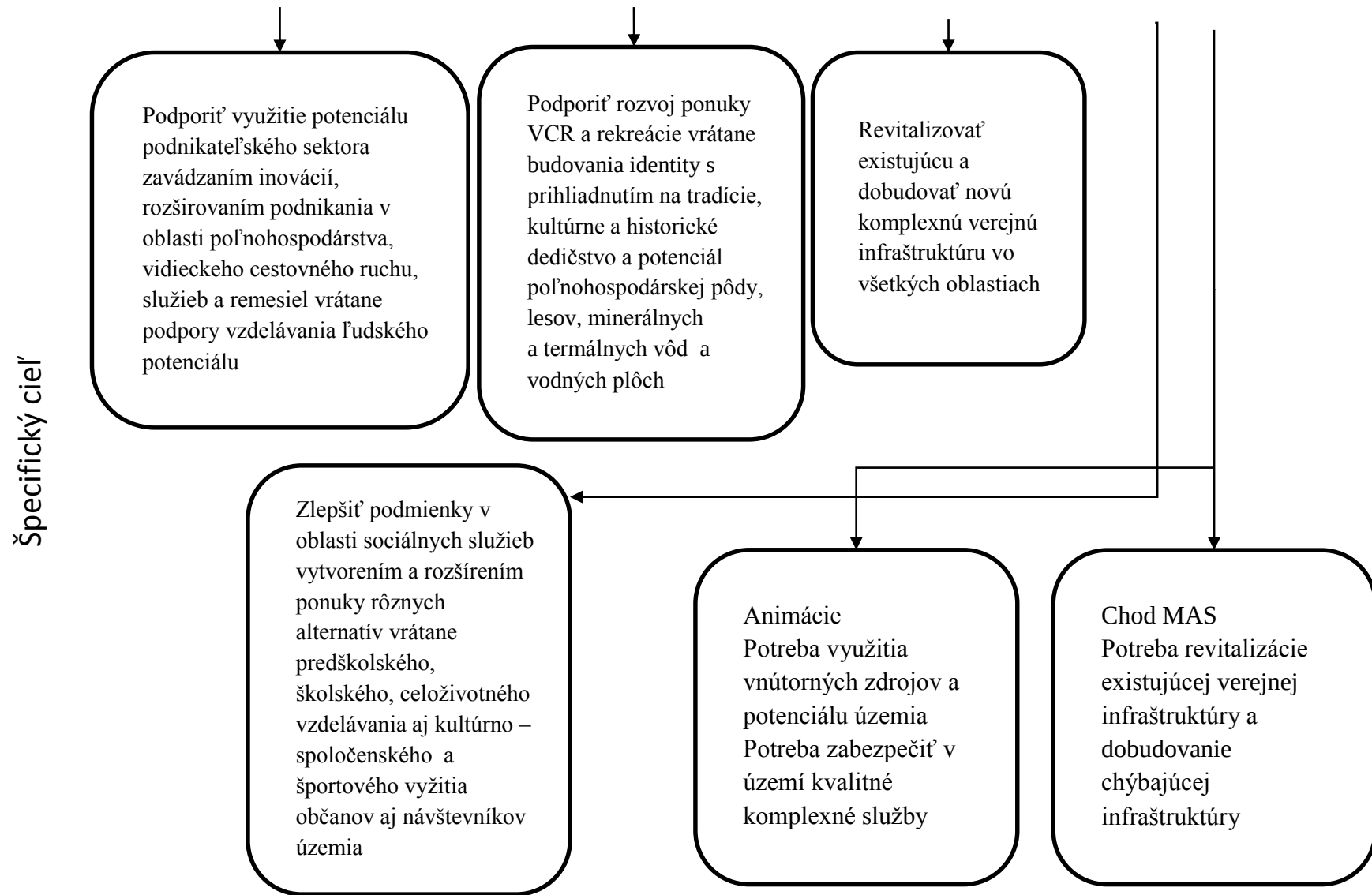
Mikroregión CEDRON – NITRAVA je moderné, silné, inteligentné, atraktívne, konkurencieschopné a čisté územie, ktoré je dobrým miestom pre život obyvateľov s poskytovaním kvalitných služieb vo všetkých oblastiach. Územie je komplexne vybavené kvalitnou dopravnou, environmentálnou, sociálnou, školskou, kultúrnou, športovou aj spoločenskou infraštruktúrou. Využíva ľudský, ekonomický, prírodný, historický potenciál aj geografickú polohu na rozvoj podnikania a tvorbu pracovných miest, pričom dbá na dlhodobú udržateľnosť kvality životného prostredia, udržateľnosť poľnohospodárstva a vidieckeho životného štýlu. Rozvíja partnerstvá, spoluprácu a sieťovanie vo všetkých oblastiach zapájaním verejnosti aj spoluprácou so sociálne ohrozenými skupinami obyvateľstva.

"Strategický cieľ stratégie CLLD do roku 2025:

Zabezpečiť udržateľný a vyvážený rozvoj vidieckeho územia v oblasti ekonomickej, sociálnej aj environmentálnej, vrátane vytvárania a udržiavania pracovných miest s dôrazom na zvýšenie pridanej hodnoty územia Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA do roku 2025.

*Mikroregión CEDRON – NITRAVA – dobré miesto na oddych pri dobrom víne a termálnej vode
.....aj rovina má svoje čaro*

*Mikroregión CEDRON – NITRAVA – dobré miesto na oddych pri dobrom víne a termálnej vode
.....aj rovina má svoje čaro*

Tabuľka č. 3: Súhrnný prehľad strategického rámca

VÍZIA do roku 2030		
<u>Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA</u> je moderné, silné, inteligentné, atraktívne, konkurencieschopné a čisté územie, ktoré je dobrým miestom pre život obyvateľov s poskytovaním kvalitných služieb vo všetkých oblastiach. Územie je komplexne vybavené kvalitnou dopravnou, environmentálnou, sociálnou, školskou, kultúrnou, športovou aj spoločenskou infraštruktúrou. Využíva ľudský, ekonomický, prírodný, historický potenciál aj geografickú polohu na rozvoj podnikania a tvorbu pracovných miest, pričom dbá na dlhodobú udržateľnosť kvality životného prostredia, udržateľnosť poľnohospodárstva a vidieckeho životného štýlu. Rozvíja partnerstvá, spoluprácu a sieťovanie vo všetkých oblastiach zapájaním verejnosti aj spoluprácou so sociálne ohrozenými skupinami obyvateľstva.		
Strategický cieľ		
Zabezpečiť udržateľný a vyvážený rozvoj vidieckeho územia v oblasti ekonomickej, sociálnej aj environmentálnej, vrátane vytvárania a udržiavania pracovných miest s dôrazom na zvýšenie pridanej hodnoty územia Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA do roku 2025.		
Priorita 1: PODPORA PODNIKANIA A VYTVÁRANIE PRACOVNÝCH MIEST S VYŠŠOU PRIDANOU HODNOTOU		
Špecifický cieľ: Podporiť využitie potenciálu podnikateľského sektora zavádzaním inovácií, rozširovaním podnikania v oblasti poľnohospodárstva, vidieckeho cestovného ruchu, služieb a remesiel vrátane podpory vzdelávania ľudského potenciálu		
Opatrenia PRV: Opatrenie 1 Prenos znalostí a informačné akcie Podopatrenie 1.2 Podpora na demonštračné činnosti a informačné akcie Opatrenie 4 Investície do hmotného majetku Podopatrenie 4.1 Podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov Opatrenie 6 Rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikateľskej činnosti Podopatrenie 6.4 Podpora na investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností (Činnosť č. 1) Opatrenie 8 Investície do rozvoja lesných oblastí	Opatrenia IROP: Prioritná os 5 Miestny rozvoj vedený komunitou Špecifický cieľ 5.1.1. Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií	Opatrenia OP ĽZ Prioritná os 1 Vzdelávanie Prioritná os 3 Zamestnanosť Opatrenia cez OP Európska územná spolupráca v rámci programu spolupráce Slovenská republika – Maďarská republika 2014 – 2020 Tematické ciele 3 a 8

a zlepšenia života schopnosti lesov Podopatrenie 8.5 Podpora na investície do zlepšenia odolnosti a environmentálnej hodnoty lesných ekosystémov (Činnosť č. 2) Opatrenie 16 Spolupráca Podopatrenie 16.4 Podpora na horizontálnu a vertikálnu spoluprácu medzi subjektami dodávateľského reťazca pri zriaďovaní a rozvoji krátkych dodávateľských reťazcov a miestnych trhov a na propagačné činnosti v miestnom kontexte, ktoré súvisia s rozvojom krátkych dodávateľských reťazcov a miestnych trhov 19 Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER (MRVK – miestny rozvoj vedený komunitou)		
Priorita 2: VYUŽITIE VNÚTORNÝCH ZDROJOV A POTENCIÁLU ÚZEMIA		
Špecifický cieľ: Podporiť rozvoj ponuky VCR a rekreácie vrátane budovania identity s prihliadnutím na tradície, kultúrne a historické dedičstvo a potenciál poľnohospodárskej pôdy, lesov, vodných zdrojov a vodných plôch		
<u>Opatrenia PRV:</u> Opatrenie 6 Rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikateľskej činnosti Podopatrenie 6.4 Podpora na investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností (Činnosť č. 1) Opatrenie 8 Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenia života schopnosti lesov	<u>Opatrenia IROP:</u> Prioritná os 5 Miestny rozvoj vedený komunitou Špecifický cieľ 5.1.1. Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií	<u>Opatrenia OP ĽZ</u> Prioritná os 1 Vzdelávanie Opatrenia cez OP Európska územná spolupráca v rámci programu spolupráce Slovenská republika – Maďarská republika 2014 - 2020 Tematický cieľ 6

Podopatrenie 8.5 Podpora na investície do zlepšenia odolnosti a environmentálnej hodnoty lesných ekosystémov (Činnosť č. 2) Opatrenie 7 Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach Podopatrenie 7.2 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie Opatrenie 16 Spolupráca Podopatrenie 16.3 (Iná) spolupráca medzi malými hospodárskymi subjektami pri organizovaní spoločných pracovných procesov a spoločnom využívaní zariadení a zdrojov a pri rozvoji služieb v oblasti cestovného ruchu/ich uvádzania na trh Podopatrenie 16.4 Podpora na horizontálnu a vertikálnu spoluprácu medzi subjektami dodávateľského reťazca pri zriaďovaní a rozvoji krátkych dodávateľských reťazcov a miestnych trhov a na propagačné činnosti v miestnom kontexte, ktoré súvisia s rozvojom krátkych dodávateľských reťazcov a miestnych trhov 19 Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER (MRVK – miestny rozvoj vedený komunitou)		
Priorita 3: REVITALIZÁCIA EXISTUJÚCEJ VEREJNEJ INFRAŠTRUKTÚRY A DOBUDOVANIE KOMPLEXNEJ INFRAŠTRUKTÚRY		

Špecifický cieľ Revitalizovať existujúcu a dobudovať novú komplexnú verejnú infraštruktúru vo všetkých oblastiach		
<u>Opatrenia PRV:</u> Opatrenie 7 Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach Podopatrenie 7.4 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiace infraštruktúry. Podopatrenie 7.5 Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie. 19 Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER (MRVK – miestny rozvoj vedený komunitou)	<u>Opatrenia IROP:</u> Prioritná os 5 Miestny rozvoj vedený komunitou Špecifický cieľ 5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach	Iné opatrenia: Opatrenia cez OP KŽP
Priorita 4 KVALITNÉ KOMPLEXNÉ SLUŽBY PRE OBYVATEĽSTVO		
Špecifický cieľ Zlepšiť podmienky v oblasti sociálnych služieb vytvorením a rozšírením ponuky rôznych alternatív vrátane predškolského, školského, celoživotného vzdelávania aj kultúrne – spoločenského a športového vyžitia občanov aj návštevníkov územia		
<u>Opatrenia PRV:</u> Opatrenie 7 Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach Podopatrenie 7.4 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času	<u>Opatrenia IROP:</u> Prioritná os 5 Miestny rozvoj vedený komunitou Špecifický cieľ 5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach	<u>Opatrenia OP ĽZ</u> Prioritná os 1 Vzdelávanie Prioritná os 3 Zamestnanosť Opatrenia cez OP Európska územná spolupráca v rámci programu spolupráce Slovenská republika – Maďarská republika 2014 - 2020 Tematický cieľ 11

a kultúry a súvisiace infraštruktúry. Podopatrenie 7.5 Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie. 19 Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER (MRVK – miestny rozvoj vedený komunitou)		
Priorita 5 EFEKTÍVNA ČINNOSŤ MAS		
Špecifický cieľ 5.1 Animácie		
Opatrenia PRV: 19 Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER (MRVK – miestny rozvoj vedený komunitou)	Opatrenia IROP:	Opatrenia OP ĽZ Prioritná os 1 Vzdelávanie Opatrenia cez OP Európska územná spolupráca v rámci spolupráce Slovenská republika – Maďarská republika 2014 - 2020
Špecifický cieľ 5.2 Chod MAS		
Opatrenia PRV:	Opatrenia IROP: Prioritná os 5 Miestny rozvoj vedený komunitou Investičná priorita 5.1. Záväzné investície v rámci stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou	Opatrenia OP ĽZ Prioritná os 1 Vzdelávanie Opatrenia cez OP Európska územná spolupráca v rámci spolupráce Slovenská republika – Maďarská republika 2014 - 2020 Tematický cieľ 11

4.4. Integrované znaky stratégie CLLD

Pre vysvetlenie niektorých kľúčových opatrení v rámci stratégie poukazujeme tiež na integrované znaky stratégie a jej inovatívnosť.

V súlade s nariadením (EÚ) č. 1303/2013 stratégia CLLD Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA nesie viacero znakov **integrovanosti** na základe:

- podporovania **podnikania a vytvárania pracovných miest** pre viaceré záujmové skupiny napr. z oblasti poľnohospodárstva, služieb v cestovnom ruchu, vinárstva, potravinárstva, remesiel...
- podpory **rôznych užívateľov v území** – podnikatelia, poľnohospodári (farmári), občianske združenia a samosprávy,
- využitia **vnútorných a vonkajších zdrojov a prirodzeného potenciálu územia** – prírodných, materiálnych, ekonomických, historických, kultúrnych, ľudských,
- podpory **viacerých oblastí života** – hospodárska oblasť, sociálna oblasť vrátane vzdelávania, environmentálne oblasť,
- podpory **horizontálnej aj vertikálnej spolupráce** – aplikovaná medzi výrobcami, spracovateľmi, poradenskými, vzdelávacími a marketingovými subjektami hlavne prostredníctvom výroby, predaja regionálnych produktov, marketingu a vzdelávania.

Príklady integrovanosti na úrovni opatrení:

- V rámci implementácie stratégie CLLD sa integrovanosť bude aplikovať na úrovni opatrení 6, 7, 8 a 5.1.1, kde sa budú vzájomne dopĺňať aktivity projektov, ktoré budú riešiť infraštruktúru obcí, podporu podnikateľského sektora smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam (podpora vidieckeho cestovného ruchu, remesiel) aj zavádzanie inovácií do malých podnikov vrátane tvorby pracovných miest a tiež aj podporu na investície do zlepšenia odolnosti a environmentálnej hodnoty lesných ekosystémov (Činnosť č. 2) – tiež v súvislosti s využitím potenciálu na podporu cestovného ruchu.
- V rámci stratégie CLLD plánujeme niektoré aktivity realizovať prostredníctvom neziskového sektora. V území je celkom 125 neziskových organizácií, ktoré združujú spolu 4 366 členov. V rámci obcí Komjatice, Palárikovo, Mojmírovce, Veľká Dolina, Mojzesovo, Jatov, Lipová, Cabaj – Čápor, Poľný Kesov, Michal nad Žitavou, Svätoplukovo, Šurany si predložilo niekoľko neziskových organizácií svoje projektové zámery, ktoré sú zmysluplné a majú ambíciu veľmi efektívne riešiť problémy komunity a sú plánované v úzkej spolupráci

so samosprávou aj podnikateľským sektorom. Integrovanosť na úrovni opatrení 1, 7, 8, 5.1.2. Riešenie situácie matiek, detí a seniorov.

- V rámci opatrenia 16, predpokladáme vytvárať klaster v oblasti cestovného ruchu a tiež budovanie vertikálneho spojenia v rámci odvetví poľnohospodárstva a cestovného ruchu. Integrovanosť na úrovni opatrenia 16 a opatrenia 4.
- Stratégia predpokladá ďalej rozvíjať spoluprácu so školami v území formou spoločných kreatívnych projektov, kde budú žiaci navrhovať rôzne riešenia problémov, budú realizovať „výskum“ v území s témou „čo nás spája“. Úroveň opatrení 1, 8, 5.1.2.
- Stratégia predpokladá pokračovať v spolupráci so Slovenskou poľnohospodárskou univerzitou v Nitre, jednak v projekte Vidiecka univerzita tretieho veku, ale aj v spolupráci s Katedrou regionalistiky a rozvoja vidieka, Fakulty regionálneho rozvoja a európskych štúdií SPU Nitra, kde bude tiež spolupráca formou študentských stáží v území, diplomových a bakalárskych prác, spolupráca na vypracovávaní štúdií pre potreby územia,....
- V rámci integrovanosti bude MAS participovať na aktivitách Nitrianskeho samosprávneho kraja – Odbor strategických činností.
- V rámci implementácie projektov vzdelávania, prenosu znalostí a informácií a projektov spolupráce sa znaky integrovanosti prejavujú v rámci opatrení 1, 4, 6, 16, kde do procesov budú zapojení mladí farmári spolu so skúsenou generáciou. Taktiež znaky integrovanosti budú evidentné v projektoch opatrení 6/4 a 16.3, 16.4.

4.5. Inovatívne znaky stratégie CLLD

Stratégia CLLD MR CEDRON - NITRAVA nesie inovatívne znaky:

- **Dôležitým inovatívnym prvkom je rozšírením územia** zavádzanie nových postupov práce v zmysle stratégie CLLD, ako nástroja rozvoja územia v lokalite, kde doteraz metódu LEADER neaplikovali v dvanástich obciach z devätnástich obcí. Integrovaná stratégia rozvoja územia bola implementovaná len v Mikroregióne CEDRON z vlastných zdrojov a zo zdrojov finančných nástrojov Nitrianskeho samosprávneho kraja. Vzhľadom na rozšírenie územia južne až po mesto Nové Zámky a severovýchodne až po mesto Vráble vzniká veľa možností využiť veľmi bohatý a zaujímavý potenciál, čo dáva priestor pre využívanie inovatívne prvky. Bohatosť, rozmanitosť terajšieho územia a potenciál vo viacerých sektoroch je príležitosťou pre inovácie v podnikateľskom aj neziskovom sektore.

➤ **Vytváranie partnerstiev a vytváranie sietí** medzi viacerými odvetviami (poľnohospodárstvo, vinárstvo, potravinárstvo, cestovný ruch, remeslá) v rámci Slovenska aj smerom do zahraničia. V tejto oblasti stratégia zdôrazňuje vertikálnu spoluprácu tvorba produktov a ich predaj, ale aj horizontálnu spoluprácu viacerých výrobcov. V tejto časti dominuje regionálne značenie produktov a služieb, čo je absolútne inovatívny prvok v rámci riešeného územia. Vzhľadom na úplne nové zavádzanie regionálneho značenia bude nevyhnutná spolupráca s MAS, kde už majú skúsenosť so zavádzaním a realizáciou regionálneho značenia produktov a služieb. Taktiež bude dôležitá spolupráca so vzdelávacími inštitúciami a poradenskými organizáciami, ktorí tiež môžu poskytnúť svoje skúsenosti, analýzy a metodiky.

➤ **Spolupráca s inými MAS a VSP** – MR CEDRON – NITRAVA v roku 2014 začal spolupracovať s MAS Vršatec s cieľom získavania skúseností a dovzdávania príkladov dobrej praxe. Taktiež v roku 2015 MR uzatvoril zmluvy o spolupráci nielen s MAS Vršatec, ale aj s MAS Dolní Morava a MAS Rajecká Dolina.

➤ V rámci implementácie stratégie CLLD budú do procesu realizácie **zapojené skupiny z územia, ktoré doteraz neboli do života komunity zapájané**, napr. občianske združenia, ktoré môžu byť veľkým prínosom jednak svojou aktivitou a jednak kreatívnym prístupom.

➤ Do procesu implementácie budú zapojené **aktívne skupiny mladých ľudí** z obcí, kde sú mladí ľudia aktívni (Bánov, Lipová, Komjatice, Cabaj – Čápor, Šurany, Svätoplukovo) a odovzdajú príklady dobrej praxe iným združeniam v území. Využívanie inovatívnych prvkov na úrovni opatrení 1 a 7.

➤ **Rozšírenie služieb, rozšírenie prevádzok, obstaranie nových zariadení a technológií v podnikaní. Produkcia nových výrobkov, poskytovanie nových služieb.** Využívanie a vývoj inovatívnych prvkov na úrovni opatrení 4, 6 a 16.

V rámci výroby bude kladený dôraz na produkciu kvalitných tradičných výrobkov. Dobrým príkladom v tejto oblasti je vinárstvo, vinohradníctvo a ovocinárstvo. Z uvedených má tradíciu vinárstvo, ktorú je potrebné rozvíjať a viac zdôrazňovať vinohradníctvo a ovocinárstvo, kde je veľký potenciál na rozvoj. Tu je možné rozvinúť výrobu ovocných muštov, džemov, lekvárov,... V tejto oblasti je možná previazanosť na cestovný ruch formou zážitkovej turistiky. Atraktívna môže byť obnova vinárskych domčekov, ktoré môžu slúžiť na predvádzanie, prípadne zapojenie turistov do výrobných procesov. V cestovnom ruchu pôjde o zavedenie inovatívnych a atraktívnejších služieb spoločne s vhodnou propagáciou.

➤ V rámci prípravy stratégie CLLD sme využili **inovatívny prvok v spolupráci so školami** pri realizácii dotazníkového prieskumu a to spoluprácu priamo na tvorbe stratégie

formulovaním nových tém pre rozvoj územia. Využili sme **nové prístupy v komunikácii s verejnosťou a jej motiváciou**. Prostredníctvom školských zariadení sme cez deti motivovali rodičov, aby sa aktívne zapojili do dotazníkového prieskumu. Okrem spolupráce so školami sme realizovali viac spoločných stretnutí s rôznymi záujmovými skupinami v rámci územia MR CEDRON- NITRAVA. Napríklad stretnutia s podnikateľským sektorom, neziskovým sektorom, spoločné stretnutia s občanmi. V podobných stretnutiach bude MR pokračovať formou spoločných kultúrnych, športových podujatí, spoločných jarmokov a ďalších animačných činností.

- V rámci implementácie stratégie CLLD budú v rámci projektov spolupráce (16) využité **absolútne nové metódy (tvorba klastra) v rámci iniciatív zdola nahor za aktívnej účasti samosprávy**, kde bude nevyhnutná spolupráca so subjektami, ktoré už podobné klastrovanie realizovali.
- V rámci implementácie stratégie bude realizované projekty prenosu znalostí, **informačné a demonštračné akcie, ktorý bude implementovaný vo viacerých častiach územia spolu s budovaním poznávacej infraštruktúry v lese** (ochrana lesov, vtáctva a zavádzania inovácií do poľnohospodárskej prvovýroby). Ide tu o využitie inovatívnych prvkov na úrovni opatrenia 1 a opatrenia 8.
- V rámci implementácie stratégie budú podporené podnikateľské subjekty v rôznych oblastiach podnikateľskej činnosti, kde okrem zavádzania inovácií budú **povinní vytvárať pracovné miesta aj pre ohrozené skupiny obyvateľstva**. Inovatívne prvky na úrovni opatrení budú uplatnené v rámci opatrení 4, 6, 5.1.1.
- **Realizáciou projektov revitalizácie občianskej vybavenosti** budeme uplatňovať znaky inovatívnosti na úrovni opatrení 7 a 5.1.2., kde bude hodnotenie projektov sledované aj z pohľadu **zabezpečenia rovnakého prístupu k službám aj zdravotne postihnutým občanom**. Okrem bude kladený **dôraz na tvorivý prístup, fantáziu, lokálpatriotizmus**, aby výstupy projektov boli pre cieľovú skupinu zaujímavé, lákavé, poučné a atraktívne.

5. Implementačný rámec

5.1. Popis riadiaceho a implementačného procesu

5.1.1. Riadiaci proces - organizačná štruktúra MAS

Orgánmi združenia sú:

Valné zhromaždenie (najvyšší orgán)

Predsedníctvo (výkonný orgán)

Výberová komisia

Monitorovací výbor

Predseda združenia – štatutár a podpredsedovia

Revízna komisia - kontrolný orgán

Popis jednotlivých orgánov a ich povinností a práv

- **Valné zhromaždenie**

Valné zhromaždenie (VZ) je najvyšším orgánom združenia. Je tvorené všetkými členmi Združenia. Valné zhromaždenie najmä:

- schvaľuje, mení a dopĺňa stanovy združenia
- podľa návrhu Predsedníctva schvaľuje plán činnosti a výročnú správu
- schvaľuje rozpočet, účtovnú závierku a správu o hospodárení za uplynulý rok
- schvaľuje prijatie nových členov
- volí spomedzi seba členov Predsedníctva
- volí spomedzi seba členov Revíznej komisie
- volí a odvoláva členov Monitorovacieho výboru
- rozhoduje o pomernom zastúpení zloženia Predsedníctva, Monitorovacieho výboru a Výberovej komisie
- rozhoduje o vylúčení člena zo združenia a o odvolaní člena Predsedníctva a predsedu
- schvaľuje integrovanú stratégiu a jej aktualizáciu
- schvaľuje sumu členského príspevku

- rozhoduje o dobrovoľnom rozpustení združenia a o jeho zlúčení s iným združením
- rozhoduje o zániku združenia
- schvaľuje organizačný poriadok a ďalšie interné dokumenty
- schvaľuje volebný poriadok pre voľbu orgánov
- rozhoduje o účasti združenia v iných profesijných alebo záujmových organizáciách a volí do nich svojich zástupcov
- schvaľuje správu o činnosti Revíznej komisie

Zasadnutie, resp. mimoriadne zasadnutie Valného zhromaždenia sa koná minimálne raz v roku a zvoláva ho Predsedníctvo písomnou pozvánkou s programom, zaslanou všetkým členom minimálne 14 dní pred konaním zasadnutia písomnou pozvánkou zaslanou klasickou resp. e-mailovou poštou. Rozhodnutia sú prijímané hlasovaním a sú záväzné pre všetkých členov.

Zasadnutie, resp. mimoriadne zasadnutie VZ zvoláva Predsedníctvo vždy, ak o to požiada najmenej jedna tretina členov Združenia, Monitorovací výbor alebo Výberová komisia. Žiadosť musí byť podaná písomne, musí v nej byť uvedený dôvod zvolania VZ a musí obsahovať meno, priezvisko, vlastnoručný podpis a adresu žiadateľov. Pokiaľ Predsedníctvo nezvolá VZ do jedného mesiaca doručenia žiadosti, sú členovia, resp. Monitorovací výbor alebo Výberová komisia, oprávnení zvoliť ho sami a zasadnutie vedie člen Združenia, ktorý zasadnutie inicioval..

Fyzická osoba, ktorá je členom, zúčastňuje sa na rokovaní a hlasovaní Valného zhromaždenia osobne, alebo v zastúpení splnomocnencom na základe písomného splnomocnenia.

Právnickú osobu, ktorá je členom združenia, zastupuje na rokovaní a hlasovaní Valného zhromaždenia fyzická osoba, ktorá je členom štatutárneho orgánu takejto právnickej osoby, prípadne iná fyzická osoba, ktorá je písomne splnomocnená štatutárom organizácie, alebo je poverená vedením organizácie zastupovať ju na zasadnutí VZ s právom hlasovania. Splnomocnenie aj poverenie musí byť písomné.

Na Valnom zhromaždení sa môžu zúčastniť aj iní zástupcovia právnickej osoby bez splnomocnenia/poverenia, ale nemajú hlasovacie právo. Majú však právo diskutovať a vznášať pripomienky a námety. Valné zhromaždenie je schopné uznášania, ak je prítomná aspoň nadpolovičná väčšina všetkých členov. Ak v čase začatia VZ nie je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých členov, začiatok zasadnutia sa o 20 minút a potom sú uznesenia VZ

právoplatne schválené, ak za ne hlasovala nadpolovičná väčšina prítomných členov. Pri hlasovaní má každý člen jeden hlas. Pri hlasovaní o strategických dokumentoch rozvoja mikroregiónu musí byť prítomná nadpolovičná väčšina všetkých členov Združenia. Pri hlasovaní v prípade rovnosti hlasov sa vykoná nové hlasovanie. V prípade rovnosti hlasov aj v druhom hlasovaní sa návrh považuje za neprijatý.

O priebehu rokovania Valného zhromaždenia a o hlasovaniach sa vyhotovujú zápisnice podpísané predsedajúcim a dvomi overovateľmi.

Zápisnica musí obsahovať: Dátum konania, miesto konania, program, prijaté rozhodnutia s uvedením výsledkov hlasovania k jednotlivým bodom programu a námietok účastníkov, záverečné uznesenie a prezenčná listina. Zápisnica je sprístupnená všetkým členom najneskôr do 14 dní od konania zasadnutia. Zapisovateľa určí predsedajúci pre potreby každého jednotlivého zasadania zhromaždenia. Zasadnutie Valného zhromaždenia je prístupné verejnosti. Verejnosť nesmie zasahovať do rokovania, ak predsedajúci nerozhodne inak.

• **Predsedníctvo**

Predsedníctvo je výkonným orgánom združenia a za svoju činnosť sa zodpovedná Valnému zhromaždeniu. Riadi činnosť združenia v období medzi zasadnutiami Valného zhromaždenia. Volebné obdobie predsedníctva je päť ročné. Predsedníctvo vykonáva nasledovné činnosti :

- volí spomedzi seba a odvoláva predsedu
- zvoláva a obsahovo pripravuje rokovania valného zhromaždenia a pripravuje základné materiály na tieto rokovania:
 - plán činnosti združenia,
 - výročnú správu,
 - návrh rozpočtu
 - správu o hospodárení združenia
- zodpovedá za vypracovanie a implementáciu stratégie CLLD a jej aktualizáciu
- predbežne schvaľuje projekty doporučené výberovou komisiou MAS na financovanie z Programu rozvoja vidieka SR

- predkladá VZ návrhy o prijatí fyzickej, alebo právnickej osoby za člena združenia a následne vydáva Rozhodnutie o prijatí,
- rozhoduje o veciach uvedených v článku 5. ods.5.3.1, pokiaľ sa Valné zhromaždenie nezíde ani do troch mesiacov odo dňa, na ktorý bolo riadne zvolané za týmto účelom. Na takéto rozhodnutie je potrebný súhlas trojpätinovej väčšiny hlasov všetkých jej členov,
- zriaďuje kanceláriu MAS, ktorá zabezpečuje manažovanie MAS, realizovanie úloh združenia, spravovanie verejných prostriedkov MAS.
- menuje a odvoláva manažéra MAS
- zriaďuje výberovú komisiu MAS a monitorovací výbor
- zabezpečuje výber hodnotiteľov a spôsob ich priradenia k jednotlivým žiadostiam o NFP,
- vedie zoznam hodnotiteľov,
- vymenúva členov a odvoláva monitorovacieho výboru
- volí a odvoláva členov výberovej komisie
- zostavuje a schvaľuje štatút, organizačný poriadok a vykonávacie smernice manažmentu monitorovacieho výboru a výberovej komisie
- voľbou ustanovuje likvidátora pre potreby dobrovoľného rozpustenia združenia

Predsedníctvo sa schádza podľa potreby, najmenej však raz za tri mesiace. Zasadania zvoláva a vedie predseda. Termín a program zasadania Predsedníctva oznámi predseda všetkým členom najmenej 7 pracovných dní pred dňom zasadania. Predseda zvolá predsedníctvo najneskôr do 30 dní od doručenia písomnej žiadosti vždy, ak o to požiada tretina jeho členov, v opačnom prípade sú členovia predsedníctva oprávnení zvoliť sami.

Predsedníctvo je uznášaniaschopné, ak je prítomná nadpolovičná väčšina jeho členov. Predsedníctvo rozhoduje nadpolovičnou väčšinou hlasov. V prípade rovnosti hlasov je rozhodujúci hlas predsedu Predsedníctva. O priebehu zasadania Predsedníctva a o jeho hlasovaniach sa vyhotovujú zápisnice podpísané Predsedom a predseda Revíznej komisie. Každý člen Predsedníctva má právo, aby bol v zápisnici uvedený jeho odlišný názor na prerokúvanú záležitosť.

Predsedníctvo má najmenej 7 členov volených na obdobie päť rokov a počet členov je nepárny. V Predsedníctve sú zástupcovia súkromného sektora vrátane občianskeho a neziskového

sektora zastúpení minimálne 51 % všetkých rozhodujúcich hlasov a zástupcovia verejného sektora maximálne 49 % všetkých rozhodujúcich hlasov

Členstvo v Predsedníctve je funkcia dobrovoľná a neplatená. Člen Predsedníctva má však právo na náhradu preukázateľných výdavkov, ktoré mu pri výkone tejto funkcie vznikli, napr. pri absolvovaní pracovnej cesty. Členstvo v Predsedníctve je nezlučiteľné s funkciou člena Monitorovacieho výboru a Výberovej komisie.

Členstvo v Predsedníctve zaniká:

- uplynutím funkčného obdobia,
- odstúpením, ktoré je platné dňom doručenia písomného oznámenia o odstúpení Predsedníctvu,
- stratou spôsobilosti člena Predsedníctva na právne úkony, resp. obmedzením jeho spôsobilosti na právne úkony,
- odvolaním - a to dňom rozhodnutia Valného zhromaždenia o odvolaní. Valné zhromaždenie môže člena Predsedníctva odvolať z dôvodov, pre ktoré je oprávnené podľa týchto stanov vylúčiť člena zo združenia,
- zánikom mandátu z dôvodu nezáujmu člena Predsedníctva o prácu v Predsedníctve, za ktorý sa považuje neospravedlnená neúčast' na troch po sebe idúcich zasadaniach.

Na uvoľnené miesto člena Predsedníctva nastupuje náhradník, ktorý bol zvolený na uplynulom Valnom zhromaždení za príslušný sektor. V záujme dosiahnutia cieľa a na zabezpečenie činnosti združenia môže Predsedníctvo, s dodatočným súhlasom Valného zhromaždenia, o ktorý je povinný požiadať na jeho najbližšom zasadaní, zriaďovať poradné a iné pomocné orgány, rozhodovať o uzatváraní pracovných zmlúv, dohôd o vykonaní práce a zmlúv o pracovnej činnosti a uplatňovať práva a plniť si povinnosti vyplývajúce z takto vzniknutých pracovnoprávných vzťahov.

• **Výberová komisia**

Výberová komisia (VK) je orgánom Predsedníctva, ktorý posudzuje a navrhuje na schválenie projekty, prostredníctvom ktorých sa bude implementovať stratégia. Zároveň zostavuje a predkladá zoznam projektov, ktoré odporúča schváliť Predsedníctvu na financovanie z PRV, IROP a iných zdrojov.

Predsedníctvo menuje VK vždy na konkrétnu výzvu, pričom jednotliví členovia sa môžu opakovať. V rámci jednej výzvy môže byť menovaná len jedna komisia na celú výzvu, výnimkou môže byť len výmena člena z opodstatnených dôvodov. Opodstatnenými dôvodmi sú najmä konflikt záujmov, úmrtie, dlhodobá pracovná neschopnosť, prípadne nečinnosť a pod.

Predsedníctvo vystaví každému členovi VK Menovací dekrét, ktorý podpíše predseda združenia. Počet členov Výberovej komisie je vždy nepárny a je ich minimálne 7. Zloženie členov VK musí odrážať požiadavku v zmysle Nariadenia (EÚ) č. 1303/2013, teda musí byť zabezpečené, aby aspoň 50 % hlasov rozhodnutí o výbere patrilo členom Združenia, ktorí nie sú orgánmi verejnej správy, zároveň musí byť umožnený výber písomným konaním. Člen VK nemusí pôsobiť (mať trvalé bydlisko, sídlo, alebo prevádzku) v území MAS. Výberová komisia sa riadi počas zasadnutia pravidlami svojho štatútu a manuálmi, ktoré vypracuje kancelária a schváli Predsedníctvo. Členovia Výberovej komisie si s pomedzi seba volia predsedu, podpredsedu a tajomníka. Predseda, podpredseda a tajomník sú zvolení, ak za nich hlasovala nadpolovičná väčšina členov.

Predseda výberovej komisie

- zodpovedá za činnosť výberovej komisie,
- vedie rokovanie výberovej komisie a zodpovedá za kvalitu práce a za objektívnosť pri posudzovaní žiadostí,
- zodpovedá za dodržiavanie štatútu a rokovacieho poriadku Výberovej komisie
- zodpovedá za vypracovanie záverečného uznesenia výberovej komisie

Podpredseda VK v prípade neprítomnosti predsedu preberá jeho povinnosti a kompetencie na zasadnutí.

Tajomník

- zodpovedá za administratívne a organizačné zabezpečenie činnosti VK,
- je povinný zúčastňovať sa na zasadnutiach a pripravovať zápis z rokovania,
- je viazaný mlčanlivosťou podľa osobitného predpisu.

Predseda, podpredseda, tajomník a členovia VK

a) sú povinní aktívne sa zúčastňovať na zasadnutiach a plniť úlohy uvedené v štatúte VK a príslušných manuáloch

b) sú oprávnení predkladať iniciatívne návrhy a podnety, ktoré sa týkajú úloh výberovej komisie,

c) sú viazaní mlčanlivosťou podľa osobitného predpisu.

Výberová komisia sa za svoju činnosť zodpovedá Predsedníctvu. Člen VK nesmie hodnotiť projekt, ktorý predkladá ako konečný prijímateľ – predkladateľ projektu v rámci implementácie stratégie (resp. je štatutárnym zástupcom, zamestnancom, členom riadiacich orgánov a pod. v organizačnej štruktúre predkladateľa projektu, alebo sa zúčastnil na jeho vypracovaní ako konzultant, poradca alebo expert). V prípade zistenia takejto skutočnosti, musí byť člen výberovej komisie nahradený iným členom.

Pre účely hodnotenia a výberu projektov konečného prijímateľa – predkladateľa projektu v rámci každej výzvy MAS menuje vždy novú VK, ktorá sa môže skladať z rovnakých členov. Môžu v nej byť odborníci na konkrétnu oblasť, ktorou sa zaoberá konkrétna výzva.

Výberová komisia v rámci svojej činnosti posudzuje:

- či sú dané operácie v rámci projektov v súlade so všeobecnými podmienkami oprávnenosti nariadenia č. 1303/2013, v súlade s nariadením č. 1305/2013, či prispievajú k cieľom stratégie CLLD, či sú s cieľmi politiky rozvoja vidieka
- či sú dodržané všeobecné podmienky oprávnenosti v zmysle podkapitoly 8.1.3 Programu rozvoja vidieka (PRV)
- či sú dodržané všeobecné podmienky oprávnenosti v zmysle IROP
- či je žiadateľ oprávnený získať podporu v rámci štandardných opatrení PRV a IROP
- či projekty nie sú umelo rozdeľované
- či je aplikovaný sociálny aspekt pri verejnom obstarávaní
- a sleduje ďalšie aspekty výberových kritérií uvedené v štatúte VK a príslušných manuáloch, ktoré sú v súlade s Opatrením 19 a ďalšími oprávnenými opatreniami PRV SR, IROP a inými operačnými programami.
- zostavuje a predkladá zoznam projektov, ktoré odporúča schváliť na financovanie z PRV Predsedníctvu.

Na zasadnutie výberovej komisie MAS musia byť pozvaní zástupcovia RO, PPA, príp. NSRV, ako pozorovatelia.

- **Monitorovací výbor**

Monitorovací výbor (MV) je kontrolným orgánom, ktorý vykonáva najmä hodnotenie a kontrolu realizácie projektov v rámci stratégie, pripravuje a vypracováva správy o implementácii stratégie, správy o monitoringu za ročné obdobie, ktoré sa predkladajú na Riadiaci orgán a Pôdohospodársku platobnú agentúru (ďalej PPA). Vykonáva monitoring, hodnotenie implementácie a manažmentu integrovanej stratégie rozvoja územia, vrátane navrhovania zmien v súlade s dosahovaním cieľov stratégie. Vykonáva aj monitoring priebehu vecného a finančného plnenia projektov za ročné obdobie a vyhodnotenie jednotlivých výziev. Členovia MV musia pôsobiť (mať trvalé, prípadne prechodné bydlisko, sídlo alebo prevádzku) v území MAS, ale nemusia byť členmi MAS. Členov MV vymenúva a odvoláva Predsedníctvo na obdobie implementácie integrovanej stratégie na základe odporúčania VZ.

Predseda MV si volia členovia z pomedzi seba. Kandidát je zvolený ak za neho hlasuje nadpolovičná väčšina členov. Predseda MV je povinný sa zúčastňovať sa zasadnutí Predsedníctva s hlasom poradným.

Monitorovací výbor sa schádza minimálne 2 x ročne a pracuje podľa štatútu a ďalších manuálov, ktoré vypracuje a schváli Predsedníctvo. Monitorovací výbor na svojom prvom zasadnutí stanoví rozsah činnosti, čo podlieha schváleniu Predsedníctva.

- **Predseda združenia**

Predseda je štatutárnym orgánom združenia, ktorý vystupuje v mene MAS navonok, podpisuje zmluvy, predkladá Protokol o výbere ŽoNFP na PPA vo vzťahu k PRV 2014 – 2020 a predkladá Protokol o výbere ŽoNFP na RO pre IROP vo vzťahu k IROP 2014 – 2020. Predseda zvoláva a vedie zasadnutia Predsedníctva, pripravuje ich program, koná v jeho mene a zodpovedá za jeho činnosť, prípadne poveruje vedením zasadnutia inú osobu. Predseda riadi činnosť združenia medzi zasadnutiami Predsedníctva a kontroluje činnosť kancelárie a intenzívne spolupracuje s manažérom kancelárie.

Predseda rozhoduje vo všetkých veciach správy združenia, ktoré nie sú stanovami vyhradené VZ a Predsedníctvu.

Na platnosť každého právneho úkonu a bankovej operácie, ako aj na platnosť vyhlásenia v mene združenia sa vyžaduje podpis predsedu a minimálne jedného podpredsedu.

Počas dlhodobej neprítomnosti Predsedu jeho činnosť prevezme zástupca na základe poverenia Predsedníctva.

- **Revízna komisia**

Revízna komisia (RK) je kontrolným orgánom združenia, ktorá sa za svoju činnosť zodpovedá VZ. Má minimálne 5 členov, pričom zastúpenie členov RK z verejného sektora môže byť maximálne 49% z celkového počtu členov RK. Pričom platí zásada, že v rámci súkromného sektora, ani jedna zo záujmových skupín nemôže mať vyššie zastúpenie ako 49% celkového počtu subjektov, zastupujúcich neverejný sektor. Členstvo v RK je nezlučiteľné s členstvom v orgánoch združenia okrem valného zhromaždenia

Funkčné obdobie RK päť ročné. Revízna komisia si volí spomedzi seba predsedu, ktorý ju zastupuje navonok. Revízna komisia je oprávnená nahliadať do všetkých dokladov a záznamov, týkajúcich sa činnosti združenia, kontrolovať hospodárenie združenia, kontrolovať, či účtovné záznamy sú vedené v súlade so skutočnosťou a či sa činnosť združenia uskutočňuje v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmito stanovami.

Revízna komisia najmä:

- preveruje plnenie plánu činnosti združenia, výročnú správu, návrh rozpočtu združenia a správu o hospodárení združenia,
- kontroluje vedenie účtovných kníh a iných dokladov najmenej dvakrát ročne,
- upozorňuje Predsedníctvo, resp. VZ na zistené nedostatky a podáva návrhy na ich odstránenie,
- môže požiadať o zvolanie mimoriadneho VZ, ak si to vyžaduje záujem združenia; pokiaľ tak učiní, je povinnosťou Predsedníctva VZ zvolať
- kontroluje dodržiavanie stanov a vnútorných predpisov
- prejednáva a rieši sťažnosti členov

Predseda RK je povinný zúčastňovať sa na zasadaniach a hlasovaniach Predsedníctva s poradným hlasom. Funkcia člena RK je dobrovoľná a neplatená, každý člen RK má právo na náhradu preukázateľných výdavkov, ktoré mu pri výkone jeho funkcie vznikli. Pred uplynutím funkčného obdobia môže byť člen RK odvolaný zo svojej funkcie iba z dôvodov, pre ktoré je

možné v zmysle týchto stanov vylúčiť člena. Pri odvolaní, respektíve odstúpení člena RK nastupuje na jeho miesto náhradník zvolený na VZ za príslušný sektor.

- **Kancelária MAS**

Predsedníctvo zriaďuje kanceláriu MAS, ktorá pracuje na základe ním schváleného pracovného a organizačného poriadku a zabezpečuje spravovanie verejných prostriedkov ako aj manažovanie činnosti MAS a realizáciu úloh združenia

Administratívu a realizáciu úloh združenia zabezpečujú zamestnanci kancelárie MAS, ktorí môžu byť členmi len najvyššieho orgánu:

Hlavné činnosti kancelárie:

- zabezpečuje finančné riadenia a vnútorný audit stratégie;
- pripravuje materiály na zasadnutie Valného zhromaždenia, Predsedníctva, Výberovej komisie, Revíznej komisie a Monitorovacieho výboru;
- zabezpečuje kontakt s potenciálnymi a existujúcimi užívateľmi integrovanej stratégie miestneho rozvoja, poradenstvo a konzultácie;
- organizuje vzdelávacie a tréningové podujatia Združenia
- organizuje informačné kampane, vyhlasuje výzvy pre jednotlivé opatrenia strategických dokumentov;
- zabezpečuje celú administratívu súvisiacu s implementáciou strategických dokumentov;
- komunikuje navonok;
- zabezpečuje monitoring implementácie strategických dokumentov zo strany Združenia;
- vykonáva formálnu kontrolu prijatých ŽoNFP od konečných prijímateľov – predkladateľov projektu,
- zabezpečuje zber informácií pre monitoring a hodnotenie
- zabezpečuje ďalšie činnosti z poverenia Predsedníctva.

Na čele kancelárie je manažér MAS, menovaný Predsedníctvom, ktorý je povinný zúčastňovať sa na rokovaní Predsedníctva s hlasom poradným a zabezpečuje plnenie úloh a uznesení Predsedníctva a obsahovo pripravuje materiály na jej rokovania.

Manažér MAS je riadený Predsedníctvom a jeho hlavnou úlohou a zodpovednosťou je:

Vedenie kanceláriu (riadi administratívneho pracovníka a účtovníka).

- Pripravuje administratívne zasadnutie Predsedníctva a je povinný zúčastňovať sa na jeho zasadnutiach s hlasom poradným, je zodpovedný za zostavenie a zabezpečenie kontroly zápisov a ostatných administratívnych činností spojených s jeho fungovaním.
- Predkladá výročnú správu na prerokovanie Predsedníctvu a neskôr na schválenie Valnému zhromaždeniu.
- Predkladá na prerokovanie Predsedníctvu a na schválenie Valnému zhromaždeniu návrh rozpočtu a plánu práce, a to do konca marca príslušného roka.
- Vykonáva formálnu kontrolu prijatých projektov od predkladateľov projektov, registruje projekty, poskytuje informácie predkladateľom projektov, zabezpečuje zber informácií pre monitoring a hodnotenie, pravidelne komunikuje so zástupcami Pôdohospodárskej platobnej agentúry.
- Vykonáva činnosti v súlade s ďalšími internými predpismi, ktoré schváli Predsedníctvo.

Administratívny pracovník – je riadený manažérom a je zodpovedný za:

- Zabezpečenie každodennej prevádzky a administratívnej činnosti Združenia.
- Vedenie evidencie a predpísanej archivácie.
- Prípravu podkladových materiálov na zasadnutia jednotlivých orgánov Združenia.
- Vykonávanie činnosti v súlade s ďalšími internými predpismi Združenia.

Účtovník – je riadený manažérom a je zodpovedný za:

- Zabezpečenie účtovnej evidencie a hospodárenie s finančnými prostriedkami a majetkom Združenia.
- Nesie zodpovednosť za správnosť účtovnej evidencie.

Ďalšie povinnosti manažéra a zamestnancov kancelárie budú dopracované v priebehu ďalšieho obdobia.

Mikroregión CEDRON – NITRAVA má v čase prípravy stratégie CLLD plne obsadené všetky orgány v súlade s podmienkami uvedenými vyššie, vrátane personálneho obsadenia kancelárie. (Príloha č. 6)

5.1.2. Implementačný proces

V rámci implementačného procesu bude Mikroregión CEDRON – NITRAVA riešiť procesy implementácie v troch rovinách:

- žiadosti podporované v rámci PRV
- žiadosti podporované z IROP
- žiadosti podporované z iných zdrojov

Mikroregión bude v procesoch – vyhlásenie výzvy, príjem projektov, hodnotenie a výber projektov na úrovni MAS postupovať v zmysle Systému riadenia CLLD 2014 – 20, časť 11. V zmysle tohto systému bude vypracovaný manuál riadenia na úrovni MAS, ktorý bude pre žiadateľov zrozumiteľný a dostupný. Okrem toho kancelária MAS bude poskytovať priebežné poradenstvo a semináre ku každej vyhlásenej výzve. Taktiež budú informácie k dispozícii na webovom sídle MAS.

5.2. Akčný plán

Pri príprave stratégie CLLD sme podrobne informovali komunitu o možnostiach podpory, resp. o oprávnených projektoch, ktoré bude možné postupne realizovať prostredníctvom implementácie stratégie. Zúžili sme požiadavky na oblasti, ktoré bude možné aj efektívne riešiť práve finančným nástrojom z PRV a IROP, prípadne iných zdrojov.

Akčný plán dáva priestor, kde podrobnejšie popisujeme špecifikáciu opatrení určených na dosiahnutie cieľov. Na spoločných verejných stretnutiach, zberom projektových zámerov sme získali obraz o potrebách obyvateľov územia. Postupne sme vyseletovali oblasti, ktoré nie je možné riešiť prostredníctvom implementácie stratégie CLLD. V rámci akčného plánu špecifikujeme opatrenia, ktorými budú dosahované ciele. Určujeme v ňom príslušnosť k fokusovým oblastiam, resp. špecifickým cieľom. Oprávnenosť žiadateľov, oprávnenosť aktivít a oprávnenosť výdavkov a s intenzitou pomoci. Zároveň uvádzame zdroje financovanie vrátane vlastných zdrojov. Naplánované opatrenia sú v súlade s príslušnými článkami nariadenia (EÚ) č. 1305/2013, s cieľmi politiky rozvoja vidieka a zohľadňujú pravidlá komplementarity PRV a IROP aj iných operačných programov (OP Ľudské zdroje, Územná európska spolupráca, OP Kvalita životného prostredia), ale aj iných zdrojov, ako sú granty a dotácie (Environmentálny fond, Nitriansky samosprávny kraj, granty z rôznych nadácií – Ekopolis,...). Taktiež v rámci akčného plánu definujeme čiastočne aj podmienky budúceho

hodnotenia projektov, kde bude MAS dbať, o to, aby nedochádzalo k duplicitnému financovaniu jednej aktivity.

Akčný plán je vypracovaný v súlade s Prílohou č. 4 a s prílohou Príloha č. 5 Metodického pokynu k príprave stratégie CLLD.

Pre projekty, ktoré budú podporované v rámci pravidiel minimálnej pomoci budú zohľadnené podmienky, ktoré budú zverejnené v rámci IROP v budúcnosti.

Tabuľka č. 4. A: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Prenos znalostí a informačné akcie
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	1/1.2
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	Primárne: 1A) Podpora inovácie, spolupráce a rozvoja vedomostnej základne vo vidieckych oblastiach Sekundárne: 2A, 6A, 6B Prierezove: K prierezovému cieľu „Inovácie“ a „Životné prostredie“
Ciele a opis opatrenia	Cieľom opatrenia je zvyšovať efektívnosť výrobných procesov, zavádzať inovácie do poľnohospodárskej malovýroby na vidieku so zachovaním kvality životného prostredia. Opis opatrenia: Informačné aktivity predstavujú krátkodobé, resp. jednorazové odborné informačné činnosti adresované pre pôdohospodárov a prijímateľov pomoci v rámci rozvoja vidieka, zamerané na poskytnutie informácií a odovzdanie skúseností pre pracujúcich v pôdohospodárstve, lesníctve a potravinárstve. Jednotlivé oblasti zamerania a ciele informačných aktivít: 1. oblasť ekologického poľnohospodárstva 2. informačné aktivity so zameraním na znižovanie znečistenia jednotlivých zložiek životného prostredia – ovzdušie, voda, pôda, klíma ako a biodiverzity; 3. oblasť so zameraním na zvýšenie záujmu o hospodárenie v uvedených oblastiach s dôrazom na kompenzačné platby v územiach NATURA 2000; 4. oblasť aplikácie hnojív a pesticídov do pôdy – smernice a nariadenia na ich aplikáciu; 5. oblasť zameraná na protieróznú ochranu a ochranu proti degradácii pôdy vrátane starostlivosti o TTP; 6. oblasť zamerania na energetickú efektívnosť v pôdohospodárstve – efektívne tepelné hospodárstvo s udržateľným využitím

	obnoviteľných zdrojov energie, ktoré je podnik schopný produkovať. Využitie minimalizačných technológií pri osevných postupoch; 7. oblasť manipulácie, uskladňovania a aplikácie organických hnojív, exkrementov hospodárskych zvierat s dôrazom na minimalizáciu úniku skleníkových plynov;																								
Oprávnení prijímateľa	Prijímateľom finančnej pomoci je poskytovateľ služieb (provider) informačných akcií a demonštračných aktivít pre konečných prijímateľov nefinančnej pomoci (beneficientov), ktorými sú aktívni ako i začínajúci poľnohospodári, obhospodarovatelia lesa, spracovatelia produktov poľnohospodárskej a lesnej prvovýroby v pracovnoprávnom vzťahu a malé a stredné podniky vo vidieckych oblastiach																								
Intenzita pomoci	100%																								
Oprávnené výdavky	Oprávnené výdavky v zmysle PRV str. 170 – 171, podkapitola: 8.2.1.3.2.5																								
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška podpory: 5 000,00 Maximálna výška podpory: 40 000,00																								
Finančný plán	<table><tr><td></td><td>Spolu</td><td>EÚ</td><td>ŠR</td><td>VZ</td><td>iné</td></tr><tr><td>menej rozvinutý región</td><td>50 000,00</td><td>37 500,00</td><td>12 500,00</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>viac rozvinutý región</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Spolu</td><td>50 000,00</td><td>37 500,00</td><td>12 500,00</td><td></td><td></td></tr></table>		Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné	menej rozvinutý región	50 000,00	37 500,00	12 500,00	0	0	viac rozvinutý región						Spolu	50 000,00	37 500,00	12 500,00		
	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné																				
menej rozvinutý región	50 000,00	37 500,00	12 500,00	0	0																				
viac rozvinutý región																									
Spolu	50 000,00	37 500,00	12 500,00																						
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	Princíp pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií projektov je vypracovaný v súlade PRV Výberové kritériá pre výber projektov: Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií podľa PRV SR 2014-2020 vzťahujúce sa na príslušné opatrenie/ podopatrenie, K výberovým a hodnotiacim kritériám boli dopracované aj vlastné kritériá. Príloha č. 3																								
Merateľné ukazovatele projektu	<table><tr><td>Kód</td><td>Názov/Ukazovateľ</td><td>Merná jednotka</td><td>Počiatková hodnota</td><td>Celková cieľová hodnota</td></tr><tr><td>1</td><td>Podporené činnosti</td><td>Počet</td><td>0</td><td>2</td></tr><tr><td>vlastné</td><td>Podporené projekty</td><td>Počet</td><td>0</td><td>2</td></tr></table>	Kód	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatková hodnota	Celková cieľová hodnota	1	Podporené činnosti	Počet	0	2	vlastné	Podporené projekty	Počet	0	2									
Kód	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatková hodnota	Celková cieľová hodnota																					
1	Podporené činnosti	Počet	0	2																					
vlastné	Podporené projekty	Počet	0	2																					
Indikatívny harmonogram výziev	07/2016 07/2020																								

Tabuľka č. 4 B: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Investície do hmotného majetku
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	4/4.1
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	Primárne: 2A Zlepšenie hospodárskeho výkonu všetkých poľnohospodárskych podnikov a uľahčenie reštrukturalizácie a modernizácie poľnohospodárskych podnikov, najmä na účely zvýšenia ich účasti na trhu, zamerania na trh a poľnohospodárskej diverzifikácie. 3A zvýšenie konkurencieschopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do poľnohospodársko-potravinového reťazca pomocou systémov kvality, pridávania hodnoty poľnohospodárskym produktom, propagácie na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín a organizácií výrobcov a medziodvetvových organizácií Sekundárne: 6B Prierezové: K prierezovému cieľu „Inovácie“ a „Životné prostredie“
Ciele a opis opatrenia	Cieľom opatrenia je zvyšovať efektívnosť výrobných procesov, zavádzaním inovácií do poľnohospodárskej malovýroby na vidieku. Z analýzy územia vychádza potreba podporovať malé poľnohospodárske podniky s cieľom zvýšiť ich pridanú hodnotu a vytvárať pracovné miesta práve v tomto sektore. Opis opatrenia: <u>Investičné podopatrenia 4.1 prioritne reaguje na potreby:</u> • Zvýšenie efektivity všetkých výrobných faktorov vrátane pôdy a dosiahnutie nárastu pridanej hodnoty poľnohospodárskych podnikov vrátane diverzifikácie činnosti; • Podpora investičných aktivít malých podnikov s výrazne obmedzeným prístupom k zdrojom financovania; • Zastavenie negatívneho trendu vo využívaní závlah a zvýšenie efektívnosti využívania vody v poľnohospodárstve; • Zvýšenie podielu využívania a spracovania odpadovej biomasy, rastlinných zvyškov, exkrementov živočíšnej výroby a iných OZE na produkciu energie; • Podporu predaja domácej produkcie a zvýšenie kvality, rozvoja krátkych dodávateľských reťazcov vrátane investícií v oblasti spracovania a odbytu/ marketingu poľnohospodárskej produkcie; • Zvýšenie energetickej efektívnosti a úspory energie v poľnohospodárstve;

	• Pomerné zníženie tvorby emisií skleníkových plynov vo vzťahu k zvýšeniu poľnohospodárskej produkcie; • Zachovanie kvality vôd a zvýšenie environmentálnej efektívnosti podpôr na ochranu pred znečistením vôd z poľnohospodárskej činnosti.																								
Oprávnení prijímateľa	Prijímateľom pomoci sú fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe. V spojitosti s opatrením Spolupráca aj iný verejný alebo súkromný subjekt																								
Intenzita pomoci	<i>50% nenávratný finančný príspevok</i> <u>Zároveň platí, že základná miera podpory sa zvyšuje:</u> • o 20 % v prípade mladých poľnohospodárov; • o 20 % v prípade ekologického poľnohospodárstva; • o 20 % v prípade kolektívnych (združených) investícií; • o 20 % v prípade operácií v rámci operačných skupín EIP; • o 20 % v prípade integrovaných projektov s inými opatreniami. <i>50% vlastné zdroje prijímateľa, resp. v závislosti zvýšenej miery podpory</i>																								
Oprávnené výdavky	Oprávnené v zmysle definície všeobecných nákladov uvedených v kapitole 8.1.3 (PRV str. 155 v zmysle č. 45 nariadenia 1305/2013.)																								
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	<i>Minimálna výška príspevku: 10 000,00</i> <i>Maximálna výška príspevku: 40 000,00</i>																								
Finančný plán	<table><tr><td></td><td>Spolu</td><td>EÚ</td><td>ŠR</td><td>VZ</td><td>iné</td></tr><tr><td>menej rozvinutý región</td><td>200 000,00</td><td>75 000,00</td><td>25 000,00</td><td>100 000,00</td><td>0</td></tr><tr><td>viac rozvinutý región</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Spolu</td><td>200 000,00</td><td>75 000,00</td><td>25 000,00</td><td>100 000,00</td><td>0</td></tr></table>		Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné	menej rozvinutý región	200 000,00	75 000,00	25 000,00	100 000,00	0	viac rozvinutý región	0	0	0	0	0	Spolu	200 000,00	75 000,00	25 000,00	100 000,00	0
	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné																				
menej rozvinutý región	200 000,00	75 000,00	25 000,00	100 000,00	0																				
viac rozvinutý región	0	0	0	0	0																				
Spolu	200 000,00	75 000,00	25 000,00	100 000,00	0																				
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	<i>Princíp pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií projektov je vypracovaný v súlade PRV Výberové kritériá pre výber projektov: Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií podľa PRV SR 2014-2020 vzťahujúce sa na príslušné opatrenie/podopatrenie, Hodnotiace kritériá:</i> <i>Vylučujúce kritériá: Všeobecné podmienky oprávnenosti pre projektové opatrenia (PRV SR 2014-2020).</i> K výberovým a hodnotiacim kritériám boli dopracované aj vlastné kritériá. Príloha č. 3																								
Merateľné ukazovatele projektu	<table><tr><td>Kód</td><td>Názov</td><td>Merná jednotka</td><td>Počiatočná hodnota</td><td>Celková cieľová hodnota</td></tr><tr><td>4</td><td>Celkové investície</td><td>EUR</td><td>0</td><td>200 000,00</td></tr></table>	Kód	Názov	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	4	Celkové investície	EUR	0	200 000,00														
Kód	Názov	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota																					
4	Celkové investície	EUR	0	200 000,00																					

	vlastné	Počet podporených projektov	Počet	0	4	
Indikatívny harmonogram výziev	09/2016 09/2019					

Tabuľka č. 4. C: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Rozvoj poľnohospodárskych podnikov podnikateľskej činnosti
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	6/6.4
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	Primárne: 6A Uľahčenie diverzifikácie, zakladania a rozvoja malých podnikov ako aj vytvárania pracovných miest Sekundárne: 6B Prierezove: K prierezovému cieľu „Inovácie“ a „Životné prostredie“
Ciele a opis opatrenia	Cieľom opatrenia je podporiť diverzifikáciu činností na vidieku a podporiť napĺňanie potrieb súvisiacich vytváraním pracovných príležitostí v území, tvorbou zariadení pre trávenie voľného času a činností spojených s poskytovaním služieb pre CS (deti, seniori a občania so zníženou schopnosťou pohybu) Opis opatrenia: Činnosť 1: činnosti spojené s vidieckym cestovným ruchom a agroturistikou zamerané na vytváranie podmienok pre rekreačné a relaxačné činnosti, vrátane vytvárania podmienok na poskytovanie vzdelávania a vytvorenie konferenčných priestorov. Oprávnená je výstavba ubytovacích zariadení, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich ubytovacích zariadení, ako aj nevyužívaných objektov na ubytovacie zariadenie a to s kapacitou od 5 do 30 lôžok, v nadväznosti na vytvorenie alebo modernizáciu areálu na rozvoj rekreačných a relaxačných činností. Činnosť 2: činnosti spojené s poskytovaním služieb pre cieľovú skupinu: deti, seniori a občania so zníženou schopnosťou pohybu. V rámci danej oblasti je možné sa zamerať aj na terapie (hipoterapia, animoterapia), lesnú pedagogiku a pod., ktoré prispievajú k rekonvalescencii, lepšiemu začleneniu do spoločenského života, zvýšeniu motoriky cieľovej skupiny.

Oprávnení prijímateľa	Činnosť 1 a 2: Mikropodniky a malé podniky (v zmysle odporúčania Komisie 2003/361/ES) vo vidieckych oblastiach.																													
Intenzita pomoci	45% nenávratný finančný príspevok 55% vlastné zdroje žiadateľa																													
Oprávnené výdavky	1. výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s oprávnenými činnosťami v rámci tohto podopatrenia a špecifikáciou výdavkou uvedenou v podkapitole 8.1 (PRV str. 153); 2. všeobecné náklady súvisiace s bodom 1, špecifikované v podkapitole 8.1.																													
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 50 000,00 Maximálna výška príspevku: 100 000,00																													
Finančný plán	<table><tr><td></td><td>Spolu</td><td>EÚ</td><td>ŠR</td><td>VZ</td><td>iné</td></tr><tr><td>menej rozvinutý región</td><td>444 444,44</td><td>150 000,00</td><td>50 000,00</td><td>244 444,44</td><td>0</td></tr><tr><td>viac rozvinutý región</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Spolu</td><td>444 444,44</td><td>150 000,00</td><td>50 000,00</td><td>244 444,00</td><td>0</td></tr></table>							Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné	menej rozvinutý región	444 444,44	150 000,00	50 000,00	244 444,44	0	viac rozvinutý región	0	0	0	0	0	Spolu	444 444,44	150 000,00	50 000,00	244 444,00	0
	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné																									
menej rozvinutý región	444 444,44	150 000,00	50 000,00	244 444,44	0																									
viac rozvinutý región	0	0	0	0	0																									
Spolu	444 444,44	150 000,00	50 000,00	244 444,00	0																									
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	<i>Princíp pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií projektov je vypracovaný v súlade PRV Výberové kritériá pre výber projektov: Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií podľa PRV SR 2014-2020 vzťahujúce sa na príslušné opatrenie/ podopatrenie, Hodnotiace kritériá:</i> K výberovým a hodnotiacim kritériám boli dopracované aj vlastné kritériá. Príloha č. 3																													
Merateľné ukazovatele projektu	<table><tr><td>Kód/ID</td><td>Názov/Ukazovateľ</td><td>Merná jednotka</td><td>Počiatočná hodnota</td><td>Celková cieľová hodnota</td></tr><tr><td>6</td><td>Nové služby</td><td>Počet</td><td>0</td><td>5</td></tr><tr><td>Vlastné</td><td>Podporené projekty</td><td>Počet</td><td>0</td><td>4</td></tr></table>						Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	6	Nové služby	Počet	0	5	Vlastné	Podporené projekty	Počet	0	4									
Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota																										
6	Nové služby	Počet	0	5																										
Vlastné	Podporené projekty	Počet	0	4																										
Indikatívny harmonogram výziev	07/2016 07/2020																													

Tabuľka č. 4. D: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach																							
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	7/7.2																							
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	Primárne: 6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach; Prierezové: K prierezovému cieľu „Životné prostredie“																							
Ciele a opis opatrenia	Cieľom opatrenia podporiť územie v riešení problémov zlého stavu chodníkov, absencia odvodňovacích rigolov, budovať zelené oddychové zóny a zelené bariéry popri komunikáciách. Opatrenie č. 7 reaguje v nadväznosti na identifikované slabé stránky vidieckych oblastí na nasledovné identifikované potreby: - zlepšenie kvality života na vidieku a podpora rozvoja miestnych komunít, Kvalita života úzko súvisí s miestnym ekonomickým rozvojom, ako aj so zastavením odlivu obyvateľstva z vidieka. Pre jej zvýšenie je potrebná kvalitná infraštruktúra a dostupnosť miestnych služieb pre obyvateľov. Dôležitým motorom rozvoja vidieckych oblastí bude zlepšená komplexná infraštruktúra. Vzhľadom na sídelnú rozdrobenosť územia a veľký počet malých obcí bude dôležité podporovať aj spoločné projekty viacerých obcí, ktoré budú efektívnejšie a budú mať širší dopad na väčšie územie.																							
Oprávnení prijímatelia	Obce vo vidieckych oblastiach																							
Intenzita pomoci	90%																							
Oprávnené výdavky	1. výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými činnosťami v rámci tohto podopatrenia a špecifikáciou výdavkov v podkapitole 8.1.3 (PRV str. 155), vrátane výdavkov na začlenenie prvkov zelenej infraštruktúry – náklady na následné "ozelenenie" objektov a ich začlenenie do zelenej infraštruktúry obce; 2. všeobecné náklady súvisiace s bodom 1, špecifikované v podkapitole 8.1.3 (PRV str. 155).																							
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	<i>Minimálna výška príspevku: 10 000,00</i> <i>Maximálna výška príspevku: 50 000,00</i>																							
Finančný plán	<table><tr><td></td><td>Spolu</td><td>EÚ</td><td>ŠR</td><td>VZ</td><td>iné</td></tr><tr><td>menej rozvinutý región</td><td>187 000,00</td><td>127 500,00</td><td>42 500,00</td><td>17 000,00</td><td>0</td></tr><tr><td>viac rozvinutý región</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>							Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné	menej rozvinutý región	187 000,00	127 500,00	42 500,00	17 000,00	0	viac rozvinutý región	0	0	0	0	0
	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné																			
menej rozvinutý región	187 000,00	127 500,00	42 500,00	17 000,00	0																			
viac rozvinutý región	0	0	0	0	0																			

	Spolu	187 000,00	127 500,00	42 500,00	17 000,00	0
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	Princíp pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií projektov je vypracovaný v súlade PRV Výberové kritériá pre výber projektov: Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií podľa PRV SR 2014-2020 vzťahujúce sa na príslušné opatrenie/ podopatrenie, K výberovým a hodnotiacim kritériám boli dopracované aj vlastné kritériá. Príloha č. 3					
Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	
	7	Obyvatelia, ktorí majú prospech zo zlepšenia služieb/infraštruktúry	Počet	0	3 610	
	Vlastné	Počet podporených obcí	Počet	0	4	
Indikatívny harmonogram výziev	10/2016, 01/2018					

Tabuľka č. 4. E: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	7/7.4
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach; Prierezové: K prierezovému cieľu „Inovácie“ a „Životné prostredie“
Ciele a opis opatrenia	Cieľom opatrenia je budovanie doplnkových služieb pre voľnočasové aktivity podporujúcich komunitný život prostredníctvom aktívnych aktérov v území (občianske združenia a spolky) Opatrenie č. 7 reaguje v nadväznosti na identifikované slabé stránky vidieckych oblastí na nasledovné identifikované potreby: - zlepšenie kvality života na vidieku a podpora rozvoja miestnych komunít, Napĺňanie týchto potrieb bude prispievať k nasledovným špecifickým cieľom (fokusovým oblastiam): - podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach (6B) Kvalita života úzko súvisí s miestnym ekonomickým rozvojom, ako aj so zastavením odlivu obyvateľstva z vidieka. Pre jej zvýšenie je potrebná kvalitná infraštruktúra a dostupnosť miestnych služieb pre obyvateľova rekonštrukciu a využívanie nevyužitých objektov pre podnikateľskú a

	komunitnú činnosť, kvalitné verejné priestory pre obyvateľov,... Dôležitým prvkom rozvoja vidieckych oblastí bude zlepšená infraštruktúra voľného času.																								
Oprávnení prijímateľa	Občianske združenia zriadené v zmysel zákona č. 83/1990 Z.z o združovaní občanov.																								
Intenzita pomoci	95%																								
Oprávnené výdavky	1. výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými činnosťami v rámci tohto podopatrenia a špecifikáciou výdavkov v podkapitole 8.1.3 (PRV str. 155), vrátane výdavkov na začlenenie prvkov zelenej infraštruktúry – náklady na následné "ozelenenie" objektov a ich začlenenie do zelenej infraštruktúry obce; 2. všeobecné náklady súvisiace s bodom 1, špecifikované v podkapitole 8.1.3 (PRV str. 155).																								
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 10 000,00 Maximálna výška príspevku: 50 000,00																								
Finančný plán	<table><tr><td></td><td>Spolu</td><td>EÚ</td><td>ŠR</td><td>VZ</td><td>iné</td></tr><tr><td>menej rozvinutý región</td><td>282 118,20</td><td>201 513,00</td><td>67 171,00</td><td>13 434,20</td><td>0</td></tr><tr><td>viac rozvinutý región</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Spolu</td><td>282 118,20</td><td>201 513,00</td><td>67 171,00</td><td>13 434,20</td><td>0</td></tr></table>		Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné	menej rozvinutý región	282 118,20	201 513,00	67 171,00	13 434,20	0	viac rozvinutý región	0	0	0	0	0	Spolu	282 118,20	201 513,00	67 171,00	13 434,20	0
	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné																				
menej rozvinutý región	282 118,20	201 513,00	67 171,00	13 434,20	0																				
viac rozvinutý región	0	0	0	0	0																				
Spolu	282 118,20	201 513,00	67 171,00	13 434,20	0																				
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	Princíp pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií projektov je vypracovaný v súlade PRV Výberové kritériá pre výber projektov: Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií podľa PRV SR 2014-2020 vzťahujúce sa na príslušné opatrenie/ podopatrenie, Hodnotiace kritériá: Vylučujúce kritériá: Všeobecné podmienky oprávnenosti pre projektové opatrenia (PRV SR 2014-2020). K výberovým a hodnotiacim kritériám boli dopracované aj vlastné kritériá. Príloha č. 3																								
Merateľné ukazovatele projektu	<table><tr><td>Kód</td><td>Názov/Ukazovateľ</td><td>Merná jednotka</td><td>Počiatočná hodnota</td><td>Celková cieľová hodnota</td></tr><tr><td>7</td><td>Obyvatelia, ktorí majú prospech zo zlepšenia služieb/infraštruktúry</td><td>Počet</td><td>0</td><td>17 480</td></tr><tr><td>Vlastné</td><td>Počet podporených subjektov mimovládneho sektora</td><td>Počet</td><td>0</td><td>14</td></tr></table>	Kód	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	7	Obyvatelia, ktorí majú prospech zo zlepšenia služieb/infraštruktúry	Počet	0	17 480	Vlastné	Počet podporených subjektov mimovládneho sektora	Počet	0	14									
Kód	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota																					
7	Obyvatelia, ktorí majú prospech zo zlepšenia služieb/infraštruktúry	Počet	0	17 480																					
Vlastné	Počet podporených subjektov mimovládneho sektora	Počet	0	14																					

Indikatívny harmonogram výziev	03/2017 03/2019
--------------------------------	--------------------

Tabuľka č. 4. F: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	7/7.4
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	<i>6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach;</i> Prierezove: K prierezovému cieľu „Inovácie“ a „Životné prostredie“
Ciele a opis opatrenia	Cieľom opatrenia je reagovať na problémy v obciach územia (zlepšenie kvality životného prostredia, úprava vzhľadu obce, rozšíriť ponuku služieb, zachovanie vidieckeho spôsobu života,..) Opatrenie č. 7 reaguje v nadväznosti na identifikované slabé stránky vidieckych oblastí na nasledovné identifikované potreby: - zlepšenie kvality života na vidieku a podpora rozvoja miestnych komún, Napĺňanie týchto potrieb bude prispievať k nasledovným špecifickým cieľom (fokusovým oblastiam): - podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach (6B) • investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátrův, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektův v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov; • zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia; • investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémův a iných bezpečnostných prvkův); • investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcie nevyužívaných objektův v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktův a pod. • investície do využívania OZE vrátane investícii spojenými s úsporou energie – len ako súčasť investícii do miestnych služieb.
Oprávnení prijímatelia	Obce vo vidieckych oblastiach

Intenzita pomoci	90%																													
Oprávnené výdavky	3. výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými činnosťami v rámci tohto podopatrenia a špecifikáciou výdavkov v podkapitole 8.1.3 (PRV str. 155), vrátane výdavkov na začlenenie prvkov zelenej infraštruktúry – náklady na následné "ozelenenie" objektov a ich začlenenie do zelenej infraštruktúry obce; 4. všeobecné náklady súvisiace s bodom 1, špecifikované v podkapitole 8.1.3 (PRV str. 155).																													
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 10 000,00 Maximálna výška príspevku: 50 000,00																													
Finančný plán	<table><tr><td></td><td>Spolu</td><td>EÚ</td><td>ŠR</td><td>VZ</td><td>iné</td></tr><tr><td>menej rozvinutý región</td><td>334 466,00</td><td>228 045,00</td><td>76 015,00</td><td>30 406,00</td><td>0</td></tr><tr><td>viac rozvinutý región</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td></td><td>334 466,00</td><td>228 045,00</td><td>76 015,00</td><td>30 406,00</td><td>0</td></tr></table>							Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné	menej rozvinutý región	334 466,00	228 045,00	76 015,00	30 406,00	0	viac rozvinutý región	0	0	0	0	0		334 466,00	228 045,00	76 015,00	30 406,00	0
	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné																									
menej rozvinutý región	334 466,00	228 045,00	76 015,00	30 406,00	0																									
viac rozvinutý región	0	0	0	0	0																									
	334 466,00	228 045,00	76 015,00	30 406,00	0																									
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	Princíp pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií projektov je vypracovaný v súlade PRV Výberové kritériá pre výber projektov: Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií podľa PRV SR 2014-2020 vzťahujúce sa na príslušné opatrenie/ podopatrenie, K výberovým a hodnotiacim kritériám boli dopracované aj vlastné kritériá. Príloha č. 3																													
Merateľné ukazovatele projektu	<table><tr><td>Kód/ID</td><td>Názov/Ukazovateľ</td><td>Merná jednotka</td><td>Počiatočná hodnota</td><td>Celková cieľová hodnota</td></tr><tr><td>7</td><td>Obyvatelia, ktorí majú prospech zo zlepšenia služieb/infraštruktúry</td><td>Počet</td><td>0</td><td>7 900</td></tr><tr><td>Vlastné</td><td>Počet podporených obcí</td><td>Počet</td><td>0</td><td>8</td></tr></table>						Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	7	Obyvatelia, ktorí majú prospech zo zlepšenia služieb/infraštruktúry	Počet	0	7 900	Vlastné	Počet podporených obcí	Počet	0	8									
Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota																										
7	Obyvatelia, ktorí majú prospech zo zlepšenia služieb/infraštruktúry	Počet	0	7 900																										
Vlastné	Počet podporených obcí	Počet	0	8																										
Indikatívny harmonogram výziev	11/2016 03/2018																													

Tabuľka č. 4. G: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	7/7.5
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach; Prierezove: K prierezovému cieľu „Inovácie“ a „Životné prostredie“
Ciele a opis opatrenia	Cieľom opatrenia je uspokojiť potreby územia, ktoré súvisia s vytrácaním sa vidieckeho spôsobu života, obnovovaním tradícií, zhromaždením historických artefaktov, ale aj s nedostatkom rekreačných aktivít, resp. nedostatočnou infraštruktúrou VCR v území. Opatrenie č. 7 reaguje v nadväznosti na identifikované slabé stránky vidieckych oblastí na nasledovné identifikované potreby: - zlepšenie kvality života na vidieku a podpora rozvoja miestnych komún, Napĺňanie týchto potrieb bude prispievať k nasledovným špecifickým cieľom (fokusovým oblastiam): - podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach (6B) Kvalita života úzko súvisí s miestnym ekonomickým rozvojom, ako aj so zastavením odlivu obyvateľstva z vidieka. Pre jej zvýšenie je potrebná kvalitná infraštruktúra a dostupnosť miestnych služieb pre obyvateľov, rekonštrukciu a využívanie nevyužitých objektov pre podnikateľskú a komunitnú činnosť, kvalitné verejné priestory pre obyvateľov... Dôležitým motorom rozvoja vidieckych oblastí bude zlepšená infraštruktúra miestneho vidieckeho cestovného ruchu.
Oprávnení prijímatelia	Obce vo vidieckych oblastiach
Intenzita pomoci ²	90%
Oprávnené výdavky ³	5. výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými činnosťami v rámci tohto podopatrenia a špecifikáciou výdavkov v podkapitole 8.1.3 (PRV str. 155), vrátane výdavkov na začlenenie prvkov zelenej infraštruktúry – náklady na následné "ozelenenie" objektov a ich začlenenie do zelenej infraštruktúry obce; 6. všeobecné náklady súvisiace s bodom 1, špecifikované v podkapitole 8.1.3 (PRV str. 155)
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 10 000,00 Maximálna výška príspevku: 50 000,00

² Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

³ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

Finančný plán	<table><tr><td></td><td>Spolu</td><td>EÚ</td><td>ŠR</td><td>VZ</td><td>iné</td></tr><tr><td>menej rozvinutý región</td><td>129 498,60</td><td>88 294,50</td><td>29 431,50</td><td>11 772,60</td><td>0</td></tr><tr><td>viac rozvinutý región</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td></td><td>129 498,60</td><td>88 294,50</td><td>29 431,50</td><td>11 772,60</td><td>0</td></tr></table>		Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné	menej rozvinutý región	129 498,60	88 294,50	29 431,50	11 772,60	0	viac rozvinutý región	0	0	0	0	0		129 498,60	88 294,50	29 431,50	11 772,60	0
	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné																				
menej rozvinutý región	129 498,60	88 294,50	29 431,50	11 772,60	0																				
viac rozvinutý región	0	0	0	0	0																				
	129 498,60	88 294,50	29 431,50	11 772,60	0																				
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	<i>Princíp pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií projektov je vypracovaný v súlade PRV Výberové kritériá pre výber projektov: Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií podľa PRV SR 2014-2020 vzťahujúce sa na príslušné opatrenie/ podopatrenie, Hodnotiace kritériá:</i> <i>Vylučujúce kritériá: Všeobecné podmienky oprávnenosti pre projektové opatrenia (PRV SR 2014-2020).</i> K výberovým a hodnotiacim kritériám boli dopracované aj vlastné kritériá. Príloha č. 3																								
Merateľné ukazovatele projektu	<table><tr><td>Kód/ID</td><td>Názov/Ukazovateľ</td><td>Merná jednotka</td><td>Počiatočná hodnota</td><td>Celková cieľová hodnota</td></tr><tr><td>7</td><td>Obyvatelia, ktorí majú prospech zo zlepšenia služieb/infraštruktúry</td><td>Počet</td><td>0</td><td>12 905</td></tr><tr><td>Vlastné</td><td>Počet podporených obcí</td><td>Počet</td><td>0</td><td>5</td></tr></table>	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	7	Obyvatelia, ktorí majú prospech zo zlepšenia služieb/infraštruktúry	Počet	0	12 905	Vlastné	Počet podporených obcí	Počet	0	5									
Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota																					
7	Obyvatelia, ktorí majú prospech zo zlepšenia služieb/infraštruktúry	Počet	0	12 905																					
Vlastné	Počet podporených obcí	Počet	0	5																					
Indikatívny harmonogram výziev	10/2016 06/2019																								

Tabuľka č. 4. H: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach											
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	7/7.5											
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach;											
Ciele a opis opatrenia	Cieľom opatrenia je uspokojiť potreby územia, ktoré súvisia s vytrácaním sa vidieckeho spôsobu života, obnovovaním tradícií, zhromaždením historických artefaktov, ale aj s nedostatkom rekreačných aktivít, resp. nedostatočnou infraštruktúrou VCR v území. Opatrenie č. 7 reaguje v nadväznosti na identifikované slabé stránky vidieckych oblastí na nasledovné identifikované potreby: - zlepšenie kvality života na vidieku a podpora rozvoja miestnych komunít, Napĺňanie týchto potrieb bude prispievať k nasledovným špecifickým cieľom (fokusovým oblastiam): - podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach (6B) Kvalita života úzko súvisí s miestnym ekonomickým rozvojom, ako aj so zastavením odlivu obyvateľstva z vidieka. Pre jej zvýšenie je potrebná kvalitná infraštruktúra a dostupnosť miestnych služieb pre obyvateľova rekonštrukciu a využívanie nevyužitých objektov pre podnikateľskú a komunitnú činnosť, kvalitné verejné priestory pre obyvateľov,.. Dôležitým motorom rozvoja vidieckych oblastí bude zlepšená infraštruktúra miestneho vidieckeho cestovného ruchu.											
Oprávnení prijímateľa	Občianske združenia zriadené v zmysel zákona č. 83/1990 Z.z o združovaní občanov.											
Intenzita pomoci	95%											
Oprávnené výdavky	7. výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými činnosťami v rámci tohto podopatrenia a špecifikáciou výdavkov v podkapitole 8.1.3 (PRV str. 155), vrátane výdavkov na začlenenie prvkov zelenej infraštruktúry – náklady na následné "ozelenenie" objektov a ich začlenenie do zelenej infraštruktúry obce; 8. všeobecné náklady súvisiace s bodom 1, špecifikované v podkapitole 8.1.3 (PRV str. 155).											
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 10 000,00 Maximálna výška príspevku: 50 000,00											
Finančný plán	<table><tr><td></td><td>Spolu</td><td>EÚ</td><td>ŠR</td><td>VZ</td><td>iné</td></tr></table>							Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné							

		menej rozvinutý región	276 227,70	197 305,50	65 768,50	13 153,70	0
		viac rozvinutý región	0	0	0	0	0
			276 227,70	197 305,50	65 768,50	13 153,70	0
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	<i>Princíp pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií projektov je vypracovaný v súlade PRV Výberové kritériá pre výber projektov: Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií podľa PRV SR 2014-2020 vzťahujúce sa na príslušné opatrenie/ podopatrenie, Hodnotiace kritériá:</i> <i>Vylučujúce kritériá: Všeobecné podmienky oprávnenosti pre projektové opatrenia (PRV SR 2014-2020).</i> K výberovým a hodnotiacim kritériám boli dopracované aj vlastné kritériá. Príloha č. 3						
Merateľné ukazovatele projektu		Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	
	7		Obyvatelia, ktorí majú prospech zo zlepšenia služieb/infraštruktúry	Počet	0	24 935	
	vlastné		Počet podporených subjektov mimovládneho sektora	Počet	0	8	
Indikatívny harmonogram výziev	10/2016 06/2019						

Tabuľka č. 4. CH: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenia životaschopnosti lesov
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	8/8.5
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	4A Obnova, zachovanie a zvýšenie biologickej diverzity vrátane na územiach sústavy Natura 2000 a v oblastiach s prírodnými alebo inými špecifickými obmedzeniami a v poľnohospodárskej činnosti s vysokou prírodnou hodnotou a obnova, zachovanie, ako aj zlepšenie stavu krajinných oblastí Európy Sekundárne: 6B Prierezové: K prierezovému cieľu „Inovácie“ a „Životné prostredie“
Ciele a opis opatrenia	Cieľom opatrenia je podporiť zlepšenie kvality životného prostredia, spopularizovať históriu a význam lesov v území vybudovaním vhodnej náučnej infraštruktúry. Činnosť 1: Budovanie a obnova občianskej a poznávacej infraštruktúry v lesných ekosystémoch (náučné a turistické chodníky, cyklotrasy, odpočívadlá, pozorovateľne, mostíky, turistické značenie, mapové panely, informačné tabule, turistické útulne, ohniská, odpadkové koše, vyhliadkové veže, lanové dráhy, schody, rebríky, chodníky, objekty a centrá biodiverzity na pozorovanie – mokrade, malé vodné plochy, ukážkové lesné biotopy). Činnosť 2: Zlepšenie hniezdnych príležitostí vtákov v lese a iných prvkov zvyšujúcich biodiverzitu lesných ekosystémov, a to hlavne: • výrobou a inštaláciou hniezdnych búdok pre dutinové hniezdiče (predovšetkým pôtik kapcavý, sova obyčajná, sova dlhochvostá) a hmyzožravé spevavce; • výrobou a inštaláciou iných prvkov infraštruktúry biodiverzity pre ochranu, resp. podporu chránených druhov živočíchov.
Oprávnení prijímatelia	1. Fyzické a právnické osoby obhospodarujúce lesy vo vlastníctve: • <i>súkromných vlastníkov a ich združení;</i> • <i>obcí a ich združení;</i> • <i>cirkvi, ktorej majetok možno podľa vnútroštátneho právneho poriadku považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním;</i>

	• štátu (LESY SR, š.p.; Štátne lesy TANAP-u; Lesohospodársky podnik Ulič, š.p.). 2. Občianske združenie v zmysle zákona č. 83/1990 Z.z. o združovaní občanov len so súhlasom obhospodarovateľa lesa daného územia																								
Intenzita pomoci	100%																								
Oprávnené výdavky	Činnosť 1.-2.: 1. výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými činnosťami v rámci tohto podopatrenia a špecifikáciou výdavkov v podkapitole 8.1; 2. všeobecné náklady súvisiace s bodom 1, špecifikované v podkapitole 8.1. (PRV str. 153)																								
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 30 000,00 Maximálna výška príspevku: 70 000,00																								
Finančný plán	<table><tr><td></td><td>Spolu</td><td>EÚ</td><td>ŠR</td><td>VZ</td><td>iné</td></tr><tr><td>menej rozvinutý región</td><td>160 000,00</td><td>120 000,00</td><td>40 000,00</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>viac rozvinutý región</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Spolu</td><td>160 000,00</td><td>120 000,00</td><td>40 000,00</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>		Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné	menej rozvinutý región	160 000,00	120 000,00	40 000,00	0	0	viac rozvinutý región	0	0	0	0	0	Spolu	160 000,00	120 000,00	40 000,00	0	0
	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné																				
menej rozvinutý región	160 000,00	120 000,00	40 000,00	0	0																				
viac rozvinutý región	0	0	0	0	0																				
Spolu	160 000,00	120 000,00	40 000,00	0	0																				
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	Princíp pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií projektov je vypracovaný v súlade PRV Výberové kritériá pre výber projektov: Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií podľa PRV SR 2014-2020 vzťahujúce sa na príslušné opatrenie/ podopatrenie, Hodnotiace kritériá: Vylučujúce kritériá: Všeobecné podmienky oprávnenosti pre projektové opatrenia (PRV SR 2014-2020). K výberovým a hodnotiacim kritériám boli dopracované aj vlastné kritériá. Príloha č. 3																								
Merateľné ukazovatele projektu	<table><tr><td>Kód/ID</td><td>Názov/Ukazovateľ</td><td>Merná jednotka</td><td>Počiatočná hodnota</td><td>Celková cieľová hodnota</td></tr><tr><td>8</td><td>Podporené aktivity</td><td>Počet</td><td>0</td><td>4</td></tr><tr><td>Vlastné</td><td>Počet podporených subjektov</td><td>Počet</td><td>0</td><td>2</td></tr></table>	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	8	Podporené aktivity	Počet	0	4	Vlastné	Počet podporených subjektov	Počet	0	2									
Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota																					
8	Podporené aktivity	Počet	0	4																					
Vlastné	Počet podporených subjektov	Počet	0	2																					
Indikatívny harmonogram výziev	09/2016 09/2018																								

Tabuľka č. 4. I: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Spolupráca																								
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	16/16.3																								
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	<i>1A Podpora inovácie, spolupráce a rozvoja vedomostnej základne vo vidieckych oblastiach;</i> Sekundárne 6B Prierezovo: príspevok k prierezovému cieľu „Inovácie“																								
Ciele a opis opatrenia	Cieľom opatrenia je budovanie partnerstiev v odvetví cestovného ruchu a prostredníctvom spolupráce zvýšiť efektívnosť vykonávaných činností. Podporená bude spolupráca medzi subjektmi v odvetví cestovného ruchu pri organizácii spoločných pracovných procesov, spoločnom využívaní zariadení a zdrojov a pri rozvoji služieb a marketingu v oblasti cestovného ruchu. Cieľom je prostredníctvom spolupráce zvýšiť efektívnosť vykonávaných činností.																								
Oprávnení prijímatelia	V podopatrení 16.3 Najmenej 5 subjektov, ktorých spolupráca je : - medzi rôznymi aktérmi v poľnohospodárstve, potravinovom reťazci , v lesnom hospodárstve, alebo v sektore cestovného ruchu a rozvoji vidieka na území EÚ a medzi inými aktérmi, ktorí prispievajú k splneniu cieľov a priorit politiky rozvoja vidieka vrátane medziodvetvových organizácií, mimovládnych neziskových organizácií a výskumných organizácií																								
Intenzita pomoci	100 %																								
Oprávnené výdavky	Oprávnenosť výdavkov je stanovená v čl. 65 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 a v čl. 60-61 nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a bude bližšie špecifikovaná v príručke pre žiadateľa.																								
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	<i>Minimálna výška príspevku: 20 000,00</i> <i>Maximálna výška príspevku: 40 000,00</i>																								
Finančný plán	<table><tr><td></td><td>Spolu</td><td>EÚ</td><td>ŠR</td><td>VZ</td><td>iné</td></tr><tr><td>menej rozvinutý región</td><td>60 000,00</td><td>45 000,00</td><td>15 000,00</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>viac rozvinutý región</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Spolu</td><td>60 000,00</td><td>45 000,00</td><td>15 000,00</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>		Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné	menej rozvinutý región	60 000,00	45 000,00	15 000,00	0	0	viac rozvinutý región	0	0	0	0	0	Spolu	60 000,00	45 000,00	15 000,00	0	0
	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné																				
menej rozvinutý región	60 000,00	45 000,00	15 000,00	0	0																				
viac rozvinutý región	0	0	0	0	0																				
Spolu	60 000,00	45 000,00	15 000,00	0	0																				

Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	<i>Princíp pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií projektov je vypracovaný v súlade PRV Výberové kritériá pre výber projektov:</i> <i>Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií podľa PRV SR 2014-2020 vzťahujúce sa na príslušné opatrenie/ podopatrenie,</i> <i>Hodnotiace kritériá:</i> <i>Vylučujúce kritériá: Všeobecné podmienky oprávnenosti pre projektové opatrenia (PRV SR 2014-2020).</i> K výberovým a hodnotiacim kritériám boli dopracované aj vlastné kritériá. Príloha č. 3																			
Merateľné ukazovatele projektu	<table><tr><td>Kód/ID</td><td>Názov/Ukazovateľ</td><td>Merná jednotka</td><td>Počiatočná hodnota</td><td>Celková cieľová hodnota</td></tr><tr><td>16</td><td>Podporené operácie spolupráce (iné ako EIP)</td><td>Počet</td><td>0</td><td>2</td></tr><tr><td>Vlastné</td><td>Počet podporených projektov</td><td>Počet</td><td>0</td><td>2</td></tr></table>					Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	16	Podporené operácie spolupráce (iné ako EIP)	Počet	0	2	Vlastné	Počet podporených projektov	Počet	0	2
Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota																
16	Podporené operácie spolupráce (iné ako EIP)	Počet	0	2																
Vlastné	Počet podporených projektov	Počet	0	2																
Indikatívny harmonogram výziev	06/2016 03/2019																			

Tabuľka č. 4. J: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Spolupráca
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	16/16.4
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	<i>1A Podpora inovácie, spolupráce a rozvoja vedomostnej základne vo vidieckych oblastiach;</i> <i>3A Zvýšenie konkurencieschopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do poľnohospodársko-potravinového reťazca pomocou systémov kvality, pridávania hodnoty poľnohospodárskym produktom, propagácie na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín a organizácií výrobcov a medziodvetvových organizácií;</i> Sekundárne 6B Prierezovo: príspevok k prierezovému cieľu „Inovácie“
Ciele a opis opatrenia	Cieľom opatrenia je podpora zintenzívnenia miestnych trhov a marketingu v území. Podpora pri zriaďovaní a prevádzkovaní logistických platforiem, ktoré umožnia prístup aktérom dodávateľského reťazca a zintenzívnia činnosti horizontálnej a vertikálnej spolupráce, ktoré pokryjú všetko od výroby, dopravy, logistiky produktu cez informačné systémy potrebné pre koordináciu týchto činností až k predaju produktu a jeho marketing, pričom podpora sa nevzťahuje na vývoj nových produktov. Podpora bude smerovaná do dvoch oblastí: a. na rozvoj krátkych dodávateľských reťazcov b. na rozvoj miestnych trhov Cieľom je zabezpečiť strategické riešenia v rámci čo najväčšieho počtu spolupracujúcich subjektov. Zároveň je parciálnym cieľom aj posilniť a podporiť odbytové schopnosti agropotravinárskeho sektora pričom horizontálna a vertikálna spolupráca medzi prvovýrobcami a spracovateľmi, smerujúca ku skráteniu zásobovacieho reťazca, by sa mohla významne podieľať na zvýšení predaja slovenských kvalitných agropotravinárskych výrobkov.
Oprávnení prijímatelia	V podopatrení 16.4 Najmenej 3 subjekty, ktorých spolupráca je medzi rôznymi aktérmi v poľnohospodárstve, potravinovom reťazci a rozvoji vidieka na území EÚ a medzi inými aktérmi, ktorí prispievajú k splneniu cieľov a priorít politiky rozvoja vidieka.
Intenzita pomoci	100 %

Oprávnené výdavky	Oprávnenosť výdavkov je stanovená v čl. 65 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 a v čl. 60-61 nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a bude bližšie špecifikovaná v príručke pre žiadateľa.																													
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 5 000,00 Maximálna výška príspevku: 30 000,00																													
Finančný plán	<table><tr><td></td><td>Spolu</td><td>EÚ</td><td>ŠR</td><td>VZ</td><td>iné</td></tr><tr><td>menej rozvinutý región</td><td>40 000,00</td><td>30 000,00</td><td>10 000,00</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>viac rozvinutý región</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Spolu</td><td>40 000,00</td><td>30 000,00</td><td>10 000,00</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>							Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné	menej rozvinutý región	40 000,00	30 000,00	10 000,00	0	0	viac rozvinutý región	0	0	0	0	0	Spolu	40 000,00	30 000,00	10 000,00	0	0
	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné																									
menej rozvinutý región	40 000,00	30 000,00	10 000,00	0	0																									
viac rozvinutý región	0	0	0	0	0																									
Spolu	40 000,00	30 000,00	10 000,00	0	0																									
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	<i>Princíp pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií projektov je vypracovaný v súlade PRV Výberové kritériá pre výber projektov:</i> <i>Zásady vzhľadom na určenie výberových kritérií podľa PRV SR 2014-2020 vzťahujúce sa na príslušné opatrenie/ podopatrenie,</i> K výberovým a hodnotiacim kritériám boli dopracované aj vlastné kritériá. Príloha č. 3																													
Merateľné ukazovatele projektu	<table><tr><td>Kód/ID</td><td>Názov/Ukazovateľ</td><td>Merná jednotka</td><td>Počiatková hodnota</td><td>Celková cieľová hodnota</td></tr><tr><td>16</td><td>Podporené operácie spolupráce (iné ako EIP)</td><td>Počet</td><td>0</td><td>2</td></tr><tr><td>Vlastné</td><td>Počet podporených projektov</td><td>Počet</td><td>0</td><td>1</td></tr></table>						Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatková hodnota	Celková cieľová hodnota	16	Podporené operácie spolupráce (iné ako EIP)	Počet	0	2	Vlastné	Počet podporených projektov	Počet	0	1									
Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatková hodnota	Celková cieľová hodnota																										
16	Podporené operácie spolupráce (iné ako EIP)	Počet	0	2																										
Vlastné	Počet podporených projektov	Počet	0	1																										
Indikatívny harmonogram výziev	06/2016 03/2019																													

Tabuľka č. 4. K: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Záväzné investície v rámci stratégií miestneho rozvoja vedeného komunitou																								
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	A Obstaranie hmotného majetku pre účely tvorby pracovných miest B Úpravy budov spojené s umiestnením obstaranej technológie, alebo s poskytovaním služieb C Podpora marketingových aktivít																								
Priradenie k špecifickému cieľu IROP	5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania																								
Ciele a opis opatrenia	- zlepšenie využívania ekonomického potenciálu vidieckych oblastí prostredníctvom reštrukturalizácie vidieckej ekonomiky a zavádzania inovácií - zlepšenie zamestnatelnosti a prístupu k novým formám podnikania a novým pracovným miestam - zníženie závislosti vidieckeho obyvateľstva od príjmov z primárnej ekonomickej aktivity, najmä v poľnohospodárstve, smerom k zamestnatelnosti v nepoľnohospodárskych odvetviach - zníženie rizika chudoby a sociálneho vylúčenia																								
Oprávnení prijímatelia	- Samostatne zárobkovo činné osoby okrem tých, ktorí sú oprávnenými prijímateľmi z PRV v opatrení LEADER a oprávnenými prijímateľmi z OP RH - Mikro a malé stredné podniky, okrem tých ktoré sú oprávnenými prijímateľmi z PRV v opatrení LEADER a oprávnenými prijímateľmi z OP RH																								
Intenzita pomoci	65%																								
Oprávnené výdavky	- obstaranie hmotného majetku pre účely tvorby pracovných miest - nutné stavebnotechnické úpravy budov spojené s umiestnením obstaranej technológie a/alebo s poskytovaním nových služieb - podpora marketingových aktivít - podpora miestnych produkčno-spotrebiteľských reťazcov, sieťovanie na úrovni miestnej ekonomiky a výmena skúseností																								
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška príspevku: 5 000,00 Maximálna výška príspevku: 50 000,00																								
Finančný plán	<table><tr><td></td><td>Spolu</td><td>EÚ</td><td>ŠR</td><td>VZ</td><td>iné</td></tr><tr><td>menej rozvinutý región</td><td>761 531,00</td><td>494 999,00</td><td>0</td><td>266 531,00</td><td>0</td></tr><tr><td>viac rozvinutý región</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Spolu</td><td>761 531,00</td><td>494 999,00</td><td>0</td><td>266 531,00</td><td>0</td></tr></table>		Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné	menej rozvinutý región	761 531,00	494 999,00	0	266 531,00	0	viac rozvinutý región	0	0	0	0	0	Spolu	761 531,00	494 999,00	0	266 531,00	0
	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné																				
menej rozvinutý región	761 531,00	494 999,00	0	266 531,00	0																				
viac rozvinutý región	0	0	0	0	0																				
Spolu	761 531,00	494 999,00	0	266 531,00	0																				
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	v súlade s PRV / IROP, vlastné (príloha č. 3)																								
Merateľné ukazovatele projektu																									

*Mikroregión CEDRON – NITRAVA – dobré miesto na oddych pri dobrom víne a termálnej vode
.....aj rovina má svoje čaro*

	ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
	CO01	Podporené podniky	Počet	0	12
	CO08	Zamestnanosť v podporených podnikoch	FTE	0	19
	CO29	Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre firmu nové	Počet	0	2
	CO28	Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre trh nové	Počet	0	3
	Vlastné	Počet podporených projektov	Počet	0	17
Indikatívny harmonogram výziev		09/2016 – 10/2019			

Tabuľka č. 4. L: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Záväzné investície v rámci stratégií miestneho rozvoja vedeného komunitou																	
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	A Dopravné prepojenie a dostupnosť sídel B Sociálne služby a komunitné služby C Infraštruktúra vzdelávania																	
Priradenie k špecifickému cieľu IROP	5.1.2. Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach																	
Ciele a opis opatrenia	Záväzné investície v rámci stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou																	
Oprávnení prijímateľa	Obce, mestá do 20 000 obyvateľov. Občianske združenia podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov																	
Intenzita pomoci	90%																	
Oprávnené výdavky	- výstavba, modernizácia, rekonštrukcia zastávok, staníc, parkovísk, na linkách prepájajúcich obec s mestom - budovanie prvkov a podpora opatrení na zvyšovanie bezpečnosti dopravy v mestách - nákup vozidiel pre účely zabezpečenia spoločnej dopravy osôb vrátane vozidiel prispôbených osobám s obmedzenou možnosťou pohybu a orientácie - zriaďovanie, obnova a výstavba cyklistických trás zabezpečujúcich dopravu osôb do a zo zamestnania alebo k verejným službám (napr. trasy vedúce k vlakovým, autobusovým zastávkam a staniciam v obciach a mestách) vrátane investícií do doplnkovej cyklistickej infraštruktúry vrátane odpočívadiel, chránených parkovísk pre bicykle, nabíjaciach staníc pre elektrobicykle a pod. - zriaďovanie nových alebo rekonštrukcia a modernizácia existujúcich zariadení pre poskytovanie komunitných sociálnych služieb vrátane materiálno-technického vybavenia - zvyšovanie kvality a kapacity komunitných sociálnych služieb - rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb - infraštruktúra komunitných centier - vybudovanie, modernizácia odborných učební, laboratórií, jazykových učební ZŠ - skvalitnenie a rozšírenie kapacít predškolských zariadení																	
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna výška podpory je 5 000,00 Maximálna výška podpory je 80 000,00																	
Finančný plán	<table><tr><td></td><td>Spolu</td><td>EÚ</td><td>ŠR</td><td>VZ</td><td>iné</td></tr><tr><td>menej rozvinutý región</td><td>1 021 256,00</td><td>919 130,00</td><td>0</td><td>102 125,00</td><td>0</td></tr></table>							Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné	menej rozvinutý región	1 021 256,00	919 130,00	0	102 125,00	0
	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné													
menej rozvinutý región	1 021 256,00	919 130,00	0	102 125,00	0													

	<table><tr><td>viac rozvinutý región</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Spolu</td><td>1 021 256,00</td><td>919 130,00</td><td>0</td><td>102 125,00</td><td>0</td></tr></table>	viac rozvinutý región	0	0	0	0	0	Spolu	1 021 256,00	919 130,00	0	102 125,00	0							
viac rozvinutý región	0	0	0	0	0															
Spolu	1 021 256,00	919 130,00	0	102 125,00	0															
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	v súlade s PRV / IROP, vlastné (príloha)																			
Merateľné ukazovatele projektu	<table><tr><td>ID</td><td>Názov/Ukazovateľ</td><td>Merná jednotka</td><td>Počiatočná hodnota</td><td>Celková cieľová hodnota</td></tr><tr><td>CO158</td><td>Počet nových služieb a prvkov verejnej infraštruktúry</td><td>Počet</td><td>0</td><td>10</td></tr><tr><td>Vlastné</td><td>Počet podporených projektov</td><td>Počet</td><td>0</td><td>28</td></tr></table>					ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota	CO158	Počet nových služieb a prvkov verejnej infraštruktúry	Počet	0	10	Vlastné	Počet podporených projektov	Počet	0	28
ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota																
CO158	Počet nových služieb a prvkov verejnej infraštruktúry	Počet	0	10																
Vlastné	Počet podporených projektov	Počet	0	28																
Indikatívny harmonogram výziev	09/2016 – 10/2020																			

Tabuľka č. 4. M: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Animácie MAS																												
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	19/19.4																												
Priradenie k špecifickému cieľu IROP	Primárne 6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach Sekundárne: 1A, 2A, 2B, 2C, 3A, 5C, 6A, 6C Prierezovo: Inovácie a životné prostredie																												
Ciele a opis opatrenia	Podpora v rámci operácie bude poskytovaná na náklady v súvislosti s oživovaním stratégie miestneho rozvoja, t.j. propagácia stratégie a informovanosť o dotknutom území.																												
Oprávnení prijímatelia	MAS																												
Intenzita pomoci ⁴	95%																												
Oprávnené výdavky ⁵	Financovanie animačných nákladov MAS v súvislosti s oživovaním stratégie CLLD v zmysle PRV str. 560																												
Výška príspevku (minimálna a maximálna)																													
Finančný plán	<table><tr><td></td><td>Spolu</td><td>EÚ</td><td>ŠR</td><td>VZ</td><td>iné</td></tr><tr><td>menej rozvinutý región</td><td>166 575,00</td><td>118 339,50</td><td>39 446,50</td><td>8 789,00</td><td>0</td></tr><tr><td>viac rozvinutý región</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td></td></tr><tr><td>Spolu</td><td>166 575,00</td><td>118 339,50</td><td>39 446,50</td><td>8 789,00</td><td>0</td></tr></table>						Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné	menej rozvinutý región	166 575,00	118 339,50	39 446,50	8 789,00	0	viac rozvinutý región	0	0	0	0		Spolu	166 575,00	118 339,50	39 446,50	8 789,00	0
	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné																								
menej rozvinutý región	166 575,00	118 339,50	39 446,50	8 789,00	0																								
viac rozvinutý región	0	0	0	0																									
Spolu	166 575,00	118 339,50	39 446,50	8 789,00	0																								
Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	v súlade s PRV / IROP, vlastné (príloha)																												
Merateľné ukazovatele projektu	<table><tr><td>ID</td><td>Názov/Ukazovateľ</td><td>Merná jednotka</td><td>Počiatočná hodnota</td><td>Celková cieľová hodnota</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>					ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota																			
ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota																									

⁴ Intenzita pomoci je percentuálny pomer medzi financovaním zo strany žiadateľa a príspevkom v fondov a rozpočtu.

⁵ v prípade identického textu postačuje odvolávka na text PRV/IROP

	19	Počet obyvateľov v podporenej MAS	Počet	0	43 980	
Indikatívny harmonogram výziev						

Tabuľka č. 4. N: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	Chod MAS																													
Priradenie kódu opatrenia (platí v prípade opatrení z PRV, priradí sa kód opatrenia/podopatrenia v zmysle nariadenia (EÚ) č. 808/2014)	19																													
Priradenie k špecifickému cieľu IROP	5.1.1. Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach																													
Ciele a opis opatrenia	Opatrenie zahŕňa financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégie CLLD																													
Oprávnení prijímateľa	MAS																													
Intenzita pomoci	95%																													
Oprávnené výdavky	A) personálne a administratívne náklady MAS (prevádzkové, osobné, poistenie) B) vzdelávanie zamestnancov a členov MAS (školenia, konferencie, semináre, workshopy a pod., okrem školení pre predkladateľov projektov), ktorí sa podieľajú na príprave a vykonávaní stratégie CLLD C) náklady na publicitu a sieťovanie: účasť zamestnancov a členov MAS na stretnutiach s inými MAS, vrátane zasadaní národných a európskych sietí, ako aj poplatky za členstvo v regionálnych, národných alebo európskych sieťach MAS D) finančné náklady (napr. bankové poplatky) náklady vynaložené na monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu stratégií CLLD (na úrovni MAS)																													
Výška príspevku (minimálna a maximálna)																														
Finančný plán	<table><tr><td></td><td>Spolu</td><td>EÚ</td><td>ŠR</td><td>VZ</td><td>iné</td></tr><tr><td>menej rozvinutý región</td><td>497 028,100</td><td>473 360,00</td><td>0</td><td>23 668,00</td><td>0</td></tr><tr><td>viac rozvinutý región</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td></td></tr><tr><td>Spolu</td><td>497 028,100</td><td>473 360,00</td><td>0</td><td>23 668,00</td><td>0</td></tr></table>							Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné	menej rozvinutý región	497 028,100	473 360,00	0	23 668,00	0	viac rozvinutý región	0	0	0	0		Spolu	497 028,100	473 360,00	0	23 668,00	0
	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné																									
menej rozvinutý región	497 028,100	473 360,00	0	23 668,00	0																									
viac rozvinutý región	0	0	0	0																										
Spolu	497 028,100	473 360,00	0	23 668,00	0																									
Princípy pre stanovenie výberových a	v súlade s PRV / IROP, vlastné (príloha)																													

hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií					
Merateľné ukazovatele projektu	ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
	O 0241	Počet podporených MAS	Počet	0	1
Indikatívny harmonogram výziev					

5.3. Monitorovanie a hodnotenie stratégie CLLD

5.3.1. Opis monitorovania a hodnotenia stratégie CLLD

Posúdenie naplňania cieľov stratégie bude realizované jej monitorovaním a hodnotením. Hodnotenie stratégie sa bude vykonávať priebežne. Hodnotenie stratégie CLLD Mikroregión CEDRON – NITRAVA bude vykonávať Monitorovací výbor v štyroch etapách:

- A) Prvé hodnotenie v 1. roku implementácie
- B) Druhé hodnotenie v 3. roku implementácie (strednodobé hodnotenie), kde v prípade potreby urobíme úpravu podľa reálnej situácie.
- C) Tretie hodnotenie implementácie v roku 2020
- D) Posledné hodnotenie implementácie stratégie bude zrealizované po jej ukončení v roku 2023.

Predmetom strednodobého hodnotenia (B) bude hodnotenie **výstupov** na úrovni opatrení a hodnotenie **výsledkov** na úrovni špecifických cieľov. Predmetom záverečného hodnotenia (C) na konci programovacieho obdobia a hodnotenia na konci implementácie stratégie (D) bude hodnotenie **výstupov** na úrovni opatrení a **výsledkov** na úrovni špecifických cieľov a zároveň aj hodnotenie **dosahov** na úrovni strategického cieľa.

Zber monitorovacích ukazovateľov bude zabezpečovať manažér MAS minimálne na konci každého roku.

V prípade ukazovateľov, ktoré súvisia s podporovanými aktivitami v rámci PRV a IROP tieto budú zbierané priebežne z monitorovacích správ projektov konečných prijímateľov.

Vyhodnotenie stanovených povinných ukazovateľov na úrovni PRV 2014 – 2020 a IROP 2014 - 2020 uvedených v stratégii v tabuľke č. 5 a č. 6, zabezpečuje Monitorovací výbor spolu

s externými expertami minimálne 2x ročne v zmysle štatútu a manuálov, ktoré vypracuje Predsedníctvo.

Podklady pre Monitorovací výbor pripravuje manažér MAS.

Monitorovací výbor vypracuje správu, ktorú predkladá Predsedníctvu.

Monitorovací výbor vykonáva aj monitoring priebehu vecného a finančného plnenia projektov za ročné obdobie a vyhodnotenie jednotlivých výziev.

Monitorovací výbor raz ročne vypracuje správu o implementácii stratégie a správu o monitoringu za ročné obdobie, ktoré predloží MAS na Riadiaci orgán.

Sledované ukazovatele sa porovnávajú v každej správe s východiskovým stavom, s predchádzajúcim monitorovaným stavom a tiež s hodnotami pozorovanými u podporených užívateľov, ako aj u ďalších subjektov, ktorí sa podieľajú na implementácii stratégie CLLD.

V prípade zistenia rozdielov v negatívnom smere budú opatrenia, ktoré budú predložené najvyššiemu orgánu na prerokovanie schválenie.

Priebežné správy z hodnotení budú slúžiť ako podklad pre strednodobé hodnotenie a záverečné hodnotenie stratégie CLLD.

V prípade správy zo strednodobého hodnotenia táto bude slúžiť na sledovanie plnenia cieľov stratégie a bude obsahovať návrhy na zmeny v prípade zistenia disproporcie v plnení cieľov.

V prípade záverečného hodnotenia na konci programovacieho obdobia (2020) a na konci implementácie stratégie (2023) je cieľom Monitorovacieho výboru využiť výsledky a zistenia pri príprave budúcich strategických integrovaných rozvojových dokumentov pre územie MAS. Zároveň Monitorovací výbor dôsledne vyhodnotí dosahy a efekty investícií verejných a súkromných zdrojov v prospech cieľov stratégie a ich vplyvu na celkový rozvoj územia.

Monitorovanie a hodnotenie je potrebné na posúdenie, či sú napĺňané ciele stratégie. Kombinácia „jasných a merateľných zámerov pre výstupy alebo výsledky“ a „konkrétnych činností na hodnotenie“ umožňuje miestnym partnerstvám vypracovať omnoho konkrétnejšie a realistickejšie stratégie, ktoré sú tiež spoľahlivejšie a pružnejšie.

Postup sebahodnotenia orgánov MAS a činnosti MAS

Orgán	Otázky sebahodnotenia	Odpoveď ÁNO/NIE
Predsedníctvo – výkonný výbor	Predsedníctvo sa schádzalo minimálne 4x ročne	
	Predsedníctvo bolo vždy uznášaniaschopné	
	Boli dodržané termíny týkajúce sa činnosti orgánu v zmysle Organizačného poriadku	
	Boli pripravené všetky materiály na rokovanie Valného zhromaždenia	
	Boli riadne a včas pripravené všetky dokumenty týkajúce sa činnosti MAS (interné manuály, štatúty, smernice,...)	
	Spolupráca s ostatnými orgánmi MAS je korektná a efektívna	
Výberová komisia	Komisia zasadala riadne na základe menovania podľa vyhlásených výziev	
	Zástupcovia RO, PPA a NSRV nemali výhrady voči činnosti výberovej komisie	
	Komisia spolupracuje s manažérom MAS a Predsedníctvom plynule	
	Boli dodržané všetky termíny týkajúce sa činnosti komisie	
Monitorovací výbor	Monitorovací zasadal pravidelne, minimálne však 2x ročne	
	Monitorovací výbor bol vždy uznášaniaschopný	
	Monitorovací výbor spolupracuje s manažérom MAS, Predsedníctvom a externými expertmi korektne a efektívne	
	Boli dodržané všetky termíny týkajúce sa činnosti výboru	
	Boli pripravené všetky relevantné dokumenty týkajúce sa činnosti výboru	
	Zástupcovia RO, PPA a NSRV nemali výhrady voči činnosti komisie	

Kontrolu sebahodnotenia bude vykonávať raz ročne Revízna komisia – kontrolný orgán MAS. V prípade odpovedí „NIE“ príslušný orgán prerokuje daný problém a na základe výsledku rokovania vykoná potrebné opatrenia vedúce k náprave.

Predmetom sebahodnotenia činnosti MAS je:

- Priebeh implementácie stratégie
- Fungovanie kancelárie MAS

Základom sebahodnotenia implementácie stratégie je pravidelné (minimálne raz za rok) číselné vyhodnocovanie vyššie uvedených ukazovateľov monitorovania a hodnotenia (výstup - úroveň opatrení a výsledok - úroveň špecifického cieľa) za súčasného sledovania celkového vývoja územia v kontexte.

Ukazovatele dosahu (úroveň strategického cieľa) sa budú vyhodnocovať na konci programového obdobia (2020) a implementácie stratégie (2023). V súčinnosti s PPA ďalej MAS vyhodnocuje indikátory povinne stanovené v rámci PRV 2014 – 2020 a IROP 2014 – 2020. Správy o monitorovaní pripravuje kancelária MAS, ktorá má k dispozícii údaje v podobe kvantifikovaných ukazovateľov (ich aktuálne hodnoty k dátumu monitorovania) na základe pravidelných zberov údajov z monitorovacích správ projektov od jednotlivých konečných prijímateľov. Správy o monitorovaní sú ďalej podkladom pre zostavenie *Správ o činnosti MAS* a tie slúžia následne ako vstup pre nezávislé hodnotenie implementácie stratégie CLLD a zároveň aj ako podklad pre RO pre hodnotenie implementácie všetkých vybraných opatrení v rámci stratégie CLLD, vrátane posúdenia ako tieto prispievajú k realizácii cieľov PRV a IROP.

Výkonný orgán na každom svojom zasadnutí prerokuje správy o monitorovaní a vydá k nim stanovisko. Správa spolu so stanoviskom je postúpená Monitorovaciemu výboru MAS, ktorý zasadá minimálne 2x ročne a ktorý správu prerokuje a schváli/neschváli, pričom hodnotí, či implementácia stratégie postupuje v súlade s jej cieľmi. V prípade, že zistí nezrovnalosti alebo odklon od cieľa, neplánované objektívne dôvody pre nevyužívanie alokovaných zdrojov v jednotlivých opatreniach, alebo vysoké požiadavky v rámci iných opatrení, vykoná návrh na zmeny v implementácii stratégie tak, aby sa sledovali navrhované strategické a špecifické ciele. Návrhy na zmenu v implementácii stratégie zabezpečí kancelária MAS a ju schvaľuje najvyšší orgán MAS. Pre samohodnotenie inštitucionálneho zabezpečenia činnosti MAS si Predsedníctvo zostaví tabuľky sebahodnotenia, ktoré zohľadnia vyššie uvedené kritériá a bodovací systém v prvom roku prevádzky MAS, konkrétne do 6 mesiacov od uskutočnenia prvej výzvy.

Monitorovacie ukazovatele

Pre monitorovanie a hodnotenie bol zostavený monitorovací rámec, ktorý umožní už na začiatku zväžiť reálnosť strategického cieľ, špecifických cieľov a opatrení na území MAS Mikroregión CEDRON – NITRAVA.

Monitorovací bude slúžiť ako nástroj priebežného hodnotenia implementácie stratégie CLLD. Vzhľadom nato, že stratégia je multifundová aj ukazovatele sú stanovené v zmysle sledovania napĺňania ukazovateľov PRV SR 2014 – 2020 (tabuľka č. 5) a ukazovateľov IROP 2014 – 2020 (tabuľka č. 7 2014 – 2020), ktoré sú povinné a v tabuľke s názvom vlastné ukazovatele uvádza MAS svoje plánované hodnoty ukazovateľov, ktoré bude priebežne monitorovať v zmysle monitorovacích kritérií.

Tabuľka č. 5: Povinné ukazovatele na úrovni programu – PRV SR 2014-2020

Názov cieľového ukazovateľa	Cieľová hodnota v roku 2023
Čistý počet obyvateľov, ktorý má prospech zo zlepšenia služieb	32 300
Počet obyvateľov podporenej MAS	43 980
Pracovné miesta vytvorené v podporovaných projektoch (LEADER/PRV) (oblasť zamerania 6B)	5

Tabuľka č. 6: Celkové verejné výdavky – PRV SR 2014-2020

Názov ukazovateľa výstupu	Cieľová hodnota v roku 2023
Celkové verejné výdavky (v EUR) – podpora na vykonávanie operácií v rámci stratégie CLLD (len časť z PRV)	1 847 544,00
Celkové verejné výdavky (v EUR) – podpora pri prevádzkových nákladoch a oživení - (len časť z PRV)	157 786,00

Tabuľka č. 7: Povinné ukazovatele na úrovni IROP 2014-2020

Názov ukazovateľa výstupu	Merná jednotka	Cieľová hodnota v roku 2023
Počet podporených podnikov	podnik	12
Zamestnanosť v podporených podnikoch	FTE	19
Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre firmu nové	podnik	2
Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre trh nové	podnik	2
Počet nových služieb a prvkov verejnej infraštruktúry	počet	12

Tabuľka: Vlastné ukazovatele

Názov ukazovateľa výstupu	Merná jednotka	Cieľová hodnota v roku 2023
Počet podporených projektov (fokusová oblasť 1A, 2A,6B, 6A,4A,3A, 5.1.1, 5.1.2)	Projekt	104
Počet podporených obcí (fokusová oblasť 6B, 5.1.2)	Počet	19
Počet podporených neziskových organizácií (fokusová oblasť 6B)	Počet	26
Zvýšená návštevnosť územia (fokusová oblasť 6B,6A,4A a 5.1.2) v %	%	10
Zlepšenie prístupu zraniteľných skupín a zdravotne postihnutých k verejným službám a iným službám – debariérovosť	Počet	15

Povinné monitorovacie ukazovatele budú sledované v pravidelných intervaloch raz ročne. Vlastné monitorovacie ukazovatele budú slúžiť na priebežné hodnotenie naplňovania cieľov stratégie CLLD a hodnotenia výsledkov realizácie projektov. Sledovanie plnenia ukazovateľov bude zabezpečovať manažér MAS spolu s Monitorovacím výborom, Predsedníctvom a externým expertom (hodnotiteľom), pričom výsledky monitoringu budú prezentované vždy na začiatku roka pre všetky orgány združenia. Mikroregión CEDRON – NITRAVA každý rok vypracuje *Správu o hodnotení činnosti MAS* . posledná správa za rok 2023 bude predložená najneskôr do 31.03.2024. Správy budú ročne predkladané aj monitorovaciemu orgánu PPA.

6. Finančný rámec

6.1. Financovanie stratégie CLLD

Tabuľka č. 8: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP

	SPOLU EUR
Celkové zdroje z PRV (EPFRV) a IROP (EFRR) (maximálny limit podľa vzorca pre MAS v súlade s kapitolou 6.4 Systému riadenia CLLD), z toho:	3 999 946,00
Operácie v rámci implementácie stratégie CLLD	3 368 800,00
Chod MAS a animácie	631 146,00

Tabuľka č. 9: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP rozdelené podľa fondov

	Fond	Typ regiónu	Spolu v EUR
Celkové zdroje z PRV (EPFRV) a IROP (EFRR) (maximálny limit podľa vzorca pre MAS v súlade s kapitolou 6.4 Systému riadenia CLLD), z toho:	EPFRV a EFRR	menej rozvinutý	3 999 946,00
		viac rozvinutý	
Operácie v rámci implementácie stratégie CLLD	EPFRV a EFRR	menej rozvinutý	3 368 800,00
		viac rozvinutý	
Chod MAS	EFRR	menej rozvinutý	473 360,00
		viac rozvinutý	
Animácie	EPFRV	menej rozvinutý	157 786,00
		viac rozvinutý	

Tabuľka č. 10: Rozdelenie zdrojov na jednotlivé typy výdavkov v rámci príslušných programov (samostatná príloha)

6.2. Finančný plán pre opatrenia

Tabuľka č. 11: Sumárna tabuľka finančného plánu

Opatrenie stratégie CLLD	Fond	Región	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
1. Prenos znalostí a informačné akcie	EPFRV	menej rozvinutý región	50 000	37 500	12 500	0	
		viac rozvinutý región					
4. Investície do hmotného majetku	EPFRV	menej rozvinutý región	200 000	75 000	25 000	100 000	
		viac rozvinutý región					
6. Rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikateľskej činnosti	EPFRV	menej rozvinutý región	444 444	150 000	50 000	244 444	
		viac rozvinutý región					
7. Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach	EPFRV	menej rozvinutý región	1 337 284	928 158	309 386	99 740	
		viac rozvinutý región					
8. Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenie životaschopnosti lesov	EPFRV	menej rozvinutý región	160 000	120 000	40 000	0	
		viac rozvinutý región					
16. Spolupráca	EPFRV	menej rozvinutý región	100 000	75 000	25 000	0	
		viac rozvinutý región					

5.1.1. A Obstaranie hmotného majetku pre účely tvorby pracovných miest B Úpravy budov spojené s umiestnením obstaranej technológie, alebo s poskytovaním služieb C podpora marketingových aktivít	EFRR	menej rozvinutý región	769 230	500 000	0	269 230	
		viac rozvinutý región					
5.1.2 A Dopravné prepojenie a dostupnosť sídel B Sociálne služby C Infraštruktúra vzdelávania	EFRR	menej rozvinutý región	1 123 381	1 021 256	0	102 125	
		viac rozvinutý región					
G Animácie MAS	EPFRV	menej rozvinutý región	166 090	118 340	39 446	8 304	
		viac rozvinutý región					
H Chod MAS	EFRR	menej rozvinutý región	498 273	473 360	0	24 913	
		viac rozvinutý región					

Tabuľka č. 12: Celkový pomer medzi fondmi na stratégiu

	PRV (EPFRV) : IROP (EFRR)
Stratégia CLLD mimo BSK (menej rozvinutý región):	54,84 : 45,16
Stratégia CLLD v rámci BSK (viac rozvinutý región):	-----

Tabuľka č. 13: Zameranie stratégie podľa sektorov

Názov opatrenia stratégie CLLD	Rozpočet na opatrenie	Oprávnený prijímateľ – verejný sektor (označiť „X“)	Oprávnený prijímateľ – neverejný sektor (označiť „X“)
1. Prenos znalostí a informačné akcie	50 000,00		x
4. Investície do hmotného majetku	200 000,00		x
6. Rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikateľskej činnosti	444 444,00		x
7. Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach	657 745,00	x	
7. Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach	679 745,00		x
8. Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenie životaschopnosti lesov	160 000,00		x
16. Spolupráca	100 000,00		x
5.1.1. A Obstaranie hmotného majetku pre účely tvorby pracovných miest B Úpravy budov spojené s umiestnením obstaranej technológie, alebo s poskytovaním služieb C podpora marketingových aktivít	769 230,00		x
5.1.2 A Dopravné prepojenie a dostupnosť sídel B Sociálne služby C Infraštruktúra vzdelávania	1 123 381,00	x	
Celkový rozpočet podľa sektorov	----- ----	1 780 920,00	2 403 419,00
Percentuálny pomer zamerania stratégie	----- ----	42,56 %	57,44 %

7. Zhodnotenie prínosov stratégie CLLD, jej synergie a doplnkovosť

7.1. Prínosy k zlepšovaniu ekonomického rozvoja územia

Strategickým cieľom stratégie CLLD Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA je okrem iného zlepšenie života obyvateľov územia zlepšením podmienok pre podnikanie.

Napĺňaním ŠC – Podporiť využitie potenciálu podnikateľského sektora zavádzaním inovácií, rozširovaním podnikania v oblasti poľnohospodárstva, vidieckeho cestovného ruchu, služieb a remesiel vrátane podpory vzdelávania ľudského potenciálu a ŠC – podporiť rozvoj ponuky VCR a rekreácie vrátane budovania identity s prihliadnutím na tradície, kultúrne a historické dedičstvo a potenciál poľnohospodárskej pôdy, lesov, vodných zdrojov a vodných tokov bude implementácia stratégie prispievať k podpore zamestnanosti prostredníctvom opatrení/podopatrení 4/4.1, 6/6.4 (PRV) a 5.1.1. (IROP).

Podpora ekonomického rozvoja bude viditeľná aj zlepšením dopravnej dostupnosti , budovaním parkovacích miest v území, vybudovaním informačných systémov v území prostredníctvom opatrení/podopatrení 7/7.4, 7.5, 8/8.5 (PRV) a 5.1.2 (IROP).

Podpora ekonomického rozvoja je zrejmá aj z projektov spolupráce a prenosu znalostí a informačných akcií prostredníctvom opatrení/podopatrení 1/1.2, 16/16.4 (PRV).

Územie má potenciál na rozvoj cestovného ruchu a rekreácie. Existuje tu množstvo neznámych atraktivít a zaujímavostí, ktoré môžu byť pre návštevníka zaujímavé a lákavé. Mikroregión má ambíciu prostredníctvom opatrení vytypovaných v stratégii zvýrazniť väčšinu zaujímavostí, ktoré sú neznáme (chránené územia, prírodné výtvory, prírodné rezervácie, archeologické náleziská, lokálna gastronómia, viničné domčeky, ...) na tieto a ďalšie oblasti sú zamerané opatrenia, ktoré prispejú k zlepšeniu ekonomického rozvoja územia.

7.2. Prínosy k napĺňaniu cieľov PRV

Stratégia CLLD Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA sleduje v rámci PRV:

SC č. 1 Posilnenie konkurencieschopnosti pôdohospodárskeho sektora (poľnohospodárstvo, lesníctvo a potravinárstvo) a zároveň aj SC č. 3 Dosiahnuť vyvážený územný rozvoj vidieckych hospodárstiev a komunít, vrátane vytvárania a udržania pracovných miest.

Prínosy k týmto cieľom stratégia dosiahne napĺňaním opatrení

1. Prenos znalostí a informačné akcie (podoprotrenie 1.2)
4. Investície do hmotného majetku (podopatrenie 4.1)
6. Rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikateľskej činnosti (podopatrenie 6.4)
7. Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (podopatrenia 7.2, 7.4, 7.5)
8. Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenie životaschopnosti lesov (podopatrenie 8.5)
16. Spolupráca (podopatrenie 16.3, 16.4)

7.3. Prínosy k napĺňaniu cieľov IROP

Globálny cieľ IROP

Prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.

Vzhľadom na multifondovosť stratégie CLLD Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA dosiahnutie ŠC – Zlepšiť podmienky v oblasti sociálnych služieb vytvorením a rozšírením ponuky rôznych alternatív vrátane predškolského, školského a celoživotného vzdelávania aj kultúrno – spoločenského a športového vyžitia občanov aj návštevníkov územia a ŠC – Revitalizovať existujúcu a dobudovať novú komplexnú infraštruktúru vo všetkých oblastiach bude príspevkom k napĺňaniu cieľov IROP prostredníctvom špecifických cieľov Prioritnej osi 5 (5.1.1 a 5.1.2), kde prostredníctvom cieľa 5.1.1 budú v území podporené projekty podnikateľského sektora, ktoré logicky súvisia s podporou podnikania na vidieku v iných

oblastiach ako poľnohospodárstvo, ale zároveň budú pôsobiť doplnkovo (modernizácie predajní, modernizácie výrobných objektov, rozširovanie služieb,...).

Prostredníctvom ŠC 5.1.2 budú zrealizované projekty verejným sektorom, ktoré nie sú v opatreniach PRV (modernizácia, učební, modernizácia a rozširovanie materských, budovanie komunitných centier, sociálnej jedálne, zlepšenie bezpečnosti na cestách, zvýšenie kvality cestovania z a do zamestnania...).

Projekty budú dosahovať synergický efekt.

7.4. Prínosy k začleňovaniu zraniteľných skupín obyvateľstva

Pri príprave stratégie sme na verejné stretnutia pozývali aj občanov zo zraniteľných skupín obyvateľstva. Výsledkov vzájomnej komunikácie bolo predloženie projektových zámerov, ktoré budú riešiť problematiku marginalizovaných rómskych komunít zriadením komunitných centier v obciach, kde je táto komunita najvýraznejšia a tieto zariadenia tam absentujú (Mojmírovce, Palárikovo). V obci Cabaj – Čápor, kde je tiež pomerne veľká skupiny MRK bude zriadená sociálna jedáleň, ktorá bude slúžiť zároveň aj seniorom.

Vo vybraných obciach budú zriadené priestory pre zdravotne postihnutých. Vo všetkých projektoch, ktoré budú riešiť stavebné úpravy verejných budov, bude sledované zabezpečenie bezbariérovosti a tým uľahčenie prístupu k verejných službám zraniteľných skupinám (zdravotne postihnutí, matky s deťmi,...)

7.5. Prínosy k životnému prostrediu

Prínosy k ochrane životného prostredia a jeho zlepšeniu budú zabezpečené **špeciálne** prostredníctvom realizácie opatrení/podopatrení 1/1.2, kde sa bude projekt zaoberať šírením informácií a demonštračnými aktivitami v oblasti ekologického hospodárenia s prihliadnutím na druhovú ochranu v regióne. Táto aktivita bude realizovaná celoplošne v celom území. Opatrením 8/8.5, kde budú 2 projekty riešiť jeden bude riešiť celoplošne v území v lesných porastoch podporu hniezdnych a úkrytových možností pre vybrané druhy živočíšstva a druhý obnovu lesoparku v Poľnom Kesove (v susedstve Therlmalpark Nitrava vybudovanie náučných chodníkov, pozorovateľní, informačných tabúl,...)

Okrem toho prínos k životnému prostrediu dosiahneme aj projektom realizovaným v rámci ŠC 5.1.2, kde podnikateľ vybuduje linku na separovanie a zhodnocovanie odpadov (recyklačné stredisko), ktorá bude spustená v testovacom režime v spolupráci s SPU Nitra. Následne bude môcť linka slúžiť aj pre širšie územie.

Projekty patrenia/podopatrenia 7/7.2 budú riešiť obnovu protipovodňových rigolov v dvoch obciach. Taktiež bude realizovaná úprava okolia artézskych studní. Budovanie náučných chodníkov, zelených oddychových zón a zelených bariér popri cestách.

Prínosy k ŽP budú evidentné v opatreniach, kde budú realizované projekty úpravy okolia vodných plôch,...

Všeobecne všetky investičné projekty budú posudzované aj z pohľadu na dopady na životné prostredie, jeho ochranu a udržateľnosť.

Prínosy k ochrane a zlepšovaniu stavu životnému prostrediu a k zmierňovanie klimatických zmien a adaptácie na nich

7.6. Synergie a doplnkovosť stratégie CLLD

7.6.1. Popis iných stratégií, ktoré sa na danom území realizujú, resp. plánujú realizovať

V území Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA je najužšia súvislosť so stratégiou rozvoja Nitrianskeho samosprávneho

- **Regionálna integrovaná územná stratégia NSK 2014-2020**

V programovom období 2014-2020 je v IROP po prvý raz aplikovaný integrovaný prístup prostredníctvom Regionálnych integrovaných územných stratégií (RIÚS). RIÚS je tak východiskovým strategickým dokumentom pre realizáciu Integrovanej územnej investície (IÚI) na regionálnej úrovni s dopadom na miestnu úroveň.

Globálnym cieľom RIÚS v súlade s IROP 2014 – 2020 je prispieť k zlepšeniu kvality života obyvateľov Nitrianskeho kraja, zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb, podporiť inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast a zamestnanosť s dopadom na hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť regiónu, jeho miest a obcí.

Podporou špecificky územne a vecne vhodne zvolených investícií RIÚS prispeje zároveň k vytváraniu nových foriem vzťahov smerujúcich ku konkurencieschopným funkčným územiám. V tom zmysle je v RIÚS zadefinovaných 11 funkčných území pre projekty integrovaných územných investícií v regióne NUTS 3, ktoré sa viažu aj na územia s väzbami spolupráce regionálnych združení miest a obcí doplnené pôsobením miestnych akčných skupín.

Ide o integrované investície do funkčných území („FÚ“) na úrovni územnej investičnej jednotky („ÚIJ“) pre jednotlivé špecifické ciele RIÚS. Funkčné územia kooperujú s územiami

MAS, ktoré pôsobili v Nitrianskom kraji v programovom období 2007 – 2013 a transformujú sa do funkčných území MAS pre roky 2014 – 2020:

1. ÚIJ NUTS 3 – Nitriansky kraj
2. FÚ Tribečsko-Inovecký región (ÚIJ LAU 2)
3. FÚ Tribečsko-Požitavský región (ÚIJ LAU 2)
4. FÚ Tekov (ÚIJ LAU 2)
5. FÚ Dolnohronský región (ÚIJ LAU 2)
6. FÚ Poiplie (ÚIJ LAU 2)
7. FÚ Žitný ostrov (ÚIJ LAU 2)
8. FÚ Štúrovska (ÚIJ LAU 2)
9. FÚ Región Šurian a Nových Zámkov (ÚIJ LAU 2)
10. FÚ Šalienský región (ÚIJ LAU 2)
11. FÚ Nitrianska /okrem funkčného územia stratégie UMR/ - (ÚIJ LAU 2)

Na území Mikroregiónu Cedron-Nitra plánuje RIÚS viaceré projekty. Šurany ako jediné mesto z územia patrí podľa Regionálnej cestnej infraštruktúry RIÚS medzi centrá osídlenia. RIÚS plánuje uskutočniť dva projektové zámery spojené s plánom rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy, a to na úseku Cesta II/562 Nitra – Šaľa a Cesta II/580 Šurany – Podhájska – Kalná nad Hronom. Podľa tejto infraštruktúry patria tieto oprávnené úseky do zelených projektov.

Medzi oprávnených prijímateľov v sektore verejnej kanalizácie v územnej investičnej jednotke RIÚS patria:

- Oprávnení prijímatelia – obce od 1 000 do 2 000 obyvateľov (IROP): Úľany nad Žitavou,
- Aglomerácia nad 2 000 obyvateľov (OP KŽP): Šurany, Lipová, Mojzesovo, Černík, Mojmirovce a Svätoplukovo.

Na území Mikroregiónu sú navrhnuté tieto projekty:

P. č.	Špecifický cieľ	Názov	Predkladateľ	Územná investičná jednotka
1.	1.2.1	Rekonštrukcia autobusovej zastávky	Obec Svätoplukovo	Obec
2.	2.1.1	Zriadenie komunitného centra vo Svätoplukove pre deinštitucionalizáciu	Obec Svätoplukovo	Obec
3.	2.1.1	Rekonštrukcia, modernizácia a prestavba nevyužitej MŠ na Dom komunit	Obec Mojmirovce	Obec
4.	2.2.1	MŠ Cabaj 42	Obec Cabaj-Čápor	Obec

5.	2.2.1	MŠ Cabaj 38	Obec Cabaj-Čápor	Obec
6.	2.2.1	Rozšírenie materskej školy + skvalitnenie predprimárneho vzdelávania	Obec Mojmirovce	Obec
7.	2.2.1	Rozšírenie kapacity materskej školy	Obec Svätoplukovo	Obec
8.	2.2.1	Rekonštrukcia časti MŠ vo Svätoplukove na jasle	Obec Svätoplukovo	Obec
9.	2.2.1	Prístavba k MŠ vo Svätoplukove	Obec Svätoplukovo	Obec
10.	1.2.2	Cyklotrasa Šurany	Mesto Šurany	Mesto
11.	1.2.2	Výstavba cyklotrasy pozdĺž cesty III/06422	Obec Palárikovo	Obec
12.	2.1.1	Výstavba objektu komunitného centra s ubytovaním	Mesto Šurany	Mesto
13.	2.1.1	„LIPKA“ ZSS Lipová, 941 02 Lipová 474 - Deinštitucionalizácia	NSK	Obec
14.	2.1.1	Vybudovanie špecializovaného centra sociálnej a pracovnej rehabilitácie, Komjatice	Zlatý vek, o. z.	Obec
15.	2.1.2	CIZS - Šurany	MZ SR	Mesto
16.	2.2.1	Rekonštrukcia budovy MŠ areál ZŠ Ondreja Cabana Komjatice	Obec Komjatice	Obec
17.	2.2.1	Rekonštrukcia MŠ na ul. Mostná, MDŽ a Hradná	Mesto Šurany	Mesto
18.	2.2.2	Modernizácia knižnice v ZŠ Mojzesovo – Černík 505	Obec Mojzesovo	Obec
19.	2.2.3	SOŠ technická, Šurany - COVP	NSK	Mesto

Projektové návrhy RIÚS/stratégie UMR v rámci iných programov:

P. č.	Prioritná os/Investičná priorita/Špecifický cieľ	Názov	Predkladateľ	Územná inv. jednotka
1.	PO1/IP 1.2/ŠC 1.2.1	Modernizácia výučby mechatroniky prostredníctvom výučby programovania logických automatov	SOŠ technická, Šurany	Mesto Šurany
2.	PO1/IP 1.2/ŠC 1.2.1	Podpora rozvoja IKT a kompetencií v oblasti OVP	SOŠ technická, Šurany	Mesto Šurany
3.	PO1/IP 1.2/ŠC 1.2.1	Podpora inov. a alter. forie vzdel. vyuč. metód v trieskovom obrábaní	SOŠ technická, Šurany	Mesto Šurany
4.	PO1/IP 1.2/ŠC 1.2.1	Moderné vzdelávanie odboru nástrojár v duálnom systéme v nadväznosti na potrebu praxe	SOŠ technická, Šurany	Mesto Šurany

Operačný program Kvalita životného prostredia 2014-2020

P. č.	Prioritná os/Investičná priorita/Špecifický cieľ	Názov	Predkladateľ	Územná inv. jednotka
1.	PO 1/IP 2/ŠC 1.2.2	Budovanie vodovodu – osada Nový Cabaj (120 obyvateľov)	Obec Cabaj-Čápor	Obec
2.	PO 1/IP 2/ŠC 1.2.1	Kanalizácia – osada Nový Cabaj	Obec Cabaj-Čápor	Obec
3.	PO 1/IP 2/ŠC 1.2.1	Mikroregión Cedron – kanalizácia, ČOV	Mikroregión Cedron	
4.	PO 1/IP 2/ŠC 1.2.2	Mikroregión Cedron – rozšírenie vodovodu	Mikroregión Cedron	
5.	PO 1/IP 2/ŠC 1.2.1	Vybudovanie kanalizácie v obci	Obec Mojzesovo	Obec
6.	PO 1/IP 1/ŠC 1.1.1	Rekultivácia skládky KO Šurany	Mesto Šurany	Mesto
7.	PO 1/IP 2/ŠC 1.2.1	Verejná kanalizácia Svätoplukovo	Obec Svätoplukovo	Obec
8.	PO 1/IP 2/ŠC 1.2.2	Verejný vodovod Svätoplukovo	Obec Svätoplukovo	Obec
9.	PO 4/IP 3/ŠC 4.3.1	Zníženie energetickej náročnosti verejných budov – MŠ Cabaj	Obec Cabaj-Čápor	Obec
10.	PO 4/IP 3/ŠC 4.3.1	Zníženie energetickej náročnosti verejných budov – MŠ Cabaj	Obec Cabaj-Čápor	Obec
11.	PO 2/IP 1/ŠC 2.1.1	Rekonštrukcia odtokového rigolu v strede obce – odvádzanie prívalových vôd	Obec Svätoplukovo	Obec
12.	PO 2/IP 1/ŠC 2.1.1	Úprava zdroja pitnej vody artézskej studne s rekonštrukciou nádrže na vodu slúžiacu ako protipožiarna nádrž. Úprava okolia.	Obec Svätoplukovo	Obec
13.	PO 1/IP 1/ŠC 1.1.1	Likvidácia divokej skládky vo Svätoplukove	Obec Svätoplukovo	Obec
14.	PO 2/IP 1/ŠC 2.1.1	Protipovodňové opatrenia	Obec Svätoplukovo	Obec
15.	PO 1/IP 1/ŠC 1.1.1	Vybudovanie zberného dvora vo Svätoplukove	Obec Svätoplukovo	Obec
16.	PO 4/IP 3/ŠC 4.3.1	Znižovanie energetickej náročnosti vo verejných budovách – obecný úrad + využitie podkrovia	Obec Mojmirovce	Obec
17.	PO 4/IP 3/ŠC 4.3.1	Znižovanie energetickej náročnosti vo verejných	Obec Mojmirovce	Obec

		budovách – kultúrny dom + modernizácia		
18.	PO 2/IP 1/ŠC 2.1.1	Protipovodňové opatrenia	Obec Mojmírovce	Obec

Program rozvoja vidieka SR 2014-2020

P.č.	Názov	Prekladateľ	Územná investičná jednotka
1.	Úprava parku a okolia centra obce	Obec Veľká Dolina	Obec
2.	Oprava fasády hasičskej zbrojnice, výmena okien a dverí	Obec Veľká Dolina	Obec
3.	Rekonštrukcia viacúčelovej budovy	Obec Veľká Dolina	Obec
4.	Výstavba športového areálu	Obec Veľká Dolina	Obec
5.	Rekultivácia skládky odpadov a výsadba zelene	Obec Veľká Dolina	Obec
6.	Prístavba domu smútku a nákup pozemku na rozšírenie cintorína	Obec Veľká Dolina	Obec
7.	Úprava okolia bytoviek a vstupu do obce 200 m ²	Obec Veľká Dolina	Obec
8.	Rekonštrukcia miestnych komunikácií – 2 000 m	Obec Veľká Dolina	Obec
9.	Rozšírenie infraštruktúry – IS + samotná komunikácia na novú ulicu v strede obce – 500 m	Obec Veľká Dolina	Obec
10.	Prestavba bývalej školy na regionálne múzeum	Obec Štefanovičová	Obec
11.	Zvýšenie energetickej efektívnosti kultúrneho domu	Obec Štefanovičová	Obec
12.	Rekonštrukcia chodníkov (2 000 m)	Obec Rastislavice	Obec
13.	Rekonštrukcia základnej školy	Obec Rastislavice	Obec
14.	Vybudovanie miestnych komunikácií (2 000 m)	Obec Rastislavice	Obec
15.	Rekonštrukcia kultúrneho domu	Obec Rastislavice	Obec
16.	Elektrifikácia časti obce (1 500 m)	Obec Rastislavice	Obec
17.	Výstavba novej MŠ kontajnerového typu	Obec Poľný Kesov	Obec
18.	Stavebno-technické úpravy a modernizácia budovy MŠ	Obec Veľká Dolina	Obec

Ostatné predložené projektové zámery miest a obcí vhodné pre IROP (CLLD) a PRV (LEADER):

P. č.	Názov	Predkladateľ	Územná investičná jednotka
1.	Rekonštrukcia miestnej knižnice	Obec Cabaj-Čápor	Obec
2.	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Obec Cabaj-Čápor	Obec
3.	Rekonštrukcia historického parku vrátane školského ihriska	Obec Cabaj-Čápor	Obec
4.	Rekonštrukcia kultúrneho domu	Obec Cabaj-Čápor	Obec
5.	Vybudovanie lávky cez potok	Obec Svätoplukovo	Obec
6.	Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice	Obec Svätoplukovo	Obec
7.	Rekonštrukcia domu smútku	Obec Svätoplukovo	Obec
8.	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Obec Svätoplukovo	Obec
9.	Vybudovanie detského ihriska, korčuliarskej dráhy a klziska	Obec Svätoplukovo	Obec
10.	Rekonštrukcia obecného úradu a kultúrneho domu	Obec Svätoplukovo	Obec
11.	Budovanie a označovanie cyklistických trás vo Svätoplukove	Obec Svätoplukovo	Obec
12.	Prestavba národnej kultúrnej pamiatky na regionálne múzeum	Obec Mojmirovce	Obec
13.	Chodníky popri MK aj cesty III. Triedy	Obec Mojmirovce	Obec
14.	Riešenie hlavnej ulice v centre obce s námestíčkom pri pošte – nadviazanie na projekt Revitalizácia centra obce z roku 2011	Obec Mojmirovce	Obec
15.	Nové komunikácie k novým pozemkom (4 000 m)	Obec Mojmirovce	Obec
16.	Dokončenie revitalizácie parku – národná kultúrna pamiatka	Obec Mojmirovce	Obec
17.	Rekonštrukcia a modernizácia požiarnej zbrojnice – budova historického významu	Obec Mojmirovce	Obec
18.	Amfiteáter v centre obce – využitie parcely za obecným úradom	Obec Mojmirovce	Obec
19.	Výhliadková veža	Obec Mojmirovce	Obec
20.	Verejné osvetlenie – rekonštrukcia	Obec Mojmirovce	Obec

21.	Modernizácia cintorínov (3 cintoríny) – centrálny dom smútku, chodníky, osvetlenie, ozvučenie	Obec Mojmírovce	Obec
22.	Rekonštrukcia, modernizácia a prestavba nevyužitej MŠ na Dom komunít	Obec Mojmírovce	Obec
23.	Rekonštrukcia, modernizácia a prestavba – Obecná pálenica – muštáreň	Obec Mojmírovce	Obec
24.	Výstavba multifunkčného relaxačného strediska pre mladých a seniorov	Obec Mojzesovo	Obec
25.	Zateplenie budov OÚ, KO	Obec Mojzesovo	Obec
26.	Zateplenie ŠJ, telocvičňa	Obec Mojzesovo	Obec
27.	Prestavba budovy KINA	Mesto Šurany	Mesto
28.	Revitalizácia Námestia hrdinov a centra mesta Šurany	Mesto Šurany	Mesto
29.	Oddychová zóna	Mesto Šurany	Mesto

- **Európa 2020**

Európa 2020 vytvorená v roku 2010 je stratégiou EÚ, ktorá ma počas desaťročia zabezpečiť hospodársky rast.

Vo svete plnom zmien sa chce docieľiť, aby EÚ vybudovalo inteligentné, udržateľné a inkluzívne hospodárstvo. Tieto tri vzájomne sa dopĺňajúce priority by mali pomôcť EÚ a jej členským štátom dosiahnuť vyššiu mieru zamestnanosti, produktivity a sociálnej súdržnosti.

Stratégia EÚ 2020 má päť hlavných cieľov: podpora zamestnanosti; zlepšenie podmienok pre inovácie, výskum a vývoj; splnenie cieľov v oblasti zmeny klímy a energetiky; zlepšenie vzdelanostnej úrovne a podpora sociálneho začlenenia, najmä prostredníctvom zníženia chudoby a riešenia výziev spojených so starnutím obyvateľstva.

Viacere stratégie sa koordinovane koncentrujú činnosť a finančné prostriedky na dosiahnutie cieľov stratégie Európa 2020, napr. Regionálna integrovaná územná stratégia Nitrianskeho samosprávneho kraja alebo Dunajská stratégia.

Dunajská stratégia v relevantných oblastiach naplňa stratégiu Európa 2020. Navyše pridanou hodnotou dunajskej stratégie je fakt, že tieto ciele EÚ prenáša aj do nečlenských štátov.

- **Dunajská stratégia**

Dunajský región, ako aj samotná rieka Dunaj predstavujú v rámci Európskej únie osobitný prírodný, hospodársky a dopravný fenomén, ktorý spája západ s východom Európy. Do krajín, cez ktoré tečie Dunaj, patria aj nečlenské štáty.

Rieka Dunaj je odjakživa symbolom neutíchajúceho pohybu života. Je impulzom pre osídľovanie, dopravu, výrobu energie, rôzne druhy hospodárstva a služieb, obchodu, poľnohospodárstva, kultúrne a sociálne väzby a samozrejme prírodného bohatstva. Dunaj ako najväčšia európska rieka v plnej miere svoj potenciál nevyužíva v každej z vyššie uvedených oblastí a k tomu významne môže prispieť práve dunajská stratégia.

Táto stratégia sa môže stať projektom za účelom vývoja, ktorý bude v prospech celej Európy. V rámci národnej pozície k dunajskej stratégii Slovenská republika za najdôležitejšie považuje zdôrazniť a presadzovať orientáciu na komplexné, vyvážené a spravodlivé riešenie rozvoja podunajského územia. Integrovaný prístup znamená, že jednotlivé priority musia byť riešené rovnocenne v záujme všetkých zainteresovaných štátov a vo vzájomnej previazanosti.

Slovenská republika sa stotožňuje s hlavnými piliermi dunajskej stratégie, tak ako ich navrhla Európska komisia a ktorými sú:

1. Doprava a konektivita (prístup k Dunaju a pod.)
2. Voda (životné prostredie, biodiverzita, núdzová odozva, napr. v prípade povodní)
3. Sociálno-ekonomický rozvoj (hospodárska a kultúrna spolupráca a pod.).

Cieľ „energetická infraštruktúra“ – geotermálna energia – Thermalpark Nitrava v Poľnom Kesove.

Osobitnú starostlivosť treba venovať otázkam **ochrany kvality vody, zvyšovaniu výdatnosti vodných zdrojov** a vytvoreniu potenciálu umožňujúcemu prístup ku kvalitným zdrojom podzemných vôd a čisteniu odpadových vôd tak.

Problematika inklúzie marginalizovaných rómskych komunít je ťaživým sociálnym a ekonomickým problémom v mnohých krajinách dunajského regiónu, ale aj príkladom stretu kultúr. Efektívne a trvalé riešenie tejto problematiky bude vyžadovať koncentrované úsilie a sústredenie ľudských i finančných kapacít na medzinárodnej úrovni s dôrazom na spoluprácu s rómskym etnikom. Táto situácia je z hľadiska zložitosti azda najnáročnejšia v „nových“ členských štátoch EÚ. Doterajšie pokusy o vyriešenie týchto problémov neviedli k riešeniam, ktoré možno z hľadiska zainteresovaných subjektov a vynaložených prostriedkov považovať za jednoznačne úspešné a efektívne. Spoločné projekty v rámci dunajskej stratégie môžu priniesť nové podnety. Udržiavanie súčasného trendu by mohlo viesť už v najbližšom desaťročí k vážnym sociálnym nepokojom v regióne.

Rómske komunity v Mikroregióne Cedron – Nitrava sa nachádzajú v obciach: Komjatice, Cabaj-Čápor, Šurany, Bánov, Palárikovo a Mojmírovce.

Dunajská stratégia vo viacerých oblastiach napĺňa stratégiu Európa 2020, tieto ciele svojou víziou pre podunajskú oblasť do roku 2020 posilňuje. Podporuje trvalo udržateľný rast s cieľom znížiť spotrebu energií, zvýšiť využívanie obnoviteľných zdrojov energie, zmodernizovať odvetvie dopravy, aby bolo ekologickejšie a efektívnejšie, a podporiť ekologický cestovný ruch. Pomáha odstraňovať prekážky vnútorného trhu a zlepšuje podnikateľské prostredie.

Súlad s právnymi predpismi a politikami EÚ je kľúčovým prvkom dunajskej stratégie

- **Národná stratégia regionálneho rozvoja**

V Slovenskej republike popri Národnom rozvojovom pláne (2004-2006), Rámci podpory Spoločenstva a Národnom strategickom referenčnom rámci citeľne chýbal dokument na národnej úrovni, ktorý by riešil regionálny rozvoj mimo doplnkových zdrojov, ktorými sú fondy EÚ. Vláda SR v roku 2008 prijala nový zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorý vytvára priestor a podmienky na efektívnejšie usmerňovanie a uskutočňovanie regionálnej politiky a vo väčšej miere ako doteraz platná legislatíva umožňuje samosprávnym krajom a obciam využívať svoje kompetencie na prospech svojho rozvoja. Tento zákon definoval Národnú stratégiu regionálneho rozvoja SR ako základný dokument na podporu regionálneho rozvoja na národnej úrovni.

Národná stratégia je východiskový strategický dokument, ktorého cieľom je komplexne určiť strategický prístup štátu k podpore regionálneho rozvoja v SR. Jej úlohou je pre región na úrovni NUTS 31:

- identifikovať jeho vnútorný potenciál a špecifikovať jeho možnú konkurencieschopnosť v rámci SR,
- charakterizovať jeho špecifické stránky a z nich vyplývajúce hlavné konkurenčné výhody v rámci Slovenskej republiky, ako aj v európskom kontexte,

7.6.2. Synergie a komplementarity

V závere môžeme skonštatovať, že stratégia CLLD Mikroregiónu CEDRON – NITRAVA svojim zameraním a plánovaním opatrení a aktivít naplní syneregické efekty vrátane komplementarity.

Okrem spomínaných operačných programov PRV SR 2014 – 2020 a IROP 2014 – 2020 budú realizované projekty., či už na úrovni MAS, alebo konečných užívateľov aj z iných operačných programov.

OP Ľudské zdroje bude využitý v rámci Prioritnej osi Vzdelávanie s cieľom zabezpečiť vzdelávanie zamestnancov, aby sme dosiahli vytvorenie pracovných miest s pridanou hodnotou. Taktiež bude využívaný systém celoživotného vzdelávania, čo sa v prieskumoch ukázalo ako chýbajúca aktivita. Okrem toho budeme využívať aj opatrenia z Prioritnej osi 3 – Zamestnanosť, kde plánujeme využiť aktívne nástroje na podporu zamestnanosti (znevýhodnení uchádzači o zamestnanie – starší, zdravotne postihnutí, MRK,...), taktiež v rámci našej stratégie sme sa zamerali na podporu zosúladenia rodinného a pracovného života – rozširovanie a zlepšenie vybavenia v materských školách, úprava príchodu a odchodu detí z MŠ,...

Synergiu a komplementaritu budeme sledovať aj v projektoch, ktoré budú v rámci MAS realizované v rámci OP Európska územná spolupráca, kde bude využitá cezhraničnú spoluprácu v tematických cieľoch 3, 6, 8 a 11.

Opatrenia oprávnené pre stratégiu CLLD budú dopĺňané aj v rámci Environmentálneho fondu, dotácií v rámci Nitrianskeho samosprávneho kraja aj iných dostupných dotačných programov, grantov napr. z Vyšehradského fondu, Nórskeho a Švajčiarskeho finančného mechanizmu, atď.

*Mikroregión CEDRON – NITRAVA – dobré miesto na oddych pri dobrom víne a termálnej vode
.....aj rovina má svoje čaro*